

SAVINJSKI OBČAN
 OJČINSKA MATICNA
 KNJIZNICA
 63310 ZALEC

SAVINJSKI OBČAN

NAMA

HMEZAD TP NAMA, p. o., Žalec
 INF. TELEFON. ZALEC (063) 711 231, LEVEČ. 26-313

Leto XII
 Številka 9
 September 1990

Savinjski občan — Savinjčan

Minilo je dvanajst let, odkar izhaja naš časopis Savinjski občan. Če bi bil otrok, bi šel v šesti razred. Starši in učitelji vemo, da je šesti razred najbolj kritičen. Takrat začne minevati srečna, brezskrbna in nezavedna mladost. Zamenja jo zavest o sebi, o odgovornosti, o težavah, ki se spričo nevarnosti na samostojnost in odgovornost zdijo še večje. Otroci začne zapuščati krilo svojih staršev in ubira svojo pot v življenje. Podobna usoda je doletela tudi naš časopis. Dosedanje brezskrbnost in enodimenzionalnost v okrilju SZDL zamenjuje s skrbništvom demokratične skupščine. Svet nima več samo ene, ampak več resnic. To dejstvo bo pomembno vplivalo na vsebino »Savinjčana«. Na svojih straneh bo moral dati prostor vsem, ki bodo želeli povedati svoje mnenje, ne glede na to, ali bo to nekaterim všeč ali ne. Sprijazniti se bomo morali z dejstvom, da bodo v obdobju, ko je naša demokracija v puberteti, misli pogosto oblikovane okorno in ihtavo. Pa nič zato. Starši, ki ljubimo svoje otroke, jim vedno znova odpuščamo njihove napake. Tako bomo tudi pravi pristaši demokracije vedno znova pripravljene spremljati kakšne nerodnosti in se bomo ob njih kvečjemu dobrohotno zabavali.

V javnosti je bil ustvarjen vtis, kot da hoče demokratična oblast nadeti časopisju in RTV novo ideološko uzdo. Šlo je za zlonamernost, nevednost, pa tudi podedovan strah in prirojen odpor do oblasti. Zlonamernost se kaže pri tistih trdnih pristaših diktature, ki v vsem demokratičnem vidijo samo slabe strani in so pripravljene storiti vse, da bi to odpravili in preprečili. Odraz tega je bila stavka na TV, ko so stavkali zato, ker je nekaj mladih demosašev iz Prekmurja zahtevalo zamenjavo nekaterih urednikov na TV. Šlo je za čisti verbalni delikt. Izgovorjena je bila samo misel, ni pa bilo storjeno še nobeno dejanje. Toda tisti, ki so bili vajeni doslej ljudi obsojati za besede, so se takoj zganili, drugi pa so v svoji nevednosti nasledili. Nevednost se kaže v tem, da mora vsak izobražen človek vedeti, da ni in nikdar ne more biti cilj demokratične oblasti zatrtje opozicije. Pri nas je še poseben položaj, ker vlada koalicijska demokratičnih strank, ki se med sabo v marsičem razlikujejo, skupna jim je predvsem želja po demokraciji. Glede na to, da smo morali v preteklosti skoraj vsi občasno skloniti glave, novinarje pa je to doletelo pogostokrat, je njihov strah pred ponovitvijo česa podobnega razumljiv. Vsem nam je tudi prirojen odpor proti nasilju, proti oblasti. V tem navideznem sporu demokratične oblasti z novinarji, gre samo zato, da ne bodo trdi pristaši diktature, ki so pogosto na najpomembnejših uredniških stolčkih, preprečili uvedbo demokracije v časopisih in na RTV ali v medijih, kot je moderno reči. Gre za to, da je Slovenija premajhna in tudi prerevna, da bi si lahko privoščili več RTV hiš ali več velikih časopisov. Zato moramo v obstoječih doseči takšne razmere, da bodo dostopni vsem. Gre samo za enakopravnost, in nič drugega.

Izdajateljski svet stoji pred vprašanjem, ali »Savinjčana« še izdajati ali ne? Glede na gospodarski položaj želimo prihraniti vsak dinar. Vemo pa, da je naš časopis opravil pomembno vlogo pri obveščanju ljudi, pokazal nam je marsikatero zanimivost, ljudje smo se preko njega spoznavali. Marsikdo se je videl na straneh časopisa, ko bi mu sicer to nikdar ne uspelo. Mnogim je bil naš časopis edini, ki so ga dobivali. Verjetno bo časopis v novi obleki tudi pomembno prispeval k razvoju demokracije. Argument za je tudi dejstvo, da je v naprednih družbah vedno več lokalnih časopisov.

Predsednik izdajateljskega sveta: prof. Milan Dobnik

Bili so člani uredniškega odbora, še v času, ko smo ta časopis imenovali SAVINJSKI OBČAN.

Bili so zanesenjaki, amaterji, pa vendar vpeti v ta naš časopis z željo, da bi le-ta bil razgiban, informativen, skratka, da bi zadovoljil vas, SAVINJČANE. Da bi sosed spoznal sosed, človek človeka in Savinjčane v sosednji ulici, vasi, kraju...

Dobri dve leti ste lahko na robu časopisa prebirali, kdo so ustvarjalci OBČANA.

Vsem soustvarjalcem za odgovorno in vestno delo v uredniškem odboru — HVALA!

Glavni urednik

20. oktobra na Čreto

Na Dobrovljah bo Občinski odbor Zveze združenj borcev NOV ob 49-letnici prve frontalne bitke štajerskega bataljona pri Katarini na Čreti pripravil v soboto, 20. oktobra 1990, ob 10. uri srečanje, na katerem bodo v kulturnem programu sodelovali učenci osnovne šole iz Braslovca, Vranskega in Mozirja.

Vabljeni!

S kmečkimi ženami na izletu

Takšnih izletov si še želimo, pravijo zadrugnice iz Šempetra, ki so preživele z nami dan v Logarski dolini. Reportažo lahko preberete na strani 8

Gospodarstvo potrebuje zagonski kapital

Stečajnih postopkov še ni bilo

Na gospodarske rezultate v prvem polletju so vplivali predvsem restriktivni ukrepi zvezne ekonomske politike, med njimi še zlasti zamrznjen tečaj, osebni dohodki in denarna politika. Povečala se je nelikvidnost gospodarstva, zmanjšal pa se je obseg proizvodnje in kupne moči. Vedno več pa je iskalec zaposlitve. Kljub težkim razmeram pa gospodarstvu v občini še ne grozijo stečajni postopki.

Število podjetij v družbeni lasti se je zaradi reorganizacij zmanjšalo za 14, povečalo pa se je število zasebnih podjetij, tako da jih je trenutno 46. V družbenih podjetjih se je število zaposlenih

zmanjšalo za 6,5 odstotka, zasebna podjetja pa zaposlujejo le 37 delavcev.

Obseg proizvodnje se je v občini v prvi polovici leta zmanjšal za 12 odstotkov, v mesecu juniju

pa kar za 22 odstotkov. Zaradi zmanjšanja kupne moči se povečujejo zaloge. Gospodarstvo se sicer usmerja v izvoz, ki pa zaradi tečaja dinarja ni spodbuden. Prav izvozniki so v tem času v največjih težavah. Tudi v žalski občini se je uvoz povečal, pokritost izvoza z uvozom pa zmanjšala. Izgube so v prvem polletju presegle ustvarjeno akumulacijo, sicer pa so bile v drugem tromesečju nižje kot v prvem. Z izgubo je poslovalo 22 družbenih in 10 zasebnih podjetij, v njih pa je zaposlenih 2330 delavcev. Zaradi nelikvidnosti, ki nasploh najbolj pesti gospodarstvo, je bilo tudi nekaj blokad žiro računa nad pet dni.

Predstavniki občinskega izvršnega sveta obiskujejo posamezna podjetja in se tako seznanjajo z razmerami in sprejemajo ukrepe za reševanje težav. Na osnovi dosedanjih obiskov ugotavljajo, da razmere niso kritične kot drugod, pa vendar dovolj težke za zaskrbljenost. Tržnim razmeram se manjša podjetja lažje prilagajajo, vsem pa manjka svežega kapitala za prestrukturiranje.

Avtocesta v rokah politike

Čeprav je bila gradnja avtoceste vključena v republiški zakon že leta 1969, pa po dvajsetih letih še vedno ni znano, kdaj bodo cestarji

resnično zasadili lopate. Republiška uprava za ceste je sicer pripravila srednjeročni plan za obdobje 1991—1995, v katerem je na prvem mestu avtocesta Arja vas—Šentrupert in na četrtem Šentrupert—Vransko, vendar pa je končna odločitev še vedno v rokah republiškega izvršnega sveta in parlamenta. Izgradnja avtoceste pa bo odvisna predvsem od finančnih možnosti. Predvidena sredstva bodo namreč zadoščala le za slabotretjino najnujnejših cestnih posegov. Za ta cestni križ pa tuji partnerji ne kažejo prav veliko zanimanja, precejšnja ovira pa so tudi nestabilne politične razmere v Jugoslaviji. Predsedniki skupščin in izvršnih svetov celjske regije so predstavnikom republiške uprave za ceste na nedavnem sestanku nasuli kopicco pripomb in kritik. Ugotovili so namreč, da kljub trdnim obljubam strokovne službe republiške uprave za ceste načrtov za izgradnjo avtoceste še vedno ni. Za odsek Arja vas—Vransko sicer obstojajo idejni načrti, na osnovi katerih bi že lahko pričeli s postopki za pridobivanje zemljišč, najbrž pa so zastareli. Gotovo pa bodo tudi ti postopki trd oreh, saj bo tudi od njih odvisen začetek gradnje avtoceste. Koordinacijo aktivnosti sta na sestanku prevzela župana celjske in žalske občine, kar daje končno več upanja, da bomo prešli od dolgoletnih obljub in da bodo začeli graditi avtocesto že naslednje leto, seveda, če se ne bo zapletalo pri znanih č... To velja tudi za obljubo, da bo avtocesta zgrajena leta 1995. jk

Ozimnica na kredit

Ponudba letošnja ozimnice je zelo ugodna, trgovci vam nudijo tudi kreditni nakup. Anketo si preberite na 5. strani.

Peli so jih mati moja

V Andražu je prepevalo 21 družin, z njimi tudi družina Lojzeta Peterleta str. 9

V trgovini veje svež veter

Razgovor z direktorjem Name Dolfetom Naraksom str. 4.

V Vinski gori so praznovali

Pri izgradnji cest so bili zelo prizadevni režijski odbori in krajanje, zato so jim na svečani seji podelili priznanja. str. 6

V Jugoslaviji ali brez nje

Mnogi boste ob vsem, kar sem napisal, pomislili, pa kaj nas to za vruga briga, v dolini imamo že tako dovolj problemov sami s seboj. Vendar nas briga celo precej bolj, kot si lahko mislite.

O čem torej? O politiki v Sloveniji v bodoče in o takšni ali drugačni Jugoslaviji. Te dni smo že priča razpadu povojne Jugoslavije. Opcije nove federalne ali konfederalne države Jugoslavije (ali celo katero drugo ime) so v etru. Ponuja se tudi možnost nastanka več novih držav. Z novim dogovarjanjem se tudi začne boj za čim večjo bero dosedanje skupne lastnine in čim manjši delež v zunanjih dolgovi. Spretnost pogajalcev nas bo rešila, nespretnost pokopala še globlje, kot smo sedaj. Razmišljati o novi obliki skupne države je težko, ko pa vemo, da si nekateri želijo celo monarhijo. Razmišljajmo raje tržno: kaj za nas pomeni jugoslovansko tržišče, in ravnajmo spretno predvsem v tej smeri. Težje bomo seveda nastopili enotno, ko pa smo sami precej neenotni pri razmišljanju o obliki svobodne in suverene Slovenije. Mnogi pri nas gledajo v bližajočo politično sliko Slovenije kot na dvoboj ZKS-SDP in DEMOSA. Da je to hudo zmotno, kaže predvsem dvoje. Antikomunizem je na Slovenskem naletel na lep sprejem, zato težko verjamem, da bodo ljudje povojno kalvarijo hitro pozabili in tej stranki, četudi sedaj močno očisti, oprostili vse dobro in slabo. Drugič pa Demos premalo razmišlja o pronicljivosti svoje združbe. Odnosi med strankami v njem se krhajo. Po eni strani je to res zaradi prevelikega vpliva znova zbuženih krščanskih demokratov, ki so predvsem po občinskih globoko v vrhovih upravnih organov. To so ugotovili Zeleni Slovenije ter tudi demokrati po nekaterih drugih mestih (Maribor, Ljubljana, Celje). Po drugi strani pa gre za več opcij reševanja zlomljenega sl. gospodarstva. V takšnem logotipu se seveda ustrašim za rentabilnost bodoče slovenskosti in razvoja, kajti hudo je, če družina razpade, ko so otroci že na poti.

Najbrž ni več neumno prislunhiti govoricam na republiko, da dr. Jože Pučnik in Viktor Žakelj razmišljata o skupnem nastopu na volitvah za 1991. Socialisti so nezadovoljni z jalovo bero na letošnjih volitvah in upravičeno (tudi po upokojitvi Božička) več pričakujejo. Za demokrate lahko ugrabimo, da jih ne zadovoljuje Demosu pripisana skrajna desnica, še manj pa kolorizacija z ideologijo nesprevržene morale krščanskih demokratov. Krščanski demokrati, bodo zadržali v naši deželi svojo relativno močno pozicijo, dokler se politika in cerkev le ne bosta preveč zapletli in bo krivda padla, tako kot zmeraj, predvsem na eno institucijo. Na levici bodo prav gotovo tudi

komunisti, kot čista in kadrovske ostriješa skupina, toda po moji oceni le v obrobna skupina v parlamentu. Liberalci bi naj zadržali sredinsko pozicijo. Torej nismo niti za slovensko vojsko niti za jugoslovansko, smo za demilitarizacijo. Nismo ne za revolucijo ne za kontrarevolucijo, smo za demokracijo polnih žepov in sitih trebuhov. Določeno zaupanje ljudi bomo sicer zadržali, vendar nam občasno samosvoje vedenje republiškega vodstva in že kronična napaka politike, privatizem in nacizem nekaterih »velikih« voditeljev, lahko prej škodujeta kot koristita.

Kot sem že ugotovil, nam vse te zdrahe (s spravo vred) bolj malo koristijo pri resnem skupnem nastopu na vsejugoslovanskih pogajanjih. Prav resnično optimist ne morem biti. Slišali smo princa prestolonaslednika, ki meni, da Jugoslavija mora ostati skupaj z močno Srbijo, pametno Hrvaško in pridno Slovenijo. No, temu je res potrebno narediti konec. Poleg svoje pridnosti moramo pokazati tudi svoj narodni ponos in samozavest. Toda konec koncev je vsakršno kalkuliranje nesmiselno: kdo se bo odcepil in kdo združil?! Mi moramo poiskati svojo varianto ter jo potem argumentirano in predvsem vztrajno in z dosti politične zvjlačnosti zagovarjati na žive in mrtve. Veselimo se torej sedanjih dni, prihodnji bodo še slabši.

Gregor Vovk

STAVKI NA ROB

»Veliko grmenja, malo dežja.« bi lahko v prispodobni deljavi za napovedano splošno stavko v organizaciji Svobodnih sindikatov. Preložitve stavke je sicer nekoliko umirila zburkane politične duhove, odgovorni so končno sedli za skupno mizo, to bi morali storiti že prej, zaskrbljenost delavcev pa ostaja. Kar polovica slovenskih družin komaj preživi mesec, 20 odstotkov pa nima niti minimalnih dohodkov. Številno nezaposlenih se stalno povečuje, novih delovnih mest pa ni. Markovičev up, zasebni podjetniki, teh je v občini že preko 700, pa zelo malo zaposlujejo. Razpaslo se je »črno« zaposlovanje. Zasebniki prijavljajo delavce na skupnost za zaposlovanje, za nadaljnje delo

pa dobivajo neuraden dohodek. Delavci so največkrat v to prisiljeni, če hočejo preživeti, najbolj prizadeti pa so v času bolniške in drugih odsotnosti. Koliko je teh delavcev in kako se jim godi, pa njihovi zastopniki, Svobodni ali Neodvisni, ne vedo. Pa bi najbrž morali.

Živeti bomo torej morali od dela in dohodka, to je končno vsem jasno. Zaslužiti si ga bomo morali na tržišču. S stavko gotovo ne, kako in kje z delom, pa nam bodo morali povedati tisti, ki so za to odgovorni. Obljub o lepšem življenju in Evropi še nismo pozabili. Tudi potrežljivost ima svoje meje.

jk

Delegatska pobuda

Centralistična država postaja utrujena in nedojemljiva za vse pikantne podrobnosti svojih posameznih delov. Pred leti so v Sloveniji takratne oblasti ponujale regijam t. i. idejo policentričnega razvoja Slovenije.

Ker tako rekoč korakoma novi ustavi naproti, se nam zdi nujno potrebno zavzeti določeno smer delovanja v smislu kontinuiranega političnega pritiska ter delovanja v republiških organih in skupščini, ki bi vpeljala naslednjo delegatsko pobudo OK ZSMS — LS Žalec kot sprejemljivo in materialno pravno uresničljivo. Gre za pomen mnogocentrične in lokalno samostojne Slovenije. Policentrizem in regionalizem kot smotrna in v postindustrijski Evropi vse bolj uveljavljajoča se modela pomenita upoštevanje regije (npr. Štajerske, Savinjske ...) kot razmeroma zaokrožene geografsko-družbene enote. Takšna lokalna utečenost pa pomeni tudi razbremenitev za utrujeno in velikokrat slepo ali gluho državo (republiko). Hkrati bi nam takšna organiziranost omogočila medregionalna povezovanja brez sodelovanja centra. Ali bomo opustili dosedanje komunalni sistem, se nam v tem trenutku ne zdi najpomembnejše. Lokalna samouprava se lahko vrši tudi v lokalnih enotah, ki so v velikosti nekdanjih župnij. Pomembnejše se nam zdi prizadevati si, da se centralistična hotenja republike dogovorno omejijo v sami ustavi, kajti moderni svet pozna izrazito regijsko razvoj, ki kot tak, vključen v celoto vseh odnosov neke države, lahko da rezultate na zavidljivi ravni. Regije morajo delovati kot enote usmerjanja razvoja. Posebno skrb je potrebno posvetiti razvoju pro-

metne infrastrukture, kar je ključ za doseganje koherentnega policentričnega razvoja Slovenije. Za takšne namene se lahko formira v republiko tudi poseben sklad. Seveda pa morajo organi lokalne samouprave in t. i. regijske oblasti izgubiti večino funkcij, ki zadevajo poseganje v gospodarstvo.

Regije morajo imeti lastne vire prihodkov, vendar morajo biti pri obdavčenju prebivalstva omejene z osrednjo zakonodajo. Zato pa mora biti republika pri razvoju določene gospodarske dejavnosti soudeležena pri investiranju (z davčnimi in drugimi olajšavami). Občina naj bi pri tem imela predvsem vlogo lokalne samouprave. Regija bi torej postala vmesni člen med republiko in občino. Vsekakor se nam na občinski ravni ne gre pretirano zaganjati ob bok ene ali druge višje ravni. Zakonska, torej normna plasiranost nam natanko določa meje delovanja, zato pa nam mora ostati prosta izbira kako hitro delovati in če je le možno — z lastnimi sredstvi Slednje pomeni, da naj se izogibamo takšnemu razvoju Slovenije, kjer bo republika namenila sredstva za ta razvoj. Več sredstev, ki bi jih ostalo na našem območju (torej, da jih ne odvedemo na republiko), nam daje tudi mnogo večje polje ustvarjanja. Za primer, kako močno nas lahko prizadene centričen razvoj Slovenije, vzemimo dosedanje cestno politiko.

V konstituiranju nove ustave gre torej združiti napore vseh političnih sil in upravnega organa v občini, da bi za Savinjsko dolino, občino in regijo, v kateri živimo, dosegli čim več.

ZSMS — Liberalna stranka

Bodimo poštene do zgodovine

Srečanje Revirčanov in Savinjanov na Mrzlici

Tradicionalno srečanje na Mrzlici je kljub slabemu vremenu privabilo precej Savinjanov in Revirčanov. Socialistična stranka tako nadaljuje tradicijo tabora ljudske fronte, izročilo Mrzlice pa je aktualno tudi sedaj, ko se delavci vedno bolj ubadajo z vsakodnevni težavami.

»Danes smo se tu zbrali tisti, ki navadno ob nedeljah ubiramo takšne ali podobne govske poti zato, da si opomremo od stisk

in težav. Zbrani pa smo tudi tisti, ki s spoštovanjem gledamo na preteklost in nam ni vseeno, kakšna bo naša prihodnost. Danes nas bolj skrbi prihodnost, ki je za zasavske rudarje in savinjske tekstilce težka in negotova. Ne smemo dovoliti, da bodo morali naši ljudje zopet s trebuhom za kruhom po svetu. Zato je naša dolžnost, da svoje sile in znanje usmerimo v moderno Evropo. Čeprav se nam ne obeta nič do-

brega, ne smemo zgubiti upanja in volje, pri čemer pa nam bo potrebna enotnost slovenskega naroda.« je zbranim med drugim dejal predsednik socialistične stranke Viktor Žakelj.

jk

Kdaj zagrebški program?

Ko so pred meseci Laščani namestili nov oddajnik zagrebškega programa RTV, smo Savinjančani zgubili »sliko«. Veliko pisem in klicev smo prejeli z vprašanjem, zakaj ni več zagrebškega programa. Na sestanku predstavnikov RTV Slovenija in izvršnega sveta smo zvedeli, da si bomo morali pretvornik oziroma ustrezne antene urediti sami. Za to bo treba zbrati okrog 300.000 dinarjev. Če bomo torej hoteli gledati zagrebški program, bomo morali zbrati potrebna sredstva, akcija pa bo stekla v naslednjih dneh. Nekaj sredstev bo zagotovil izvršni svet, krajevne skupnosti, del pa bomo morali primakniti tudi krajani.

Pravobranilec ob četrtkih

Ker je dosedanj družbeni pravobranilec, Slavko Košenina, sprejel novo dolžnost, je to nalogo prevzel celjski pravobranilec. Stranke se lahko nanj obrnejo vsak četrtek od 8. do 13. ure, pisne pritožbe pa sprejema tajništvo v Žalcu vsak dan.

Časopis »SAVINJČAN« izdaja ČZP »SAVINJSKI OBČAN« p. o., Žalec, Heroja Staneta 1. Ustanovitelj in izdajatelj: Skupščina občine Žalec Izdajateljski svet: Milan Dobnik (predsednik), Danica Jezovšek-Korent, Milan Zupanc, Anton Ajdič, Marjan Brus, Franc Žolnir, Franci Ježovnik, Božo Andoljšek, Andrej Šporin, Marjan Natek in Janez Meglič. Uredniški odbor: Franci Žagar (glavni urednik), Janez Kroflič (odgovorni urednik), Irena Jelen-Baša, Janez Cukjati, Darko Naraglav, Marjana Natek, Jasna Rode, Adi Vidmajer, Darko Rudl. Vodja dopisništva: Vladka Cerovšek Lektorica: Mojca Nahtigal Naklada: 11.000 izvodov Tisk: Mariborski tisk, Maribor Tehnično urejanje: ČZP »Savinjski občani« Po sklepu RK za informiranje št. 421-1/72 je časopis oproščen TPD.

Izhodišča za spremembo ustave, zakona o gozdovih in zakona o lovu

- 1. Opredelitev lastnine**
— Oblike lastnine gozdov so: državni, zadrudni gozdovi, gozdovi vaških skupnosti, gozdovi različnih pravnih oseb in zasebni gozdovi.
— Živalski svet je last države.
- 2. Davčna politika**
— Vsak lastnik gozda plača davek, ki se ga določa na podlagi katastrskih razredov (olajšave za tiste lastnike, katerih gozdovi so prizade ti zaradi škodljivih imisij in ujrm).
- 3. Financiranje gozdarstva**
— Viri financiranja gozdarske službe in določenih del so: davek na gozdne posesti, del ekološkega dinarja, del cestnega dinarja, prispevek nabiralcev zelišč in gob, del turistične takse (v krajih, katerim turizem omogoča gozdnata krajina) in proračun republike.
- 4. Organiziranost gozdarstva**
— Direkcija državnih gozdov republike Slovenije, javna gozdarska služba pri Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije za vse ostale lastnike gozdov.
— Republiška gozdarska inšpekcija mora biti neodvisna od občin.
— Gozdarska fakulteta in gozdarska srednja šola sta v pristojnosti Sekretariata za vzgojo in izobraževanje in Sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.
— Gozdarski inštitut je v pristojnosti Sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.
- 5. Direkcija državnih gozdov**
Sedež direkcije je v Ljubljani.
— gozdne uprave, ki obsegajo državne gozdove v eni ali več očinah, so neposredno podrejene direktiji v Ljubljani.
— velikost gozdnih uprav znaša 5000—15.000 ha in se jih oblikuje po racionalnem teritorialnem principu;

- gozdne uprave zajemajo eno ali več gozdnogospodarskih enot.
- 6. Kmetijsko-gozdarska zbornica**
— Pri Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije se ustanovi javno gozdarsko službo, ki skrbi za gospodarjenje z gozdovi vseh ostalih lastnikov gozdov in z razdeljenimi državnimi posestjo znotraj zasebnih gozdov.
— gozdne uprave, ki obsegajo gozdove ostalih lastnikov gozdov v eni ali več očinah, so neposredno podrejene oddelku za gozdarstvo pri Kmetijsko-gozdarski zbornici v Ljubljani.
— velikost gozdnih uprav je odvisna od kvalitete gozdov in se oblikuje po racionalnem teritorialnem principu; gozdne uprave zajemajo eno ali več gozdnogospodarskih enot.
- 7. Dejavnosti direkcije državnih gozdov in uprave pri Kmetijsko-gozdarski zbornici**
— Opravljajo se naslednje dejavnosti: odkazilo drevja za posek (modificirano glede na kvaliteto rastišč in sestoja), načrtovanje gojenja in varstva gozdov, uravnavanje odnosov gozd-divjad, načrtovanje odstrela divjadi, načrtovanje odpiranja gozdov z gozdnimi prometnicami in njihovega vzdrževanja, načrtovanje gospodarjenja za ostale splošno koristne funkcije gozda, nadzor vseh posegov v gozdni prostor, neposredno izrekanje mandatnih kazni.
— direkcija državnih gozdov opravlja tudi promet z lesom iz teh gozdov.
— javna gozdarska služba skrbi še za svetovanje lastnikom gozdov, nadzor nad gospodarjenjem z gozdovi in prijavljati prekrške.
- 8. Urejanje gozdov in pretok informacij**
— Urejanje gozdov vodi Biro za načrtovanje pri Sekretariatu za kme-

- tijstvo, gozdarstvo in prehrano v Ljubljani.
— na nivoju dosedanjih gozdnogospodarskih območij se organizirajo lovskim organizacijam, in izdelavo gozdnogospodarskih načrtov, za zbiranje in pretok informacij med gozdnimi upravami v območju.
- 9. Gojenje in varstvo gozdov**
— V državnih gozdnih se z gozdnogospodarskimi načrti predvidena gojitvena in varstvena dela financira iz dohodka od prodaje gozdnih proizvodov ali iz proračuna.
— v gozdnih ostalih lastnikov gozdov se z gozdnogospodarskimi načrti predpiše sistem gospodarjenja, nujno potrebna gojitvena dela in predpiše rok, v katerem jih je treba izvršiti.
— vsak lastnik je kot dober gospodar dolžan izvršiti predpisana dela, in to na lastne stroške.
— preventivno varstvo gozdov (protipožarno varstvo, lovne nastave za lubadarja) plača država.
— sanacija gozdov po elementarnih nesrečah (požari, žled, anegolom, vetrolom) je strošek države.
- 10. Gospodarjenje z živalskim svetom**
— Gospodarjenje z živalskim svetom se načrtuje na gozdnih upravah in usklajuje na nivoju dosedanjih območij pri izpostavi za urejanje gozdov.
— gospodarjenje z živalskim svetom zajema: varstvo redkih in ogroženih živalskih vrst in ohranjanje njihovih habitatov, urejanje odnosov gozd-divjad, izboljševanje prehranjenih pogojev za rastlinojedo divjad, načrtovanje odstrela in izvajanje kontrolne metode (zasledovanje škod na gozdnem mlajdu in gibanje

- telesnih tež in teže trofej pri rastlinojedi divjadi).
— v državnih gozdnih so načeloma državna lovišča, lahko pa se jih da v zakup lovskim organizacijam,
— na ostalih gozdnih in kmetijskih zemljiščih plačajo lovske organizacije zakupnino, in sicer občini,
— lovske organizacije morajo izvrševati predpisani odstrel.
— v kolikor ga ne, morajo povrniti škodo, ki zaradi tega nastane, in stroške zaščite pred divjadjo.
- 11. Gozdne prometnice**
— V državnih gozdnih se gradnja gozdnih cest in njihovo vzdrževanje financira iz dohodka od prodaje gozdnih proizvodov ali iz proračuna.
— v gozdnih ostalih lastnikov se gradnja in vzdrževanje cest financira iz sredstev, zbranih iz davka na gozdno posest, dela cestnega dinarja in proračuna.
- 12. Združevanje lastnikov gozdov in promet z lesom**
— Lastniki gozdov se lahko združujejo v zadruge in prostovoljno združujejo sredstva za izvajanje gojitvenih del in gradnjo vlek, cest ter njihovo vzdrževanje.
— promet z lesom je prost, lastniki pa ga dajejo v promet sami ali preko različnih zadrug.
- 13. Povezava državne in javne gozdarske službe**
— Sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano skrbi za povezavo med direkcijo državnih gozdov, kmetijsko-gozdarsko zbornico, fakulteto, inštitutom in srednjo gozdarsko šolo.

Skupina za pripravo gozdarskega zakona pri SKZ

Kako postaneš član ZSMS-LS?

Danes tvori ZSMS-LS 40 % starejših od trideset let. Oblikujemo se v takšno družbeno politično skupino, ki odklanja skrajnosti in se zavzema za korenito in razumno reševanje družbene problematike.

Čutimo se odgovorne za naše nadaljnje življenje, skrbi nas usoda slovenske države, naroda in kulture, toda ne čutimo se pooblaščenca, da govorimo v imenu vseh Slovencev. Ne častimo komunizma in ne maramo antikomunizma. Toda nobenemu nečemo odrekati njegovega gledanja na življenje in dogajanje v širši in ožji družbi. Nikoli ne bomo dobili 50 % volilnih glasov, toda mi smo zadovoljni z 20 %, ker politika ni sama zase, tvorili jo bomo skupaj. Aktivna prisotnost v politiki daje tudi možnost doseganja nekaterih svojih ciljev: ALI TAKO, DA JIH NEKDO DRUG RAZGLASI ZA SVOJ CILJ, ALI Z DELOM V KOALICIJI IN OPOZICIJI.

Član ZSMS-LS lahko postane vsak polnoleten (izjemoma od 15.

ODREŽI

IME IN PRIIMEK

DATUM IN KRAJ ROJSTVA

PREBIVALIŠČE

ZAPOSLEN/ŠOLA

KRAJ IN DATUM

PODPIS:

Pluralizem in družbena podjetja

V obdobju liberalizacije starega družbenega sistema smo v Sloveniji prvič začeli razmišljati o pluralizmu, sčasoma pa nanj tudi prisegati. Bivša monistična oblast se je pod pritiski opozicije v prvi fazi opredeljevala za nestranski pluralizem, sčasoma pa je navsezadnje pristala tudi na strankarskega. Dokončna potrditev nove miselnosti se je izrazila v letošnjem letu z izvedbo demokratičnih, strankarskih volitev. V političnem smislu je bil na ta način storjen velik in pomemben korak k približevanju normam razvitega zahodnega sveta. Po dolgih letih preperevanja izražanja drugače mislečih smo se znašli v prehodnem obdobju, ko pluralizem v politiki z večjimi ali manjšimi težavami začenja funkcionirati. Težave pa nastajajo na področjih, kjer se strukture vodilnih ljudi niso zamenjale, tam pluralizem nima takšnih možnosti za razvoj in napredek, kot jih ima v profesionalni politiki. Eno takih področij so prav gotovo družbena podjetja, kjer imamo danes zaradi nerazčiščenih perečih lastniških vprašanj čudno mešanico starih oblik odnosov s samoupravljanjem na čelu ter postopnih poskusov spreminjanja načinov odločanja na poti k soupravljanju. Proces sprememb v podjetjih, ki naj bi dolgoročno vendarle izboljšale katastrofalno stanje gospodarstva, posledično pa tudi negospodarstva, teče žal bistveno počasneje kot v politiki, marsikje, tudi v podjetjih naše občine, pa ima človek občutek, da se še pričel ni. Brez nenehne iskanja novih idej in poti, brez konkurence znanja, predvsem pa rezultatov, bo pre-

hod na tržne temelje gospodarjenja nemogoče.

Večina ljudi si želi boljšega življenja, to pa lahko omogočijo le boljši rezultati dela. Če se spremembe ne bodo začele prav v podjetjih, če pluralizem in konkurenca tam ne bosta zaživela, se lahko upanje na lepšo prihodnost pomika v neskončnost. Vodilne strukture v podjetjih bodo morale začeti ne le omogočati, temveč vzpodbujati pluralizem in konkurenco, sicer z boljšimi rezultati dela ne bo nič. Načinov za vzpodbujanje je nešteto, eden najpomembnejših pa je prav gotovo povsem konkretno nagrajevanje po rezultatih dela s kriteriji, postavljenimi na zdrave temelje. Drugo, nič manj pomembno, pa je odgovornost, ki je bila kot kolektivna doslej krinka za individualno neodgovornost, v tržnem gospodarstvu pa bo morala dobiti zelo konkretno obliko.

Mnogo vprašanj bo lažje rešljivih, ko se bo začela transformacija družbene v druge oblike lastnine, toda tudi dotle je možno že marsikaj spremeniti, popraviti ali izboljšati. Stara miselnost in čakanje na politično reševanje gospodarskih problemov ne bosta obrodila sadov.

Dolžnost nas vseh je, da že danes, tudi s pritiski, če je potrebno, storimo več za to, da bo pluralizem tudi v podjetjih napravil odločnejše in vidnejše korake. Napravimo to čim bolj odločno in vztrajno, vendar na civiliziran in kulturni način.

Darko Rudl

Diskretni šarm sprenevedanja

Minilo je leto dni od prve večje akcije za izgradnjo avtoceste Maribor—Ljubljana. V takrat že skoraj nerazpoznavnem socializmu smo cesto začeli graditi z grožnjami in kasneje z obljubami najvišjih republiških funkcionarjev. V predvolilnem času bi težko našli koga, ki ni bil vsaj tako zagret, da ne bi šel osebno pomagat na traso. Celo sedanjí predsednik Predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan ni mogel iz svoje kože in je premete-

no smehljajoč se v stari socialistični maniri obljubljal vse mogoče. Tudi sedanjí demokratični oblastniki, med katerimi so mnogi ostali nepotešenih apetitov, so še v časih svojega opozicijskega prvoborstva kategorično trepljali liberalce po rame-nih, kadar smo šli med ljudi iskati njihovo podporo in njihov glas, češ, tudi mi smo ZA.

Prejeli smo

Toda kot že tolikokrat, se je tudi tokrat izkazala stara resnica, da ni nikoli tako slabo, da ne bi moglo biti še slabše. Na republiškem nivoju pripravljajo nove srednjeročne in dolgoročne razvojne načrte, v katerih pa ima pomembnost avtocestne povezave med vzhodno in zahodno Slovenijo obremen pomen. Andrej Levičnik, direktor Republiške uprave za ceste, je spomlad trdno zagotovil, da bo do prvega jesenskega zasedanja skupščine pripravil elaborat, ki bo jasno utrdil prioriteto izgradnje avtoceste na relaciji Štajerska—Krajska. Na takšni osnovi bi potem Skupščina Republike Slovenije odločala o smotnosti nečesa, o česar potrebnosti smo vsi prepričani. Zgodilo se ni nič, po-

sledica tega pa je, da Štajerci danes nimamo več občutka, ampak smo prepričani, da nam Kranjci naši osle kažejo.

Ampak tega ne bomo več dolgo prenašali.

Prav vljudno dajemo vsem »ziherašem« in dobrim jadralcem (kakaršen je npr. tovariš Levičnik), nepoučenim in nesramno nezainteresiranim (npr. gospod Peterle) prijazen poziv, da z dejanji potrdijo svoja medena govoričenja, da bodo ljudje končno dobili trdno zagotovilo, kaj sploh nameravajo storiti.

Tovariš Levičnik, če se bo Štajerska odcepila od samostojne Slovenije, boste vi v njej nezaželena oseba, gospoda Peterleta, njegove ministre in druge funkcionarje pa vabimo, da se udeležujejo otvoritev cerkva in pogovorov v razpadajočih štajerskih fabrikah, vozec se v fičkih, spačkih in njim podobnih potujočih krstah.

Za svet ZSMS — LS
občin: Celje, Laško,
Mozirje, Slovenske
Konjice, Šmarje pri Jelšah,
Sentjur, Velenje in Žalec,
Robert Polnar.

Krvodajalstvo

GRIŽE — 3. oktober 1990, od 7. do 11. ure, odvzem krvi v prostorih Doma Svobode Griže.

● Na krvodajalski akciji v **KO RK Polzela 31. avgusta** je kri darovalo 308 krvodajalcev, od tega iz Tovarne nogavic 184 in iz Garanta 49, med njimi pa so največkrat dali kri: **Marjan Žagar** 67-krat, **Miroslav Ulaga** 50-krat, **Franc Stakne** 39-krat, **Stane Breznik** 36-krat, **Marija Hribnik** 35-krat, **Marija Ribič** in **Marija Podbregar** pa 33-krat.

● Na akcijo **KO RK Vransko** pa se je **5. septembra** odzvalo 112 krvodajalcev, med katerimi so največkrat darovali kri: **Jože Žnidaršič** 81-krat, **Milan Lesjak** 54-krat, **Franc Beričič** 41-krat, **Stanko Karo** 43-krat, **Julka Jeram** 39-krat, **Marija Podbregar** 34-krat in **Frančiška Ocvirk** 34-krat.

TEDEN BOJA PROTI KAJENJU

Potekal je od 14. do 21. septembra pod geslom Otroštvo in mladost brez tobaka. V akcijah boja proti kajenju je bilo predvsem poudarjeno, da kajenje pospešuje delovno invalidnost in da skrajšuje življenjsko dobo kadilcev. V Sloveniji je med tri tisoč bolniki s pljučnim rakom kar 80 % kadilcev. Pa tudi sicer se razviti svet vse bolj zaveda škodljivosti kajenja, ki škodi tudi osebnemu ugledu kadilca, saj ta razvada velja za primitivno in moteče vede-

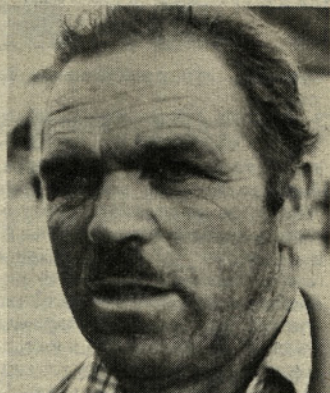
nje. K podobni poslovnega uspešneža na Zahodu sodi v prvi vrsti tudi ukvarjanje s športom, vitka linija in nekajenje, zato v nekaterih razvitih državah že začenja upadati odstotek kadilcev. Pri nas pa temu ni tako, saj sodi Jugoslavija med države z najhitrejšim naraščanjem kadilcev. Naši predpisi sicer varujejo nekadilce pred kadilci v javnem prometu, v kinodvoranah, ne pa tudi na delovnih mestih, ker še nihče ne spoštuje zakona o varstvu pri delu, predvsem pa postaja kajenje množična razvada mladih, pa tudi otroci so vse preveč izpostavljeni pasivnemu kajenju.

***
Občinska organizacija RK Žalec naproša občane, da jim odstopijo za oskrbo starostnika naslednje predmete, ki jih sami ne potrebujejo več, in sicer: star uporaben električni štedilnik, pomivalno korito, spodnje kuhinjske elemente, mizo in dva stola. Za odstopljene stvari se v imenu starostnika vnaprej zahvaljuje.

***
Hkrati naprošajo vse, ki imajo odvečno ozimnico (jabolka, krompir, fižol, zelje), da jo odstopijo za oskrbo socialno ogroženih družin, starostnikov, upokojencev, invalidov, brezposelnih. Vsak kilogram ozimnice jim bo še kako prav prišel, zato pokličite na telefon 713-136 v dopoldanskem času, ali pa jih pisno obvestite na OO RK Žalec, Cankarjeva 1/a. Za darovano vnaprej hvala.

Anketa o stanarinah

Ekonomska cena stanarin?

Branko Turnšek

Že nekaj let nam je jasno, da stanarine ne pokrivajo ekonomske cene stanovanj. Zadostujejo le za minimalna vzdrževanja obstoječega stanovanjskega fonda, nikakor pa z njihovim izkupičkom ni možno graditi novih stanovanj. Po drugi strani pa vemo, da vsaka podražitev krepko posega v družinski proračun in znižuje življenjski standard.

Prehod na ekonomske stanarine se je začel že pred leti, vendar pa je nevdružna rast cen, ki je dosegla svoj višek v lanskim hiperinflaciji, popolnoma izničila ta prizadevanja. Sedaj nova oblast poskuša postaviti stvari na drugačne temelje, ki bodo bolj odločno posegli na to področje. Vsekakor pa se nam obeta manj družbenih stanovanj in pot do stanovanja bo še težja in daljša kot v preteklosti. Znano je že, da v prihodnje stanovanjska pravica ne bo več ustavna pravica, pač pa jo bodo nadomestila pogodbeni razmerja. Sicer pa je ob vsem tem še kup nejasnosti. Ob ekonomskih stanarinah, s katerimi bi lastniki stanovanj (podjetja ali drugi) dobili dovolj sredstev za obvezno vzdrževanje in za amortizacijo vložene kapitala, pa je treba vedeti, da brez subvencij in drugih oblik pomoči tudi v bodoče ne bo mogoče, saj bi tako ogrozili marsikatero družino, ki že sedaj težko plačuje svoje obveznosti. Vsekakor pa je ekonomska cena stanovanj nujno zlo, ki ga ne bo mogoče obiti. In kaj pravijo o stanarinah štirje naključno izbrani občani, ki smo jih ustavili na cesti in se z njimi spustili v pogovor?

BRANKO TURNŠEK: »Vsako povišanje stanarine je za nas stanovalce precejšen udarec. Zavedamo se, da je kvadratni meter stanovanja zelo drag in da s tem denarjem ni mogoče narediti novih stanovanj, vendar pa nas jezi in boli, da smo že dalj časa prepuščeni sami sebi in od stanarin nimamo praktično popolnoma nič. Vsaj za najnujnejše vzdrževanje pa bi vendarle moralo biti nekaj denarja. Stanovanjska skupnost se ne zmeni za nas in naše želje so le glas pijočega v puščavi. Iz tega razloga pa smo proti vsakršnemu povišanju. Ne nazadnje pa stanujem v bloku, kjer živimo delavci v kmetijstvu in upoko-

Dorica Repovž

jenci. Vsi pa imamo nizke dohodke in nas vsaka podražitev krepko udari po žepu. Pa tudi to bomo še nekako zmogli, vendar kot predsednik HS želim, da se vzpostavijo tudi ustrezna razmerja...»

DORICA REPOVŽ: »Živimo v bloku s 57 kvadratnimi metri stanovanjske površine. Objekt je star deset let in marsikakšno stvar je treba že popraviti. Sicer pa smo petčlanska družina s šoloobveznimi otroki. Jaz sem zaposlena v Tovarni nogavic Polzela, mož pa je v Aeru Šempeter. Ob skromnih dohodkih je stanarina kar precejšnje breme za našo družinsko blagajno. Zadnji obrok sem plačala 750 dinarjev. Ne zdi pa se mi prav, da nismo upravičeni do subvencije. Vložili smo prošnjo, vendar imamo avto in zato nismo upravičeni do tega znižanja oz. pomoči. Ironija pa je v tem, da avta ne bi imeli, če ga mož ne bi pred leti prislužil z delom v tujini...»

LJUBICA TRATNIK: »Stanujem v dvosobnem stanovanju, ki meri 44 kvadratnih metrov. Smo tričlanska družina, ob nizkih plačah pa je seveda vsak strošek precejšnje breme. Kljub subvenciji plačujem trenutno 250 dinarjev stanarine, kar ni tako veliko, a kar precej za mene kot invalida II. kategorije s štiriurno delovno obveznostjo. Subvencije pa seveda ne bi imeli, če bi bila zdrava. Vsekakor pa mislim, da je vsako povišanje stanarin za vse nas, še posebno pa za tiste z nizkimi osebnimi dohodki, precejšnje breme, ki bo tanjšal kos kruha...»

OLGA HRIBAR: »Povišanje stanarin ali pa cen nasploh prav gotovo ni za nikogar prijetno. Sem mati samohranilka s tremi šoloobveznimi otroki, in če ne bi imela subvencije, bi bilo skoraj nemogoče vse to prenesti. Za stanovanje z 58 kvadratnimi metri sem doslej plačevala 160 dinarjev, kako bo v bodoče, pa še ne vem. Zaposlena sem v Savinjskem magazinu in ob padanju kupne moči smo tudi mi zelo pri tleh s plačami in je vse še toliko težje. Ob vsem tem se zavedam, da je stanovanje vedno težje dobiti in sem lahko kar vesela, da ga sploh imam takšnega... Kako bo v prihodnje, pa je težko reči, upam, da bo vsaj znosno.« D. N.

Ljubica Tratnik

Olga Hribar

Delavska univerza Žalec

ulica Ivanke Uranjekove 6, 63310 Žalec

VSE, KI BI ŽELELI OBNOVITI ALI IZPOLNITI SVOJE ZNANJE

PLESNA ŠOLA BOLERO

v naslednje plesne tečaje

DRUŽABNI PLESI:

- začetni tečaj
- nadaljevalni tečaj
- izpopolnjevalni tečaj

JAZZ:

- začetni tečaj
- nadaljevalni tečaj

FITNESS:

- vadba za dekleta in žene (izpopolnjena aerobika)

ZAPLEŠIMO SKUPAJ!

TEČAJI NEMŠKEGA IN ANGLEŠKEGA JEZIKA

ZA OTROKE:

- od 5 do 8 let
- od 9 do 14 let
- video (angleščina)

ZA ODRASLE:

- začetni
- nadaljevalni
- video

SPECIALIZIRANI:

- poslovni jezik
- za gostinske delavce
- za šoferje
- za upokojence
- za telefoniste in tajnice

SPLOŠNI TEČAJI

KUHARSKI STROJEPISNI ŠIVANJE IN KROJENJE TEČAJ ZA TURISTIČNE SPREMELJEVALCE

Vse dodatne informacije in vpis vsak delavnik med 12. in 14. uro in ob petkih do 16. ure v tajništvo Delavske univerze Žalec, lahko tudi po telefonu: 711-417 ali 711-343.

Občinska zveza DPM Žalec

vabi k sodelovanju sodelavce — svetovalce, ki bi bili pripravljene sodelovati pri pomoči otrokom in staršem v stiski. Informacije dobite na telefonu: 063/713-182 do 15. oktobra 1990.

združenje šoferjev in avtomehaničev ŽALEC

SEJEM RABLJENIH AVTOMOBILOV
Vsako nedeljo od 7. do 13. ure sejem rabljenih vozil na avtopoligonu Ločica pri Polzeli. PRODAJA VOZIL JE BREZ PRISTOJBINE!
AVTO ŠOLA-ZŠAM ŽALEC
V začetku vsakega meseca tečaj cestno-prometnih predpisov za A in B kategorijo.

Za vse tečajnike tudi tečaj prve pomoči in organiziran zdravniški pregled.

Po končanem tečaju nudimo praktični pouk z vozili RENAULT 5 in GOLF.

Najožji sorodniki članov ZŠAM Žalec (zakonec, otroci) imajo pri praktični vožnji 5% popust.

Vsak kandidat ima prvo uro praktične vožnje brezplačno!

Tečaji in praktična vožnja po ugodnih — konkurenčnih cenah!

V trgovini veje svež veter

Razgovor z direktorjem Dolfetom Narakom

Savinjčani prav dobro poznajo sedaj že bivšo Namo Žalec, ki so jo prekrstili v blagovnico, ter namensko podoben objekt v Levcu. In ker v zadnjem času v naši družbi veje nov veter, se vse spreminja. Tudi na področju trgovine, in spremembe niso zaobšle niti Blagovnice Žalec niti Prodajnega centra v Levcu. Pa kljub vsemu na začetku pogledimo nekaj statističnih podatkov. Blagovnica Žalec in Prodajni center v Levcu imata istega direktorja, Dolfeta Naraksa. V teh dveh podjetjih, na približno 8000 kvadratnih metrih prodajnih površin, je zaposleno 180 posameznikov. Všteti so tako trgovci, gostinci kakor tudi režijsko osebje. Blagovnica Žalec je izključno maloprodajna enota z gostinskim delom, medtem ko v Prodajnem centru Levcu poleg teh dveh funkcij opravljajo še grosistično dejavnost za oskrbo manjših trgovin ter objektov družbene prehrane in kooperacijo za sodelovanje z obrtniki proizvodne sfere. Kaj vse se dogaja v teh dveh družbenih podjetjih, kakšni so rezultati dela in kakšni načrti za v prihodnje, smo se pogovarjali z direktorjem Dolfetom Narakom.

Kakšen je bil razvoj teh dveh podjetij v zadnjih letih delovanja?

»Blagovnica Žalec je bila zgrajena leta 1976, Prodajni center pa nekaj let za tem. Slednji je lani postal samostojno družbeno podjetje po izločitvi iz sistema Name Ljubljana. Tudi blagovnica v Žalcu ima isti status. Ukvarjamo se predvsem z maloprodajo, saj 70 % prihodka pridobimo s to dejavnostjo. 20 % obsega grosistična dejavnost, ostalo pa zapolni kooperacija. Za reorganizacijo teh dveh podjetij smo se odločili predvsem zaradi tržne logike. Mi smo morali plačevati v Ljubljano dokaj visoke režijske prispevke, ko pa smo le to organizirali sami in jo skrhali na minimum, smo morali dodatno zaposliti samo pet ljudi. V prejšnjih časih pa smo

morali v Ljubljani plačevati vsaj 20 oseb.«

Če nama je dovoljeno malo zaiti iz načrtane poti pogovora, bi vam zastavil vprašanje, kakšno je vaše osebno gledanje na zasebnost, predvsem na področju trgovine?

»Zasebna trgovina vsekakor vnaša novo kvaliteto na to področje, novo ponudbo. Priznati moram, da je zasebna trgovina vnesla določen nemir tudi v družbeno trgovino, saj imajo pri svojem delu nekaj znatnih prednosti. Mislim pa, da je tak razvoj smotrni in da je upravičena zahteva, da se del te dejavnosti prenese v zasebni sektor. Na to smo v našem podjetju reagirali že zelo zgodaj, saj smo v Prodajnem centru Levcu organizirali sodelovanje z zasebniki, ki smo jim oddali za namen trgovanja prostore v tej zgradbi.«

Pa ni to malo čudno, povabiti konkurenco kar k sebi na dom?

»V tem trenutku smo oddali ca. 1000 kvadratnih metrov površin zasebnikom. S tem smo zapolnili vrzeli v naši ponudbi blaga in maloprodajnih artiklov, ki jih je, če mimogrede omenim, ca. 25000 na razpolago kupcem. Drugi vidik sodelovanja pa je v vlaganju kapitala zasebnikov v obnovitev samega objekta. Naš cilj je še naprej posredovati celotno ponudbo, ne glede na lastništvo in upravljanje. Sicer pa so taki in podobni primeri sodelovanja znani tudi v tujini. Izkazalo se je, da je bila taka poslovna odločitev tudi ekonomsko dobra.«

Ali takšne odločitve ne rušijo socialne varnosti zaposlenih v teh dveh objektih?

»V zadnjem času smo zmanjševali število zaposlenih, pri čemer je šlo v večini za naravni odliv. Tako za sedaj delovna mesta še niso kritična. Je pa res, da se bomo morali na tem področju

Dolfet Narak

prilagoditi glede na možnosti ustvarjanja prihodka in pa vsem ostalim dejavnostim, ki jih trži sistem narekuje. Rečunamo, da bomo lahko v prihodnje s prestrukturiranjem dejavnosti oz. z njeno dopolnitvijo obdržali število sedaj zaposlenih delavcev. Bo pa čas, ki prihaja, terjal novo kvaliteto ljudi. Doseči jo bomo poskušali z dodatnim izobraževanjem, ki ga že sedaj redno izvajamo. Vsekakor bo prihodnost zahtevala od zaposlenih visoko stopnjo osebnih kulture, vendar lahko trdim, da s poznavanjem zaposlenih že dosegamo dobro raven vseh prej naštetih elementov dobrega trženja, kar se kaže tudi v naših rezultatih poslovanja. Zaposlenim se ni treba bati za socialno varnost, čeprav naši osebni dohodki niso visoki, so pa redni in sigurni.«

Kakšen bo razvoj Blagovnice Žalec?

»V roku dveh let bo potrebno opredeliti lastništvo. Zaradi tega smo že navezali nekaj stikov z zunanjimi trgovci, ker načrtujemo ustanovitev mešanega podjetja. Pri svojem delu nujno potrebujemo nov dotok kapitala, zato iščemo tujega partnerja, ki bi v to podjetje vložil določen delež kapitala. Računamo pa tudi z vlaganjem preko internih delnic, ki bodo na razpolago zaposlenim, ter z investiranjem preko delnic na prostem trgu. Mislim, da bomo s takim načinom dela lahko dosegli kvaliteten premik v smislu posodobitve obeh podjetij, zlasti žalskega, posodobiti pa bomo morali tudi pogoje poslovanja z novo tehnologijo dela, nazadnje pa je pomembno tudi poprestriti in kvalitetno izboljšati našo ponudbo.«

B. Lobnikar

15 let Hmezad Agrine

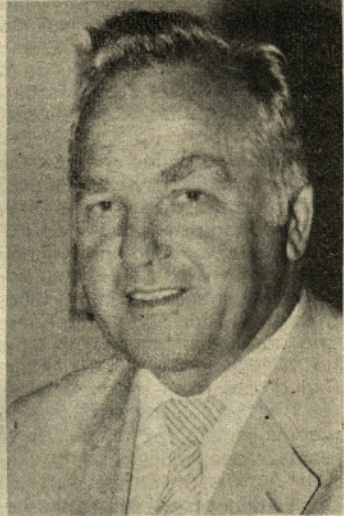
Hitra in kakovostna ponudba kupcev utrjuje zaupanje

Kolektiv podjetja Hmezad Agrina letos praznuje 15 let hitrega in tudi uspešnega razvoja. O prehojeni poti, trenutnih razmerah in načrtih smo se pogovarjali z glavnim direktorjem Ivom Debelakom, ki je z današnjim družbenim podjetjem povezan vse od začetka pa do danes.

»Korenine našega podjetja segajo v leto 1975, ko smo skupina delavcev tedanjega Kmetijskega kombinata Žalec ustanovili temeljno organizacijo Notranja trgovina. Začeli smo praktično z nič, saj nismo imeli niti primernih poslovnih prostorov. Imeli pa smo jasno začrtane cilje za razvoj prodaje na drobno. Že dve leti kasneje smo v Žalcu zgradili sodobno blagovnico in v njej pridobili tudi poslovne prostore. Kmetijski program, s katerim oskrbujemo potrošnike še danes, je bila vseskozi rdeča nit in namen ustanovitve sedanjega podjetja. Z izgradnjo blagovnice je bil postavljen temelj, na katerem smo kasneje gradili nadaljnji razvoj. Veleprodaja, maloprodaja, odkupne dejavnosti, sodelovanje z zasebno obrtno in transport pa zaokrožujejo dejavnost in osebno izkaz-

nico današnje Agrine, ki je dobila to ime pred petimi leti. To leto pa je že drugi najpomembnejši mejnik v razvoju, ki se je začel v Novem Celju. Zaupanje in ugled, ki smo si ga ustvarili v jugoslovanskem prostoru, je rezultat trdega dela in predanosti celotnega kolektiva. Postali smo pomemben oskrbovalec kmetijstva, obrti, industrije in široke potrošnje. Vključujemo pa se tudi v izvoz. Hiter razvoj v petnajstih letih med drugimi kaže tudi 12.000-kratni porast prometa in desetkratno povečanje zaposlenih.

Gospodarska kriza in padec kupne moči, nestimulativen izvoz in likvidnostne težave v tem trenutku pestijo tudi naše podjetje. Razmah zasebne trgovine, večja ponudba in tudi konkurenca nas postavljajo pred nove preizkušnje in zahtevajo prilaganje tržnim razmeram. Zasebne trgovine so precej specializirane v ponudbi, blagovnice pa bodo kupcem nudile širši in kakovostnejši izbor. Takšne bodo imele perspektivo, pri čemer bo pomembna kakovostna grosistična in servisna ponudba. To velja tudi za servis, ki ga nudimo v Megi za potrebe obrti. Za to načrtujemo najmanj sedanjí obseg, pa tudi povečanje

Ivo Debelak

plasmaja na tržišču, še zlasti v Sloveniji in Hrvaški. Širitev pripravljamo v trgovskem in proizvodnem programu. Investicijska sredstva namenjamo za izgradnjo skladišnih prostorov, ki so pogoj za hitro in kakovostno zadovoljevanje potreb trga in kupcev.«

jk

Od gradbinca, trgovca do podjetnika

Podjetnik Jani Ulaga bo v začetku oktobra odprl v Žalcu, natančneje v prostorih Savinjske čete 7. poslovalnico, kjer bo potrošnikom ponujal zlato, ekskluzivne izdelke ter razno drugo blago. Kdo je pravzaprav Jani Ulaga, kako razmišlja o podjetništvu in razmerah v Sloveniji ter konkretno v žalski občini?

Ulaga: »Dejavnost v podjetju je razdeljena na več segmentov. Prvi je trgovina na debelo, ta segment se je razvil iz prejšnje dejavnosti maloprodaja. Druga dejavnost so transporti, tu gre za lastne transporte v okviru lastnega voznega parka ter organizacijo transportov. Tretji segment je turizem, naša agencija deluje pet mesecev. Doslej je delovala v sklopu obstoječih pisarn, v začetku oktobra bo odprta posebna poslovalnica, kjer se bo prodajalo tudi zlato obrtnice iz Mozirja, nagradne na zlatarskem bienalu. Poleg tega bo v teh prostorih, v Savinjske čete 7, še maloprodaja ekskluzivnih izdelkov ter maloprodaja posebnih izdelkov, ki se prodajajo kot grosistično ali kot maloprodajno blago. Četrty segment je vodenje poslovnih knjig, s prvimi januarjem prihodnje leto bomo vse naše dejavnosti tudi prenesli na računalnik.«

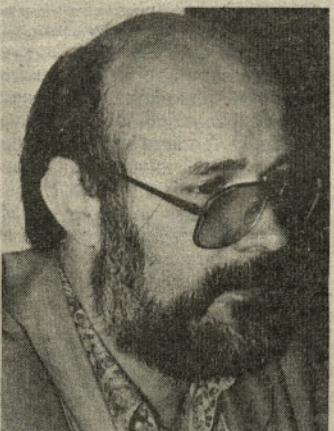
Koliko zaposlenih ima vaše podjetje?

Ulaga: »Vsega skupaj nas je sedem, skupaj z maloprodajo, če je treba, zaposlimo še koga honorarno.«

S čim ste se ukvarjali, preden ste postali podjetnik?

Ulaga: »Nekaj let sem bil obrtnik trgovec, še prej gradbenec, ves čas me je zanimal študij ekonomije, ob delu sem študiral in skušal znanje prenesti v prakso.«

Kako ocenjujete trenutne razmere na področju obrti in

Jani Ulaga

podjetništva, kako je v praksi?

Ulaga: »Mislim, da tudi v obrtništvu in podjetništvu prihaja do krize, razmere so odsev stanja nasploh v družbi. Mislim, da bi bilo potrebno nekaj ukrepov, ki bi poživili tako obrtništvu kot podjetništvu. Pri obrti gre za nemogoče konkuriranje. Obrtnik je lahko vsak, ne glede na izobrazbo, primernost prostorov, skratka, vlada prava anarhija. Isto velja tudi za podjetništvo. Vemo, kako podjetja nastajajo, kakšne so možnosti in mislim, da so tu pričakovanja včasih prevelika.«

Kako konkretno ocenjujete pogoje za delo v žalski občini, ki ima ambicije pri razvoju obrtništvu in podjetništvu?

Ulaga: Dobro leto sem podjetnik in med prvimi ste me na pogovor povabili novinarji. Dobri dve leti nosim v torbi načrte razširitve, ki jih pa očitno v občini ne bom mogel uresničiti. Ponujajo pa mi lokacijo v Celju in na Hrvaškem. V mislih imam razširitve dejavnosti, za to so potrebni ustrezní prostori. Načrtovalci raz-

voja v občini že dve leti mahajo z načrti razširitve obrtne cone, vendar rezultatov ni. V svetu se po dveh letih že menja tehnologija, pri nas pa po dveh letih še vedno iščemo lokacijo, cona pa visi v zraku.

Je torej obrtna cona za obrtnike oziroma podjetnike pomembna za nadaljnji razvoj? Poleg tega — v občini so poskušali, odziv krajanov pa je prej negativen kot pozitiven?

Ulaga: »Trdim, da je nekatere dejavnosti mogoče opravljati tudi na vodnih virih, torej na takšnem območju, kot je žalska občina. Nekatere dejavnosti so jasno izključene, za druge pa mislim, da bi lahko dobili zeleno luč tudi pri ljudeh.«

Kakšni so načrti v prihodnje?

Ulaga: »Težko je govoriti o načrtih. Ne da bi jih skrival, toda vsako stvar je treba pretehtati. Tudi če si prvi na nekem področju, to še ne pomeni nobene prednosti. Hitro se pojavi konkurenca in prilagajati se je pač treba trenutnim razmeram.«

Ste za razvoj dejavnosti dobili kakšne posebne kredite?

Ulaga: »V glavnem delam z lastnimi sredstvi. Dogovarjam se sicer za neke kredite, vendar so to splošni krediti, torej neugodni, še nikoli doslej pa nisem dobil kreditov pod kakšnimi ugodnimi pogoji.«

Koliko pa vi prispevate v skupen družbeni žep?

Ulaga: »Zaposlenih je sedem ljudi v podjetju, to pomeni sedem dajatev, sedem delovnih mest in mislim, da je že to veliko. Obveznosti poravnavam, če bi hoteli razvijati dejavnost, se širiti, ustvarjati nova delovna mesta, bi morala občina podpirati tistega, ki hoče delati, se širiti in razvijati.

Vsaka širitev bi po moje morala biti podkrepjena s kreditom, ker to pomeni odpiranje novih delovnih mest.«

Na splošno velja, da je v zasebnem sektorju treba več delati, zato je tudi plačilo boljše. Kako vi nagradujete svoje delavce?

Ulaga: »Sam ne preverjam števil, vendar bi na splošno dejal, da so osebni dohodki za 30 do 35 odstotkov boljši kot v združenem delu.«

Če se ustaviva pri trgovini — v Žalcu rastejo trgovine kot gobe po dežju. Boste zdržali konkurenco?

Ulaga: »To je silno težko napovedovati. Zaenkrat je tako, da se za vsak nakup, ki je večji kot 500 dinarjev, spleča v sosednji Pliberk. Dokler bo tako, dokler cen ne spravimo na evropski nivo, se bo splečalo odhajati v tujino. In tako dolgo ne bomo mogli biti konkurenčni v primerjavi s tujci.«

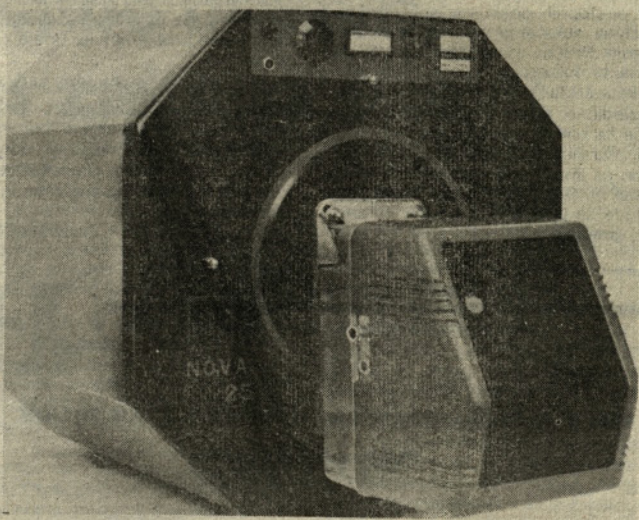
Za družbeni sektor velja, da so cene visoke tudi na račun marže. Kako jo vi oblikujete?

Ulaga: »Kar zgrozi me, ko slišim, trditve, da delamo s previsokimi maržami. Znaša okrog 10 odstotkov in ne vem, kje naj jo še znižamo. Pri sedanji moči, kupni moči prebivalstva, ni možna več nobena akumulacija.«

Razen kot podjetnika vas ljudje poznajo tudi kot poslanca liberalne stranke v občinskem parlamentu. Kako vi ocenjujete prve dni občinske vlade?

Ulaga: »Težko je v kratkem času presekati stvari in iluzorno bi bilo pričakovati velike spremembe. Mislim pa, da bodo poslanci videli, da se nekaj vendarle da narediti ob predstavitvi želja, res pa je, da so želje različne in da jih bo treba usklajevati.« — ena

KIV — NOVA specialni kotel na olje in plin

PREDNOSTI:

- velik izkoristek zaradi usklajenosti kotla in gorilca
- nazivna moč od 25 do 80 kv
- neznatno žarčenje v prostoru zaradi kakovostne izolacije
- prijazno za okolje zaradi čistega izgorevanja
- možnost montaže na tla, steno in strop
- dolga življenjska doba
- majhni stroški montaže
- izbira regulacije

VEČLETNE BOGATE IZKUŠNJE PRI KONSTRUIRANJU IN PROIZVODNJI TOPLOTNIH NAPRAV TUDI V KOTLU NOVA.

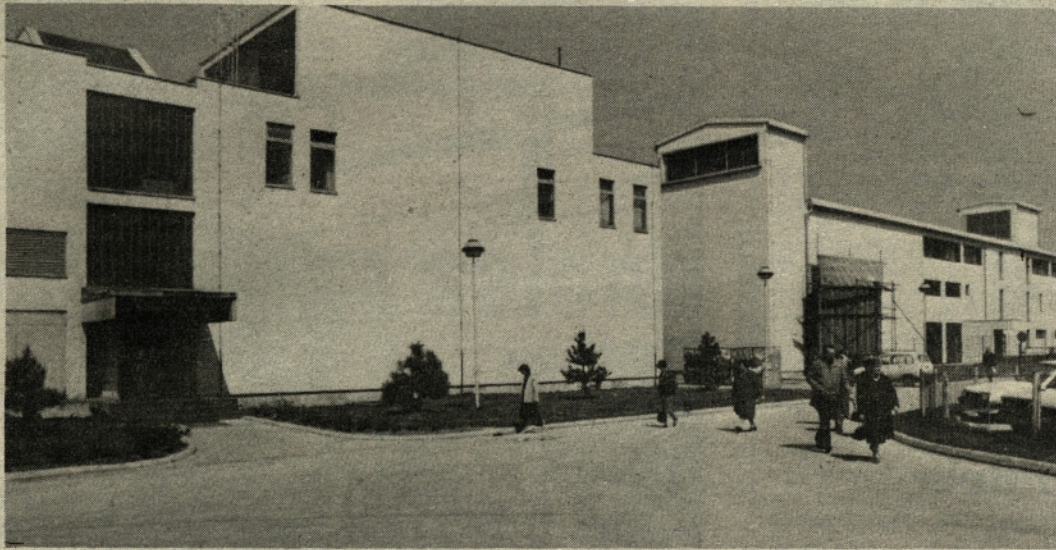
BOGATA IZBIRA IN UGODNE CENE V INDUSTRIJSKI PRODAJALNI KIV VRANSKO

Kljub težavam optimizma ne manjka

Položaj tekstilne industrije v Sloveniji je na splošno zelo kritičen, kljub temu pa tekstilci ocenjujejo, da ni razlogov za popolni pesimizem, saj so doslej še vedno znali prebroditi takšne in podobne težave in zato upajo, da jim bo uspelo tudi te, resnici na ljubo, prav gotovo najhujše doslej. Podobnega mnenja so tudi preboldski tekstilci, ki so 3. septembra praznovali svoj tovarniški praznik. Tokrat sicer brez posebnega pompa, ampak le s svečano sejo delavskega sveta in podelitvijo priznanj in nagrad svojim osmim sodelavcem.

Uvodno in obenem pozdravno besedo je imel Srečko Kvas, nam. predsednika DS, ki je pozdravil vse prisotne, še zlasti pa dobitnike kipca črna mačka — najvišjega priznanja kolektiva, ki se podeljuje skupaj z listino in denarno nagrado. Za tem pa je bil prebran svečani govor, ki je skupaj s podelitvijo priznanj tvoril osrednji del resnično skromnega praznovanja, a obenem prilagojenega trenutnim razmeram našega gospodarstva. Besede, ki so zapolnjevale večnamensko dvorano, so razkrivale slabe in dobre strani spremenjenih političnih in ekonomskih razmer v Sloveniji in Jugoslaviji. Poudarjena je bila blokada SR Srbije, ki še vedno traja in je povzročila tudi preboldskim tekstilcem precejšnje probleme, saj so tja prodali skoraj trideset odstotkov celotne proizvodnje. Glede ukrepov zvezne vlade in Markovičeve ekonomske politike pa so povedali, da je bilo marsikaj dobro, veliko ukrepov pa je njihove težave še poglobilo. Med najhujše sodi prav gotovo restriktivna kreditno-monetarna politika, ki je močno zaostriala likvidnost njihovega podjetja. Neplačevanje med uporabniki družbenih sredstev je še danes izredno veliko, denarni tokovi so se skoraj v celoti zaustavili, posledici

ca tega pa je veliko zmanjšanje proizvodnje, ki je opazno tudi v njihovi tovarni. K vsem tem težavam pa je veliko pripomogel tudi prost uvoz blaga široke potrošnje, tudi tekstila in nogavic, kar je imelo za posledico padanje prodaje tudi v preboldski tovarni. Sicer pa so nekako delili usodo vsega ostalega gospodarstva. Likvidnostne težave tudi njih niso obšle, dodatno pa so jih povzročili problemi v predlinici Biograd

na moru. Kljub temu pa so doslej redno in pravočasno izplačevali osebne dohodke. Prav tako so se prilagajali nastali situaciji in zmanjšali zaloge, nabavljali so le tisto, kar je bilo nujno za proizvodnjo, povečevali so izvoz itd. Da bi čim bolj zmanjšali stroške poslovanja, so se registrirali za uvoz in izvoz, kar jim bo zmanjšalo stroške za plačilo provizij. Hkrati so izkoristili vse možne ugodnosti, ki jih dopuščajo predpisi pri uvozu materiala. Prav tako ni šlo brez zmanjševanja cen, proizvajali so samo blago, ki je

šlo v prodajo, ter po potrebi tudi omejevali proizvodnjo. Vse to pa jim je na nek način omogočilo prebroditi težave v minulih mesecih in dočakati praznik kolektiva z dokajšnjo mero optimizma. Terjave nekajkrat presegaajo obveznosti, prodaja na področju tkanin teče in naročila imajo skoraj do konca leta. Prav tako pa pričakujejo izboljšanje prodaje nogavic zaradi znižanja cen in prihajajoče sezone.

jeno odgovornostjo, vsi delavci, ki so bili prej v sklopu TT Prebold, bodo tako dobili zaposlitev v tem novem podjetju, ki bo imelo svoj žiro račun in bodo razpolagali s sredstvi, ki jih bodo sami ustvarili in na osnovi tega tudi delili. S tem pa upam, da bo konec teh njihovih muh, ki nikoli niso bile tako sitne kot v tem letu, saj tako rekoč niso niti prav vedeli, kaj hočejo. Ob tem pa je trpela proizvodnja pri nas, zmanjševal se je

Marica Vincekovič, Horimir Kočevar, Ida Goropevšek

OB PODELITVI PRIZNANJ

V TT Prebold vsako leto ob tovarniškem prazniku podelijo priznanja in nagrade desetim delavcem. Letos so jih samo osem, saj so zaradi problemov v Biogradu na moru le-te izključili iz seznama dobitnikov. Nagrade in priznanja s kipcem črne mačke je nagrajencem podelil generalni direktor Drago Pušnik in nam. predsednika delavskega sveta Srečko Kvas. Dobili pa so jih: Jože Cverlin, Jože Kreže, Terezija Mežnar, Alojz Dobravc, Marica Vincekovič, Marija Lobnikar, Ida Goropevšek in Horimir Kočevar. Trem izmed njih pa smo zastavili običajno vprašanje, kaj jim nagrada in priznanje pomenita.

Marica Vincekovič: »V tem trenutku sploh ne vem, kaj naj rečem. Vsekakor pa to, da sem zelo srečna, vesela in ne nazadnje tudi presenečena, da mi je bilo podeljeno to priznanje. Nikoli nisem delala za priznanja in nagrade, ampak zato, ker sem se zavedala odgovornosti do dela, do sodelavcev in kolektiva v celoti. Če ne izključujem družine, ki jo je bilo potrebno preživljati. Moja skrajšanja upokojitev bo tako še lepša, spomin na ta dan pa bo vedno ostal v mojem srcu kot najlepši dogodek v času mojega 30-letnega dela v tovarni...«

Horimir Kočevar: »Mislim, da ni človeka, ki se ob takšnem ali podobnem dogodku ne bi ve-

selil. Tudi sam nisem izjema, saj mi je bilo s tem dano priznanje za moje dolgoletno delo v tovarni, kjer sem začel kot vajenc v tiskarni že leta 1954. Ves čas sem se trudil opravljati svoje delo vestno in odgovorno, tako kot večina zaposlenih. Priznanje in nagrada sta prav gotovo tudi spodbuda za delo v bodoče, kolikor mi ga še preostane do upokojitve. Ne nazadnje pa je to priznanje tudi priznanje vsem mojim sodelavcem, ki vestno in odgovorno opravljajo svoje delo...«

Ida Goropevšek: »Kaj naj rečem? Ob takšnem dogodku mi beseda ne gre rada z jezika, saj se v življenju zelo poredko dogaja, da je človek deležen takšne pozornosti, kot je današnja. Kmalu se bom poslovila od tovarniških plotov, vendar bo moj odhod zaradi tega priznanja še lepši, kot bi bil sicer. Ves čas zaposlitve sem se trudila opravljati svoje delo čim boljše, saj nedelo ne daje kruha. Sicer pa je tako znano, da smo tekstilne delavke med najslabše plačanimi, in če bi še slabo delala, bi bila plačilna kuverta še tanjša...«

Tako torej naši trije nagrajenci. Podobnega mišljenja pa je prav gotovo tudi preostalih pet. Nazadnje leto pa pridejo na vrsto zopet drugi, tako je tudi prav, čeprav prav pregovor, da medalja in krogla ne zadeneta vedno pravega. Iskrene čestitke tudi od našega uredništva.

N. D.

Ozimnica — naložba, ki se obrestuje

Poletje se je poslovilo in zakorakali smo v jesenske mesece, v čas, ko se oskrbujemo z ozimnico. Karavane avtomobilov se ob vikendih odpravljajo na podeželje, kjer je marsikaj mogoče dobiti ceneje ali pa tudi zastoj, saj mame in očetje, sorodniki pa tudi drugi, ki živijo na kmetijah, obdarjajo s sadovi narave svoje bližnje. Mnogi pa se oskrbijo z ozimnico preko sindikatov v podjetjih, na tržnicah in v trgovinah. Letošnja ponudba je vsaj takšna kot vsako leto, če ne celo pestrejša, saj se marsikje pojavljajo tudi t. i. prodajalci na črno, kar pa prav gotovo ni po godu družbenim in zasebnim prodajalcem. Sicer pa imajo z ozimnico najmanj problemov in skrbi tisti, ki si jo pridelajo sami. Kako so se letos oskrbeli z ozimnico, kakšne se jim zdijo cene, kako so zadovoljni s ponudbo pa smo povprašali nekaj naših občanov in zasebnega prodajalca.

VIKI STERGAR: »Vsako leto pravo-

časno poskrbimo za ozimnico in tako je bilo tudi letos. Precej smo vlagali, tako da bo marsikaj mogoče v zimskih mesecih vzeti iz shrambe. Krompir sem kupil preko sindikata v podjetju oz. ga dobil pri mami. Jabolk bom imel dovolj na lastni parceli. Poln pa je tudi zamrzovalnik. Glede letošnje ponudbe ozimnice pa menim, da je morda celo večja kot prejšnja leta in je konkurenca kar precej huda. Cene se mi ne zdijo pretirane, za nakupe pa, zlasti po trgovinah, nudijo tudi kredite pod ugodnimi pogoji. Tako mislim, da bo ozimnica dostopna tudi tistim s plitvejšimi denarnicami...«

NADŽATI BAJRAMI — Zasebni prodajalec: »Z ozimnico smo zelo dobro založeni. Vsega bo torej dovolj. Robo dobivamo od vsepovsod, dobavitelj pa je brat. Še največ pa je dobimo iz Makedonije. Trenutno imamo na zalogi holandsko čebulo in gorenjski krompir. Cene so podobne kot drugod ali nižje. Prodaja gre zelo dobro in smo z njo zelo zadovoljni, mislim pa, da so z našo robo zadovoljni tudi kupci.«

LADA IVANOVSKA: »Stanujem v samskem bloku in nimam nobenih primerjnih prostorov, kjer bi lahko hranila ozimnico. Krompir in nekatere druge stvari si bom poskušala nabaviti, preostalo pa bom morala sproti kupovati, čeprav vem, da bo pozimi vse znatno dražje, kot je sedaj. Cene niso preveč visoke, res pa je tudi, da marsikdo le s težavo prenese ta strošek, saj so plače nizke, obveznosti pa veliko.«

ANTON ANŽLOVAR: »Stanujem v bloku in zato si moram ozimnico v pretežni meri kupiti. Razni kompoti in neke povrtine so že v shrambi in zamrzovalniku. Kumarice in papriko smo vlagali doma, komplete pa smo v glavnem nekupili v Avstriji, saj so tam bistveno cenejši kot doma. Moram pa reči, da so tržnice in trgovine dobro založene z ozimnico in da je tudi roba dokaj kvalitetna, saj je konkurenca zelo močna. Kar se cen za letošnjo ozimnico tiče, pa menim, da so znošne, čeprav pa marsikomu globoko sežejo v družinski proračun.«

D. N.

Praznik »Polzele«

Kolektiv Tovarne nogavic Polzele vsako leto 9. septembra praznuje svoj praznik. Slavili so tako kot že nekaj let nazaj, skromno, toda slovesno. Praznik so zaznamovali s podelitvijo jubilejnih nagrad in priznanj tistim delavcem, ki pri svojem delu že več let dosegajo pomembne rezultate. Preden so jih podelili, je zbranim spregovoril direktor Alojz Došler in med drugim povedal:

»Domači proizvajalci, a tudi potrošniki, smo še vedno izpostavljeni nekontroliranemu uvozu

nogavic. Trg je politično in ekonomsko nestabilen. Carinske datjave za uvoz surovin so nenormalno visoke in ne omogočajo enakovrednega boja s tujo konkurenco. Tudi obrestna mera kapitala je previsoka. V polletju prikazujemo večji izvoz kot uvoz, zato izgubljam tudi na precejšnjem tečaju dinarja. Ne glede na vse to pa rezultati poslovanja za prvo polletje v našem podjetju kažejo, da v pogojih, v katerih živimo, dosegamo še vedno pozitivne rezultate. To pa pomeni, da

moramo s skupnim delom nadaljevati in premagovati ovire, ki se bodo še pojavljale. Ob znižanju cen naših izdelkov na tržno raven moramo predvsem znižati vse stroške, najmanj za 10 odstotkov, in sicer do konca leta...«

V nadaljevanju je bil kulturni program, nato pa sta direktor Alojz Došler in predsednik delavskega sveta Franci Dobovičnik podelila jubilejne nagrade ter zlate, srebrne in bronaste plakete. Najvišje priznanje, kipec lastovke, pa sta prejela Ivan Dobovičnik in Jožica Škorjanc. Dan pred praznikom je bil tudi ogled tovarne. Na sliki: Med podelitvijo jubilejnih nagrad.

T. TAVČAR

Viki Stergar, Nadžati Bajrami, Lada Ivanovska, Anton Anžlovar

Obveznice za razvoj telefonije

Čeprav je bilo v zadnjih letih tudi na žalskem področju zgrajenih precej novih telefonskih priključkov, pa so potrebe še vedno precejšnje. Z izdajo obveznic, ki so že naprodaj na vseh poštah, bodo pospeševali razvoj telekomunikacijskega omrežja. S prodajo obveznic bodo zbrali četrtno potrebne denarja za gradnjo šestih telefonskih central in deset tisoč priključkov.

V PTT-podjetju kupcem obveznic poleg varčevanja nudijo prednost pri pridobitvi telefonskega priključka. Vrednostne papirje bodo obrestovali z 12 odstotki v dinarski protivrednosti glede na nemško marko, na glavnico in obresti pa velja 18-mesečni moratorij. Po besedah direktorja PTT-podjetja Janeza Grila bodo kupci obveznic varčno in zanesljivo naložili denar, za kar jamči podjetje s svojim velikim premoženjem in uspešnim poslovanjem. Ne kaže pa prezreti tudi ugodnosti, ki jih bodo imeli kupci obveznic, še zlasti tisti, ki potrebujejo telekomunikacijske naprave. Pošta bo namreč nakup obveznic priznavala kot sovlaganje sicer nepovratnih sredstev do četrtnine celotnega prispevka.

jk

I **INDUSTRIJA**
G **GRADBENEGA**
M **MATERIALA**
GRADNJA ŽALEC

DAN PODJETJA
IGM
GRADNJA
Kupcem in
poslovnim
sodelavcem se
zahvaljujemo
za zaupanje

Kmalu novi proizvodi

»Pogoji gospodarjenja se odražajo tudi v rezultatih našega podjetja. Če pa jih primerjamo z ostalo gradbeno dejavnostjo, ki je v precejšnjih težavah, potem je naš položaj zadovoljiv. Zmanjšana investicijska dejavnost in manjša kupna moč individualnih kupcev nas silita v iskanje novih programov in prilagajanje obsega proizvodnje. Pri uvajanju novih programov računamo na pomoč tujega kapitala, sami pa bi vložili znanje in delo.« pravi direktor Veno Satler.

Letošnji praznik podjetja so delavci IGM Gradnja proslavili predvsem delovno.

jk

Žalec

Polepšana pekarna

Da zgledi vlečejo, dokazuje tudi polepšana, obnovljena in tudi funkcionalno razširjena pekarna v Žalcu. Mlinsko predelovalno podjetje Celje, ki pekarno upravlja, je vanjo vložilo milijon novih dinarjev in preureditev zaupalo ing. Borisu

Račarju iz Merxa. V lepo preurejeni pekarni so popestrili tudi ponudbo pekarskih izdelkov in slaščic, v drugem delu pa so uredili ličen bistro, kjer poleg kavice in peciva zadovoljijo tudi žejne. Objubljajo, da bodo sledili željam

potrošnikov, pri tem pa se vseka-kor ne bodo izneverili nekdanjemu slovesu, ki so si ga pridobili s peko dobrega kruha.

Vladka Cerovšek
Foto: J. Kroflič

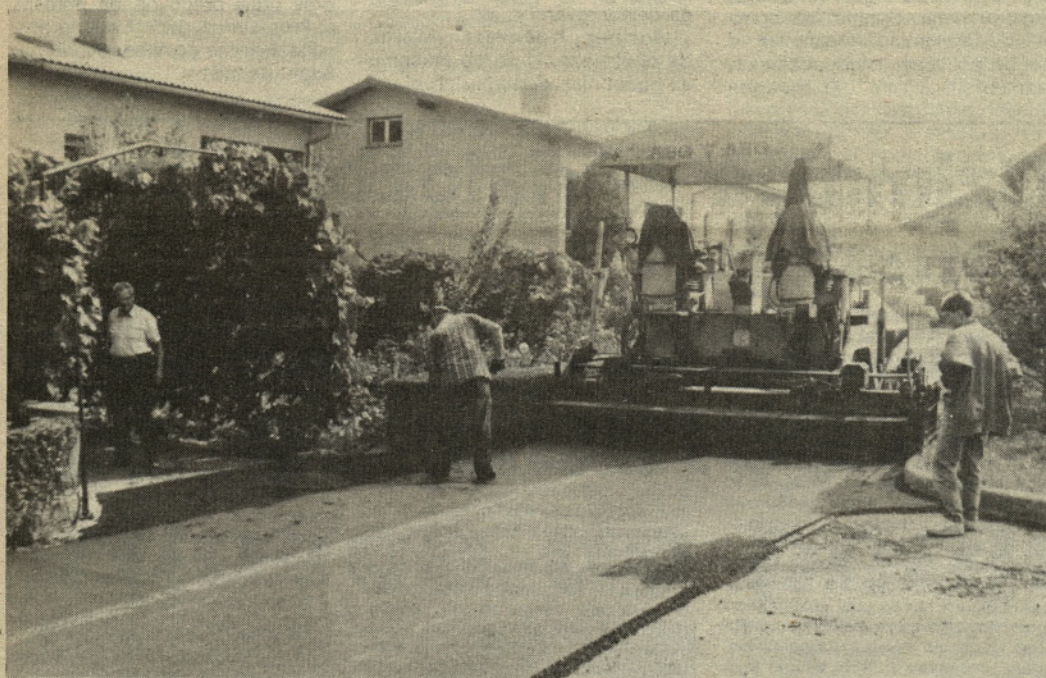
Takšen je pogled v preurejeno pekarno, kjer se vonj po sveže pečenem kruhu ujema z urejenostjo.

Največ sredstev za komunalna dela

V krajevni skupnosti Žalec bodo letos namenili iz sredstev samoprispevka preko dva milijona dinarjev za komunalna dela. Tako so na Ložnici zgradili 300 m kanalizacijskega omrežja in posodobili dva cestna odseka. V Žalcu pa so poleg kanalizacije v Kardeljevi uli-

ci posodobili ulico na Šlandrovem trgu, v celoti so obnovili ulico Nikola Tesla, zgradili pešpot med blokovnim naseljem in osnovno šolo, v Oničevi ulici pa javno razsvetlavo, kanalizacijo in cestišče. Pravkar pa so se lotili obnove ulice Josipa Širca in pločnika proti

zdravstvenemu domu. Del sredstev samoprispevka pa so namenili za izgradnjo kuhinje v novem vrtcu in za opremo zadnjih dveh, še ne opremljenih igralnic. Tako bodo program samoprispevka, ki se izteka letos, v celoti uresničili. jk

Na posnetku delavci cestnega podjetja pri asfaltiranju ulice Nikola Tesla

Vinska gora

Posodobljene ceste

Zaradi obsežnih komunalnih del so letos v Vinski gori pomaknili praznovanje krajevnega praznika v mesec september. Sredstva krajevnega samoprispevka, ki so ga lani podaljšali še za štiri leta, so namenili predvsem za izgradnjo in posodobitev cest. Tako so krajani Zg. Črnovi dobili 780 m nove asfaltirane ceste in približno toliko posodobljene. Se-

veda novih pridobitev ne bi bilo, če ne bi pomembno delo opravili režijski odbori pri organizaciji prostovoljnega dela in zbiranju dodatnih sredstev. Posamezniki so prispevali tudi po 20.000 dinarjev, precej sredstev pa je primaknila tudi občina. Na svečani seji skupščine KS Vinska gora so za to zaslužnim podelili priznanja, ki so jih prejeli Franc Radišek, Tone

Završnik, Martin Jovan, Stanislav Vovk, Slavko Jovan, Vlado Jezernik, Franc Priman, Andreja Cvikel, Stane Lesjak, Ivan Podpečan, Edo Cvikl, Stanko Podpečan, Ivan Škoflek, Ivan Jovan in Vlado Zidanski.

Priznanje za opravljeno delo v tem letu je v imenu občinske skupščine izrekel predsednik Milan Dobnik. jk

Novo cesto v Zg. Črnovi je odprla Anica Jovan, ki že vsa leta skrbi za vzdrževanje te ceste.

Prebold

Uspehov ni manjkalo

S svečano sejo skupščine KS Prebold, ki je bila združena s praznovanjem visokih jubilejev gasilcev in pevcev, se je končalo praznovanje letošnjega krajevnega praznika. Pred tem pa so se v KS cel teden odvijale najrazličnejše športne prireditve.

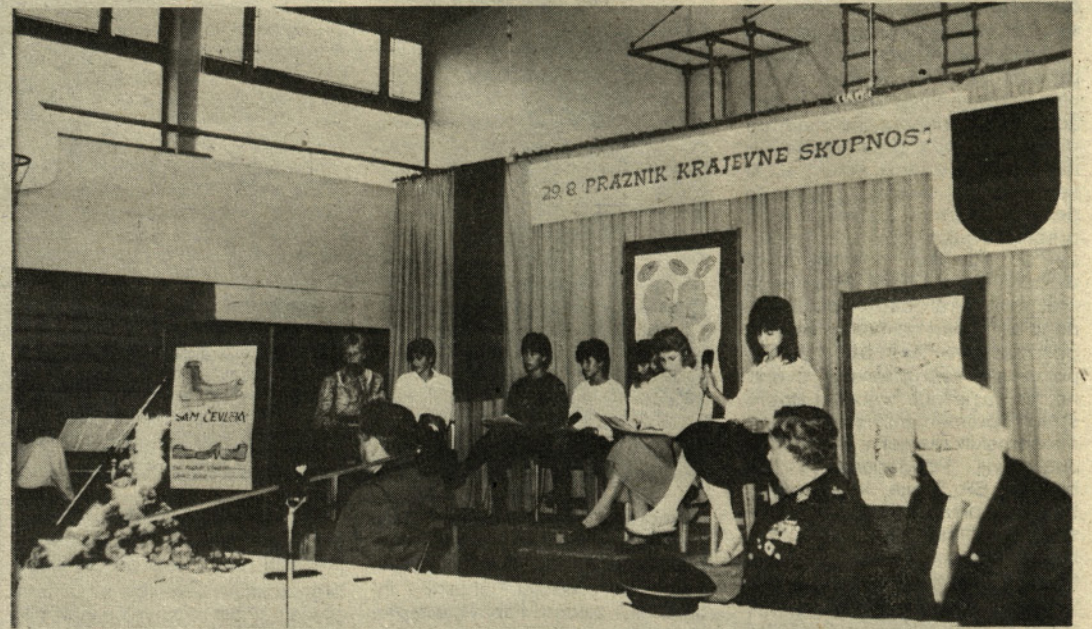
Telovadnica osnovne šole je bila tokrat polna kot le malokdaj. Proslavljali so namreč krajevni praznik in oba jubileja. Med številnimi gosti je bil tudi predsednik skupščine občine Žalec g. Milan Dobnik, ki je ob koncu dejal, da smo si ljudje sicer različni tako po postavi, fizionomiji kot tudi po prepričanju, vendar nas prav to bogati, še posebno, če znamo iz te različnosti potegniti najboljše. Vse prisotne je pozdravil predsednik skupščine KS Prebold Franc Kalšek, ki je imel tudi slavnostni govor, v katerem je med drugim nanizal uspehe, ki dajejo krajevni prazniku še svežanejši videz. Temu pa so dodali pomemben delež tudi vsi nastopajoči v kulturnem pro-

gramu. Poleg pevskega zbora so navdušili učenci pod vodstvom Ide Završnik s svojstvenim interpretiranjem RIME. Ob koncu vseh govorov pa je sledila še podelitev plaket, priznanj in drugih odličij.

Tako kot vsa prejšnja praznovanja pa je tudi letošnje v znamenju novih pridobitev, zlasti na komunalnem in infrastrukturnem področju. Seveda pa brez samoprispevka marsikaj ne bi bilo mogoče uresničiti. Pa naj gre za telefonijo v Mariji Reki, kjer so dobilo nove telefonske priključke 14 gospodinjstev, za 1478 m novega vodovodnega omrežja, za 1500 m sekundarne kanalizacije ali za izgradnjo dveh novih učilnic. Poleg tega pa velja omeniti še telefonske priključke v centru Prebolde, kjer je kar 65 gospodinjstev dobilo telefone, jeseni pa naj bi jih še deset. Veliko sredstev je bilo vloženo tudi v obnovo cestnega priključka in dvorišča ter v obnovo toplovodnega omrežja v soseski II. Precej pa tudi za ureditve križišča in mostu v Dolenji vasi. Skup-

na vrednost je okrog 6.700.000 din. Prav tako pa ne gre prezreti izgradnje 70 garaž, ki so si jih zgradili sami stanovalci blokov in s tem močno spremenili izgled blokovega naselja, ki so ga prej kvarile neenotne, lesene in neestetske, barakam podobne garaže.

In kdo so dobitniki letošnjih priznanj! **Srebrno plaketo** skupščine KS so prejeli: Gasilsko društvo Prebold, Moški pevski zbor Prebold, Ivan Kocmut, nekdanji preboldski župnik iz Nazarij, ter Ivan Stepišnik iz Latkove vasi. **Bronasto plaketo** pa so podelili: Pavli Mlakar, Branku Verk, Milanu Posavcu, Antonu Završniku, Jamar-skemu klubu Črni galeb, PTT-podjetju in Gozdnemu gospodarstvu Žalec. **Priznanje** skupščine pa sta prejela Stane Šibila in Hmezd-Grames. Svet KS pa je aktivistom KS, ki so si najbolj prizadevali pri posameznih delih oz. vodenju, podelil **zlate značke KS**. Dobili so jih Milan Radeljič, Simon Plavčak, Andrej Brinar in Jože Zupan. D. Naraglav

Z najstarejšimi krajani

Ste kdaj preživel kakšno uro ali več med ljudmi, ki so stari osemdeset in več let? Če ste, potem ste opazili, da so prijetni in da se znajo tudi zabavati, seveda ne vsi, saj mnogim moči to več ne dopuščajo. Nekaj pa jih je, ki so kljub visoki starosti še vedno prave korenine, in ti se ob prijetni glasbi tudi zavrtijo, zapojejo in kako drugače poveselejo.

Vsakoletna srečanja v KS Prebold so brez dvoma nekaj takšnega. Letoš-

nje, 14. po vrsti, je bilo v gostilni Čmak. Udeležilo pa se ga je 32 starostnikov, starih nad osemdeset let. Med njimi pa sta bila tudi oba najstarejša krajana, Frančiška Dobrina in Anton Cilenšek, ki sta v 92 oziroma 91 letu starosti. Anton Cilenšek pa je letos še veselo hmeljaril in je prava grča za svoja leta. Tako kot vsako leto je starostnike, katerim se tudi sam hitro približuje, pozdravil Mirko Podgoršek — neutrudni organizator teh srečanj. Svoje pa so pridali še predsedniki sve-

ta in skupščine KS ter vaških svetov Prebold in Dolenja vas. Ob koncu srečanja, ki ga je nekoliko motilo slabo vreme, pa so se vsi skupaj še fotografirali za spomin. Srečanje pa je »zapisalo« tudi ok snemalca z video kame-ro.

V krajevni skupnosti Prebold je 58 ljudi, ki so starejši od 80 let. Tiste, ki jih na srečanju ni bilo zaradi bolezni in nepokretnosti, pa bodo obiskali na domu predstavniki Rdečega križa. D. N.

Udeleženci srečanja skupaj s predstavniki KS Prebold

Andraž

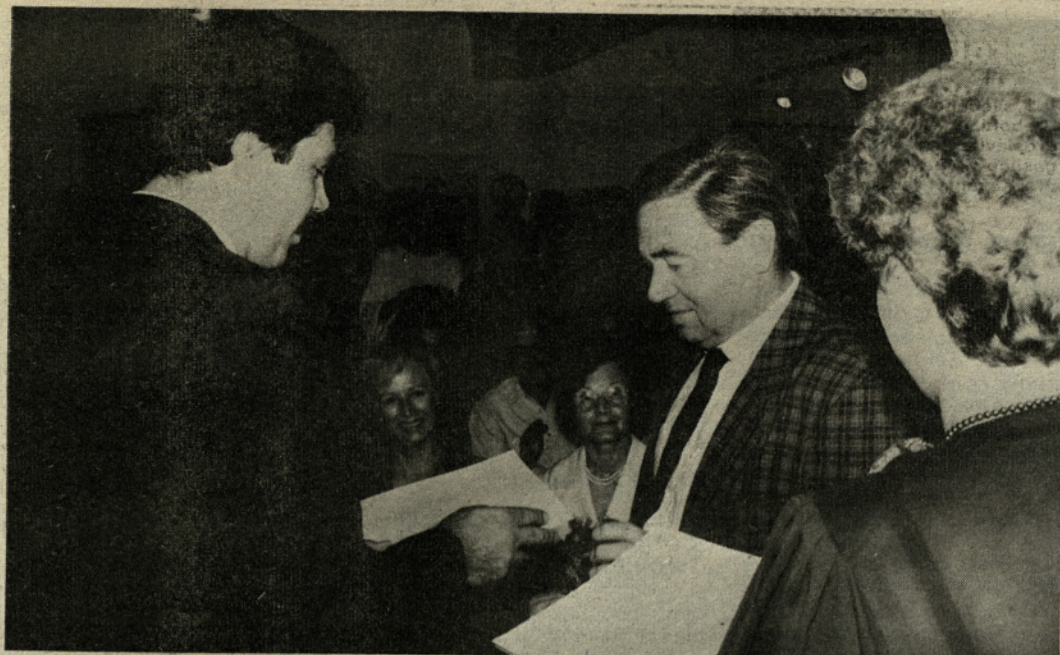
Delovni krajani Sevčnika

Krajani zaselka Sevčnik v KS Andraž so v začetku tega meseca slavili pomembno delovno mesto. Namenu so predali novo asfaltirano cesto, dolgo nekaj več kot tisoč metrov. Na slovesnosti je zbranim spregovoril predsednik režijskega odbora za gradnjo ceste Janko Jezernik, nato pa predsednik sveta KS Andraž Anton Mešič in dejal: »Prišel je trenutek, ko lahko svečano predamo namenu 1060 m dolg odsek asfaltirane ceste v zaselku Sevčnik. Dolgo so trajala prizadevanja

domačinov, pozneje pa tudi vikendašev, da je objekt tak, kot je. Sredstva, ki so bila potrebna za izgradnjo objekta, so bila združena od krajanov in vikendašev v višini 220 tisoč, SKIS Žalec 215, iz sredstev krajevnega samoprispevka za leto 1990 120 tisoč dinarjev. Prispevali so še Gozdno gospodarstvo in krajevne skupnosti iz sredstev rednega vzdrževanja. Bilo je storjenga veliko udarniškega dela, zato je tudi cena znatno manjša, kot bi bila sicer. Sredstva, ki sem jih sedaj naštel,

pa ne bi nikoli zadoščala za delo na ključ, kot temu pravimo, če ne bi bila tako velika prizadevanost posameznikov, da pridejo do tako zelenega odseka ceste... Stovesnosti se je udeležil tudi domači župnik, ki je povedal nekaj lepih besed in želel uporabnikom ceste vožnjo brez nesreč. Cesto sta s prerezom traku odprla Jože Glušič in Janko Jezernik (na sliki).

Predsednik izvršnega sveta, Boris Krajnc izročila priznanje pobudniku Savinovega salona Eranu Sadniku.

20 let Savinovega salona

Pred skoraj 20 leti se je v Žalcu porodila misel o načrtnejšem snovanju in razvijanju likovno-rastavne dejavnosti. Pobudnikoma Ivanu Centrihu in Eranu Sadniku se je z veseljem pridružila domačinka, akademska slikarka in velika umetnica, Jelica Žuža. Z vso skrbjo so zasejali med ljudi odnos do te umetnosti in preuredili v Savinovi hiši v ta namen tudi primern prostor. Kaj kmalu je z izbranim programom Savinov razstavni salon ponujal obiskovalcem kakovostne in na visokem umetniškem nivoju pripravljene razstave priznanih slovenskih likovnih umetnikov. Po dvajsetih letih se radi spominjamo imen kot so Božidar Jakac, Dore Klemenčič-Maj, Darinka Pavletič-Lorenčak, Alenka Gerlovič in mnogih drugih. Ob vsakem odpiranju razstave je bilo

poskrbljeno za uvodno umetniško besedo in umetniški program. V Salonu smo imeli poleg likovnih učinkov priložnost zadovoljiti tudi različne glasbene okuse in spoznati prenekatera, v svetovnem merilu poznana slovenska imena. Ob letošnjih taborskih kulturnih dnevih, ko smo proslavljali tudi 20-letnico likovnega salona, smo k sodelovanju povabili JELICO ŽUŽA in jo prosili za vsebinsko pripravo jubilejne razstave. Z velikim navdušenjem in veseljem se je lotila organizacije in prav zaradi ugleda salona, h kateremu je v veliki meri pripomogla, so se vabilu za razstavo odzvali LIKOVNI UMETNIKI SAVINJSKE DOLINE. Devet jih je razstavljalo: Ciril Cesar, Anton Herman, Darinka Pavletič-Lorenčak, Slavko Krajnc, Jožef Muhovič, Rudi

Španzel, Veljko Toman, Alojz Zavolovšek, Jelica Žuža in vsi so se tudi udeležili odprtja. Uvodno umetniško besedo je o razstavljalcih in njihovih delih pripravila prof. Milena Moškon, program pa so izvajali TRIO LORENZ. Nekaj svojih misli, ki jih je prevajala čustvena navezanost na Savinjsko dolino in Žalec, in ponos, da od tod izhajajo, je povedala organizatorka razstave Jelica Žuža, ki jo je tudi odprla. Pokrovitelj je bil izvršni svet skupščine občine Žalec, njegov predsednik pa je ob zaključku podelil za skrbno delo posameznikom priznanja. Prejeli so jih: Jelica Žuža, Ivan Centrih, Eran Sadnik, Anka Krčmar, Zlatica Audič, Milan Gorenjak, Edmund Božiček, Franc Smukovec, Marlen Premšak, Milena Moškon.

Jožica Ocvirk

Josip Generalič v galeriji Dober dan

Josip Generalič, ki je razstavljal že na vseh kontinentih in ima za sabo preko 150 samostojnih razstav, se je v Sloveniji predstavil prvič, in sicer v galeriji Dober dan v Šempetru. Tako si galerija z znamenitimi osebnostmi likovne ustvarjalnosti uspešno utira pot v likovni svet in bogati utrip na vasi. Risbe na steklu, akvareli, litografije in grafike so dovolj velik izziv za vse, ki poznajo Josipa Generaliča. Razstavo si lahko ogledate v galeriji Dober dan do konca meseca.

Prepevajo že osemnajst let

Moški pevski zbor Združenja šoferjev in avtomehaničev Žalec deluje že osemnajst let. Zbor so v lanskem letu pomladili, zborovodja pa je Mija Novak. V zboru nastopajo Dani Satler, Nandi Hrovat, Vojko Satler, Alojz Satler, Franc Ožir, Rudi Pilko, Jože Novak, Avgust Likeb, Milan Vasle, Franc Posovnik, Stanko Satler, Jože Vidic, Avgust Vasle, Franc Likeb, Stanko Novak st., Dani Turnšek in Stanko Novak ml.

T. T.

Gledališki abonma

Nekaj prijaznih besed bi veljalo izreči pred vpisovanjem v gledališki abonma Žalec, kot vabilo vsem ljubiteljem te vrste umetnosti. Zagotovo se vsi trudimo opraviti delo čim boljše in v veselje tistim, katerim je namenjeno. Zato smo se v Zvezi kulturnih organizacij tudi tokrat, upamo, dobro potrudili, saj malo že poznamo vaš okus, spoštovani bralci, in vam za sezono 1990/91 pripravili naslednji izbor slovenskih gledaliških predstav:

Gledališče Tone Čufar Jesenice
C. Goldoni: RIBIŠKE ZDRAHE
SNG Drama Ljubljana
D. Jovanović: ZID — JEZERO
Prešernovo gledališče Kranj
E. Albee: KDO SE BOJI VIRGINIJE WOLF
Slovensko mladinsko gledališče Ljubljana
I. Svetina: ŠEHerezada
Slovensko ljudsko gledališče Celje
I. Cankar: Hlapci

Vse predstave bodo seveda ob ponedeljkih, ob 19.30, v dvorani DOMA II. SLOV. TABORA ŽALEC.

Predstave terminsko niso opredeljene, kajti niti same matične hiše nimajo izdelanega programa premier. Imamo pa pisna zagotovila, da bomo izbrani program v Žalcu zagotovo videli. Pričeli bomo v mesecu oktobru in, tako kot doslej, nadaljevali z eno predstavo vsak mesec. O napovedani predstavi vas bomo pravočasno in pisno obveščali na vaš naslov.

O vsem, kar bi vas dodatno zanimalo, ali pa svoje posebne želje in pripombe, nam lahko sporočite po telefonu 712-226. Veseli bomo tudi, če se oglašite osebno.

In verjemite, da se vedno trudimo v celoti in pravočasno izpolniti dogovorjene obveznosti, zato si tudi tokrat želimo pridržati pravico do spremembe repertoarja, če bi pri gostujočem ansamblu prišlo do nepremostljivih težav. Prepričani smo, da se to ne bo zgodilo.

CENA ABONMAJA:

1.—6. vrsta din 450,00
7.—10. vrsta din 500,00
11.—14. vrsta din 450,00

Vpisovanje bo potekalo od 20. septembra dalje v Domu II. slovenskega tabora v Žalcu (pisarna ZKO — I. nadstropje), vsak dan od 12. do 15. ure, ob sredah tudi do 17. ure.

Obljubljamo vam, da boste vsakič odhajali s predstave polni notranjega duha. Dobrodošli!

Jožica Ocvirk

Koncert dveh oktetov

Koncert dveh oktetov, ki se v zadnjih letih kot izredno cenjena v umetniških krogih in med poslušalci pojavljata v naši občini in tudi izven nje, smo doživeli v soboto, 15. septembra v cerkvi Sv. Nikolaja v Žalcu. SAVINJSKI OKTET, ki ga vodi Milan Lesjak, in OKTET ADORAMUS, ki ga vodita Marko Slokar in Mija Novak, sta ob taborskih kulturnih dnevih združila svoj program, ki ga je pristrčno in dobro, kot vedno zna, z odlomki ljudskih pesmi in proznih del povezovala Anka Krčmar.

Obiskovalci so bili številni ljubitelji tovrstnega prepevanja, pa tudi siceršnji naključni obiskovalci, bi lahko rekli. Dobra ura koncerta, kjer smo slišali narodne, umetne in sakralne pesmi, je minila prehitro. Gostje s Polzele se bodo Savinjskemu oktetu morda še kdaj pridružili, saj sta vsebinsko različen program in kakovost njegovega podajanja zablestela v prečudovitem akustičnem prostoru v tolikšni meri, da koncert kar kliče po ponovitvi.

Jožica Ocvirk

Ob visokem jubileju preboldskega zbora

Moški pevski zbor Svobode Prebold ima dolgoletno tradicijo, ponaša pa se tudi z zvenečimi imeni pevovodij, ki so vodili zbor v času njegovega obstoja. Ob svoji sedemdesetletnici pa so brez pevovodje, vendar še vedno vztrajajo in upajo, da bodo prebrodili tudi to težavo in z novim pevovodjem ohranili lepo slovensko zborovsko pesem ter nadaljevali tradicijo svojih predhodnikov, ki so našli v petju pomemben smisel življenja.

Na svečanosti ob 70-letnici zbora je zbranim spregovoril njegov dolgoletni član Stanko Jager. Ves čas svojega obstoja je zbor nepogrešljiv pri kulturnem utripu Prebolda in njegove bližnje okolice. So del kraja in ljudi, ki so znali in znajo ceniti njihova kulturna in ustvarjalna napenjanja, katera bogatijo njih same in tudi okolico. Če se za hipec ozremo v preteklost, v čase njihovega mladostniškega obdobja, ko so po končani vojni spoznali potrebo po tovrstnem ustvarjanju in kulturnem izražanju, potem si lahko le mislimo, s kolikšno navdušenostjo, ljubeznijo in srčnostjo so gojili lepo slovensko narodno in umetno pesem. Vse do začetka II. svetovne vojne so bili narodni buditelji, z okupacijo so njihova grla onemela, s svobodo pa ponovno oživela in zapela še lepše kot prej. Svojo kvaliteto so člani zbora potrdili že leta 1946 v Celju na Zletu Svoboda, ko so dosegli s svojim nastopom II. mesto in kot edini pevski zbor iz Savinjske doline nastopili v direktnem prenosu Radia Ljubljana, kar je bilo za tisti čas prava redkost in enkratna priložnost za uveljavitev zbora. Za tem uspehom so sledili še drugi nastopi na revijah pevskih zborov v občini in regiji in povsod je bilo njihovo petje lepo sprejeto. Svojestven pečat je dal zboru, poleg pevovodje Radovana Gobca, pevovodja Jože Škorjanc, ki je vnesel v zbor v takratnem času nove priljeme. Z vmesno prekinitvijo, v kateri je zbor vodila Valerija Dolar, pa je zbor uspešno vodil Drago Kumer ml., ki je postavil dobre temelje za kvalitetno rast zbora, žal pa je njegov odhod iz Prebolda to izničil in novi pevovodja bo moral zastaviti novo pot zbora, še zlasti pa se bo moral zbor okrepiti z mlajšimi pevci. Kot je rekel Stanko Jager ob koncu svojega govora pa pevci iskreno upajo, da jim bo ob pomoči drugih, ki dajo nekaj na petje zborovskih narodnih in umetnih pesmi, uspelo uresničiti njihove in skupne želje. D. Naraglav

Oglejte si na videu

INTERNAL AFFAIRS (thriller)
Režija: Mike Figgis, vloge: Richard Gere, Andy Garcia, Nancy Travis.

Internals Affairs Department je oddelek ameriške policije, ki se ukvarja s pranjem umazanega policijskega perila, skritega pred očmi javnosti. Zanimivo postane, ko notranje zadeve postanejo tudi osebne (dobešno).

FIELD OF DREAMS (S/F drama)
Režija: Phil Alden Robinson, vloge: Kevin Costner, Amy Madigan, James Earl Jones.

Film o lepoti lepega ali kako zgraditi avtocesto med zemljo in nebom. Varianta izgradnje avtoceste s pomočjo baseballa in mrtvih igralcev ter glavnega konstruktorja Raya Consella je več kot odlično uspela. Eden od značilnih dialogov za ta film: »So to nebosa?« vpraša mrtvi igralec baseballa Shoemaker: Consella mu odgovori: »Ne, to je Iowa!«

HUNT FOR THE RED OCTOBER (akcijski)

Režija: John McTiernan, vloge: Sean O'Connery, Scott Glenn, James Earl Jones.

Izrek Vse poti vodijo v Rim za ruske disidente očitno ne velja, kajti vsi bežijo v ZDA. Če pa ima eden izmed njih med prtljago tudi neslišno atomsko podmornico, zmede s svojim prebegom tudi Američane. Toda ne prav vse.

GLORY (zgodovinski spektakel)

Režija: Edward Zwick, vloge: Mathew Broderick, Denzel Washington, Morgan Freeman.

Črnci so včasih postali slavni le tako, da so se v ameriški konfederalni vojni borili na strani jenkijev. Slava pa je takrat pomenila nič drugega kot južnjaški šrapnel ali kroglo v njihovih prsih.

DEAD CALM (horror)

Režija: Phillip Noyce, vloge: Sam Neill, Nicole Kidman, Billy Zane.

Izgleda, da je avtoštopar postal tehnološki presežek na avtocestah in si je moral najti novo delovno mesto. Tokrat štopa in psihološko mesari na jadrnicah sredi oceana.

HONEY, I SHRUNK THE KIDS (komedija)

Režija: Joe Thorston, vloge: Rick Moranis, Matt Frewer, Marcia Strassman.

Otroci so se odločili prečkati nevaren pragozd v sedlu ogromne mravljice. Toda ta nevaren pragozd je le navadna zelenica pred hišo. In kako je to mogoče? Če zmedeno komični starši pomanjšajo svoje otroke v mikro palčke!

MUSIC BOX (drama)

Režija: Costa Gavras, vloge: Jessica Lange, Armin Mueller-Stahl, Frederic Forrest.

Hči odvetnica zagovarja svojega očeta, madžarskega izseljenca, na procesu, kjer mu naprtijo grozodejstva, ki naj bi jih počenjal med drugo svetovno vojno. Ob uspehu na procesu istočasno odkrije, da je njen oče, ki jo je tako pozorno vzgajal, zloglasni nacistični klavec Mizska. Moderna stvar.

ALWAYS (S/F)

Režija: Steven Spielberg, vloge: Richard Dreyfuss, Holly Hunter, John Goodman.

Čudna družina, sestavljena iz nebesne in zemeljske ekipe, s pomočjo letal gasi gozdne požare. Tudi režiser Spielberg še vedno ni pristal na trdni, realistični podlagi zemlje, ampak še vedno jedra po znanstveno-fantastično-pravilnih vetrovih.

FLASHBACK (komedija)

Režija: Franco Amurri, vloge: Dennis Hopper, Kiefer Sutherland, Carol Kane.

Junaki cvetne revolucije se verjetno še zdaj ne zavedajo, da je njihov čas že zdavnaj mimo. V devetdesetih letih lahko takšni ljudje izgledajo le še zelo smešno.

WE'RE NO ANGELS (komedija)

Režija: Neil Jordan, vloge: Robert de Niro, Sean Penn, Demi Moore.

Naključna ubežnika iz zapora lahko preživita samo skrita za cerkveno preobleko, za kar pa morata izgledati bedasto. Z odlično odigrano mimiko sta junaka filma v nekaterih scenah neverjetno podobna slavnima Stanu in Olu.

EVERYBODY WINS (drama)

Režija: Karel Reisz, vloge: Nick Nolte, Debra Winger, Will Patton

Tipična ameriško-psihološka filmska »odtrgnina«, v kateri zmagajo vsi, razen glavnega junaka, pa še tega telesno zadovoljijo. M. P.

Agencija Dober dan in Savinjski občan

S kmečkimi ženami na izletu

»En dan veselja, smeha in zabave odtehta tudi dva meseca trdega dela«

Obdana z vršaci Kamniško-Savinjskih Alp, na začetku alpske doline, ene najlepših pri nas, se začenja s čudovitim slalomom preko 90 km dolga pot reke, ki je neločljivo povezana z dolinama, ki nosita njeno ime. To je Savi-

več kot petih hektarih nekdanje občinske gmajne je z veliko ljubeznijo in entuzijazmom zrasel pravi turistični biser, ki ga letno obišče veliko število ljubiteljev cvetja. Večina med nami si ga je kdaj že ogledala, vendar je vedno znova zanimiv in privlačen.

znamenita božja pot in sem so romali iz vse takratne Avstro-Ogrske. Ker je bila pot takrat tako pomembna, so razne gfofice, cesarice in drugi podarjali cerkvi ta čudovita mašna oblačila, ki so se ohranila v vsem sijaju, ki ga dajejo zlato, srebro in čudoviti,

bo treba še nekoliko pešati. Nekaj jih ostane spodaj, drugi pa se odpravimo do slapa, ki nas pričaka v vsem svojem sijaju. Povzpemo se do okrepčevalnice in razgledišča Orlovo gnezdo in od tam nam pogled roma po vrhovih, ki zapirajo ledeniško dolino. Lepo je in še toplo po vrhu, tako da nikomur od nas ni žal »izgubljenih kalorij«, ki smo jih potrošili med vzponom. Če vse skupaj obrnemo na šalo, pa še toliko manj, saj nas čaka v koči prava pojedina, kjer bomo vse to nadoknadili.

ZABAVA, DA TE KAP!

Harmonika igra, noge cepetajo in poplesujejo v ritmu polke, valčka. Pesem in smeh, veseli obrazi naših žensk, eno samo zadovoljstvo. Prizor, ob katerem tudi slučajni obiskovalec ne bi mogel ostati ravnodušen. Vsak po svoje skuša biti duhovit, zabaven, prijetno nagajiv, hudomušen. Pozno kosilo je spodbudilo potrebo po pitju, nazdravljamo, pojemo, si izmišljamo razne igre, ki dvigajo tudi tekmovalno temperaturo, skratka zabava, da te kap, če se izrazimo po partljičevsko. Kmečke žene dokazujejo, da ne znajo samo delati, ampak se tudi zabavati. Smisel tega izleta pa je predvsem to, da iz svoje vsakdanjosti skočijo za hip v neko drugačnost, ki jim bo dala nove moči za premagovanje vsakdanjih težav, dela in življenja na kmetiji. Neumorni Robi Zupan igra in igra, Bernarda razdeli listke, na katerih so zapisani začetni oz. nadaljevalni verzi znanih narodnih, zabavnih in revolucionarnih pesmi. Za vsako pesem sta dva listka in dve osebi, ki imata verze iste pesmi, morata zapeti ter nato popiti kozarec vina. Izgleda kot avdicija za pevski festival, ki je spremljana s smehom, zbadanjem in razposajenostjo peščice moških, ki »pogruntajo« še kup drugih vragolij. Veliko smeha je med podajanjem steklenice med nogami, pa vtičanjem kahalnice skozi vrat steklenice, pa podajanjem škatlice vžigalic z nosa na nos itd.

Da pa bi bilo vse skupaj še bolj zanimivo in privlačno, pa so poskrbele tudi nagrade za zmagovalce, ki so jih prispevali pokrovitelji in še kdo. Ob tem vzdušju je čas hitro mineval in tema se je že prikradla v dolino. In kot pravi pregovor, da je najbolje končati takrat, ko je najlepše, smo tudi mi rekli slovo Logarski dolini in se polni lepih spominov odpeljali proti domu. Petja, humorja pa ni zmanjkalo vse do Šempetra, ko smo se poslovili in si obljubili, da se drugo leto ponovno srečamo.

S kmečkimi ženami bil, fotografiral in reportažo napisal Darko Naraglav

Mihaela Škrabar

Rozalija Hropot

O izletu so rekli:

MIHAELA ŠKRABAR: »Čeprav sem že precej v letih, še nisem izgubila volje do veselja in zabave. Rada grem na izlet in že večkrat je bilo čudovito. Današnji pa mi bo ostal še posebej v lepem spominu, veliko smo peli, plesali, se pogovarjali. Res lepo in nepozabno. Upam, da ni bilo zadnjič in da bo še kdaj tako prijetno.«

ROZALIJA HROPOT — organizatorka, aktivistka in duhovni vodja aktivna kmečkih žena v Šempetru: »Mislim, da vsaka kmečka žena rabi vsaj en dan sprostitve. Ker skorajda ni časa za dopust, smo se v našem aktivu, ki ga sestavljajo članice odborov po vaseh, dogovorili, da vsaj en dan v letu preživimo stran od svojih vsakdanjih skrbi in si ogledamo to ali ono zanimivost ter se predvsem poveselimo. Mislim, da ti en dan veselja, en dan smeha da včasih polet tudi za dva in več mesecev uspešnega dela. Današnji izlet je prav gotovo dosegel svoj namen. Mislim, da je vsaka udeleženka odnesla domov lepe in prijetne spomine iz te prelepe doline. Lepo in prijetno je bilo v tem okolju in veselja ni manjkalo. Rada bi se ob tem zahvalila agenciji Dober dan, Savinjskemu občanu, harmonikašu Robiju, šoferju, Bernardi, tebi, fantoma iz TZO Šempeter in vsem ženam za čudovit in nepozaben dan... Če ne prej, pa drugo leto vse skupaj ponovimo.«

BERNARDA SKORENŠEK — turistični vodič agencije Dober

dan: »Naša agencija ne vodi ljudi samo po naši domovini, temveč tudi po tujini. Naša usmeritev in želja pa je, da popeljemo ljudi na izlet v lepe in zanimive koščke naše domovine in tujine v čim boljšem razpoloženju in po solidni ceni. Naša agencija sicer deluje že dve leti, mislim pa, da je začela na pravem koncu, saj organizira vse izlete s srcem in dušo. Tako da izleti niso prazni in puščobni, ampak imajo v sebi nekaj več, nekaj zanimivejšega, bolj popolnega. Tudi današnji izlet je bil izpeljan v tem duhu in mislim, da je sijajno uspel. Ritem in tudi vsebino pa mu je dajal naš harmonikaš Robi in kmečke žene same, ki se znajo pristno, nevsiljivo, domače veseliti in biti zelo hvaležne. Tudi jaz bi se jim rada zahvalila za prijeten dan in bi jim zaželela še več takšnih prijetnih dni v letu, saj si jih pošteno zaslužijo.«

MIRICA ŽGANK — najmlajša udeleženka izleta: »Kaj naj rečem? Z eno besedo — super. Lepo je bilo, čeprav bi si sama želela potovati še kam dlje in za dalj časa. Sicer pa je tudi to, kar smo videli in doživeli, velika sprememba našega vsakdana. Za mene, ki sem še brez družinskih obveznosti, to ni tako pomembno, saj si lahko nekoliko več privoščim kot žene, ki imajo poleg dela na kmetiji še družinske, materinske in druge naloge. Vsekakor pa se bom z veseljem še pridružila ženam, tako na žalski noči kot tudi na takšnih izletih.«

D. N.

Po ogledu Gaja še spominska fotografija

nja — potoček, rečica in reka, ki daje življenjski utrip ljudem in krajem ob njej. Nekaj tega pa smo skupaj s kmečkimi ženami — zadržnicami iz Šempetra videli, spoznavali in občudovali tudi mi, ki vam bomo poskušali v sliki in besedi približati ta edinstven dan smeha, veselja, zabave in spoznavanja doline. Zasluga za to pa gre turistični agenciji Dober dan iz Šempetra in našemu glasilu Savinjski občan, ki sta bila nekakšna pokrovitelja izleta, kakor vsem drugim sodelujočim, še zlasti pa samim ženam zadržnicam in njihovi duhovni voditeljici Roziki Hropot.

NAŠA PRVA POSTAJA SAVINJSKI GAJ

Septembrsko jutro je oznanjalo lep sončen dan, ki bi ga kmečke žene, tako kot vsakič, preživele ob delu, danes pa je za njih praznik, dan, ko so svoje obveznosti predale ostalim članom družine in se prepustile toku smeha, veselja, radosti in zabave ter spoznavanju zgornjesavinjskih lepot in znamenitosti.

Naša pot se pričnjenja v Šempetru pred zadržnišnim domom, kjer nam izrečejo dobrodošlico in zaželijo prijetno potovanje predstavnikov agencije, Savinjskega občana in kmetijske zadruge. Z nami pa je tudi harmonika v rokah Robija Zupana, ki bo dajala celodnevni utrip našemu izletu.

Vozimo se po dolini med obranimi hmeljišči, v Letušu prečkamo Savinjo, ki bo naša sopotnica vse do svojega začetka v Logarski dolini in kmalu zatem se ustavimo na parkirišču pri Savinjskem gaju v Mozirju — naši prvi postojanki izleta. Transparenti in slavaloki, kakor tudi številno cvetje, pričajo, da je bila še pred dnevi tu enkratna evropska razstava cvetja. Del tega si imamo možnost ogledati tudi mi, saj so na posebnih mestih še nedotaknjeni cvetni aranžmaji. Sicer pa je park vrtnarjev Slovenije tudi drugače izredno lep in zanimiv. Na

Ogled je končan, spominska fotografija narejena, mize ob parkirišču pa se polnijo s kmečkimi mesnimi dobrotami, kruhom in pijačo. Harmonikaš Robi pa veselo razteguje svoj meh in nekatere zasrbe podplati, tako da se predamo plesu in vižam »frajtonarice«.

V ZAKLADNICI MAŠNIH OBLAČIL

Razpoloženje se stopnjuje, k temu pa prispevajo svoj delež dobra hrana, pijača, Robi s harmoniko in nabritimi šalami in naša vodička iz agencije Dober dan, Bernarda Skorenšek, ki nam med potjo razlaga zanimivost doline in njenih krajev, prav tako uspešna pa je pri pripovedovanju raznih šal. Savinjski gaj zapuščamo več kot zadovoljni in naša pričakovanja so uprta k novim ciljem, spoznanjem in lepotam zgornjesavinjske doline. Ob pesmi, glasbi in šolah smo se znašli v Radmirju, ki je od Mozirja oddaljeno 12 km. Leži na križišču poti proti Gornjemu gradu, Solčavi in Mozirju. Znamenitost tega kraja pa je zlasti v zakladnici in cerkvi sv. Frančiška, ki hrani mašna oblačila neprecenljive vrednosti. Strokovno urejena razstava pa nudi obiskovalcu bogat pogled v tovrstno lepoto in dovršenost ter spretnost izdelovalcev. Župnik Jože Vratnar, čuvar, kustos in dober poznavalec zgodovine nas je lepo sprejel in nas z besedo in primerki mašnih oblačil popeljal daleč nazaj v zgodovino.

Sveti Frančišek Ksaver, po katerem se imenuje ta cerkev, je bil po rodu Španec in se je rodil leta 1506. Pozneje je bil profesor na Sorboni v Parizu, nato je postal duhovnik jezuit — jezuitski pater in je šel kot misijonar v Indijo in preko Čejlona na Japonsko. Po desetih letih se je vrnil nazaj v Indijo in je nameraval na Kitajsko, toda na otoku San Sian v Kitajskem morju je umrl, star 46 let. Pokopan pa je v Goji v Indiji. Cerkev v Radmirju je bila prva cerkev v Evropi in verjetno tudi v svetu, ki je bila zgrajena njemu v čast. Pred dvesto in več leti je bila to

do potankosti izdelani ornamenti, figure in drugi vezeni liki, ki so v večini primerov ročno delo in je zaradi tega njihova vrednost še toliko večja.

V KRAJU FLOSARJEV IN NATO DO RINKE

Ura hitro teče in kar verjeti ne moremo, da bo vsak čas za nami polovica dneva. Ustavimo se v Ljubnem ob Savinji, kraju, kjer vsako leto organizirajo tradicionalno prireditev Flosarski bal, ki oživlja čase, ko so po Savinji, od tu naprej, splavarili les do svojih kupcev. Robijeva harmonika naredi sredi Ljubnega pravo veselico vzdrušje, v bližnji gostilni celo malo zaplešemo, si privoščimo kavico ali dve in nadaljujemo našo pot proti končnemu cilju do Rinke. Za sabo pustimo Luče, Iglo, Solčavo in kmalu nato zavijemo v Logarsko dolino, ki obisjana s soncem in obdana z vrhovi Kamniško-Savinjskih Alp nudi prijetno sprostitve.

Avtobus se končno ustavi. Naša pot je končana, cilj — slap Rinka oziroma okrepčevalnica, kjer bomo preživelih še preostanek dneva, pa je še oddaljen in

Še malo, še malo, je že notri. Bravo!

Domače suhomestne dobrote, vino, pivo in Robi s harmoniko dvigajo naše razpoloženje.

Blagoslovitev cerkve v Libojah

Pri cerkvi Svete Neže v Libojah je bila prejšnjo nedeljo velika slovesnost, katere se je udeležilo več kot tisoč vernikov iz Savinjske doline in tudi od drugod. Mariborski škof Franc Kramberger je namreč blagoslovil obnovljeno cerkev Sv. Neže. Cerkev je že zelo stara, vendar je po vojni še stala, pozneje pa se je zaradi bližnje-

ga kamnoloma precej razmajala in delno porušila. Tako je ostal cel samo zvonik in del prezbiteriala, ostalo pa so sedaj na novo pozidali in lepo obnovili. Za obnovo imajo največji zaslug arhitekt Franc Kvaternik iz Ljubljane, grški župnik Jože Planinc in ne nazadnje verniki, ki so za obnovo cerkve prispevali največ. Poveda-

ti velja, da vodi sedaj do cerkve tudi nova asfaltirana cesta. Ob blagoslovitvi je bila tudi maša, pri kateri so sodelovali godbeniki iz Liboj in Zabukovice in združeni cerkveni pevski zbori žalske dekanije.

Sliki in tekst: T. TAVČAR

Peli so jih mati moja

Velika družina med andraškimi hribi

Najsi bo lepo ali slabo, zbera se vsako leto, vedno več jih je, prihajajo vedno novi, od tu, od tam... vsi so naši, vsi so pevci, so matere, hčere, sinovi, in pojo pesmi, ki so jih peli mati...

Tako nekako se vsako leto pogovarjamo in snujemo misli ob velikih in uglednih slovenskih prirediteljih DRUŽINA POJE v Andražu. Letošnja, sedma po vrsti, je bila tudi rekordna, tako po številu udeležencev (pelo je 21 družin) kot po številu gledalcev oz. poslušalcev. Kdor pozna prostor, kjer je bilo vse polno ljudi, ve, da jih je bilo zagotovo 4000. Malokdo je vedel, da bo tega dne doživel tudi srečanje z zanimivimi osebnostmi (že tudi kdaj prej so prišli Matjaž Krmeč, Ciril Zlobec, Radovan Gobec, Zmaga Kumer in drugi). Tokrat je prišel tudi predsednik slovenske vlade, vsem v presenečenje ne kot gost, ampak kot nastopajoči — z vso družino. Pet jih je bilo vpisanih pod številko 18. In zapeli so

kot le malokateri. Pa smo se spogledovali in ugotavljali: je to prav ali ne? Menda kar prav, saj je Lojze Peterle celo sam priznal, da je marsikdo pripisal njegove misli v Šentvidu pri Stični, ko je na velikem pevskem taboru govoril o družinskem petju, kot govorjenje »tja v tri dni«. Vendar je dokazal, da je mož beseda in da zna tudi zapeti. In to dobro zapeti. Celo Radovan Gobec je veselo in navdušeno ploskal, saj bi si pevec, kot je in še bo Peterletova družina, želel vsak zborovodja.

Prireditelj je bila dobro organizirana, vse priznanje si zagotovo poleg članov kulturnega društva in organizacijskega odbora zasluži Kondrad Brunšek, ki na svojski način vodi prireditev in ji vdihne domačnost, da lahko resnično zaživi v družinskem vzdušju sleherni, ki se pridruži veliki in prijazni pojoči množici ljubiteljev družinskega petja. Poleg že tudi obrabljenih sloganov je vendarle tisti Kdor poje, ne misli slabo še

kako resničen in vedno nov. Prav je, da se v današnjih časih, ki preizkušajo vsakega izmed nas, zatečemo na začetek naše stvarnosti: tja, kjer se prvič zavemo svojega obstoja, ko prvič pokukamo z radovednimi očmi v veliki svet, tja, kjer smo srečno in v tplem

objemu sanjali — v materino naročje. Mati pa je kot pesem. In zato naj pesem ne živi le med andraškimi hribi enkrat v septembru, naj živi v srcih vseh, naj bo pesem, ki ji radi prisluhnemo in jo radi zapojemo. Še bomo prišli v Andraž! Jožica Ocvirk

Ivan Košan

Veseli smo vsake pridobitve

Ivan Košan je človek, s katerim je povezan razvoj kraja v zadnjih desetletjih. Čeprav je izpregel dolžnosti v kraju, pa kljub sedmim križem, ki si jih je naložil letos, še vedno rad pomaga svojim naslednikom. »Kljub pomanjkanju finančnih sredstev se življenje v Vinski gori ni ustavilo. Kadar krajanji vedo, za kaj namenajo denar, in če primakne kak dinar še občina, potem se veliko naredi. Pri udarniškem delu pa se ljudje tudi zblizujejo, končni uspeh pa je v ponos vsem. Vedno smo znali ceniti in se tudi veseliti novih pridobitev. Če ne bi bilo cest, tudi življenja ne bi bilo v teh hribovitih krajih. Še dobro se spomnim koložov, po katerih smo se težko prebijali, vodo smo prenašali v vedrih, živino napajali v grabnih. Zrasle so nove lepe hiše in sedaj je tu resnično lepo in prijetno. Krajanji Vinske gore radi zahajamo v večnamensko dvorano, kjer nam člani turističnega društva pripravijo večkrat kaksno prijetno zabavo. Kadar se zberemo, tudi radi zapojemo,« je na kratko str-

Ivan Košan

nil spomine na preteklost Ivan Košan. Seveda nisva mogla mimo sadovnjaka, saj je Ivan vse življenje in delo posvetil sadjarstvu. Letošnja letina bo kakovostna in bogata, saj se drevesa močno šibijo pod težo debelih sadov. jk

Republiško tekmovanje oračev

Po uspešno izpeljanem regijskem tekmovanju oračev je bilo v naši občini še 34. republiško tekmovanje oračev, ki so ga pripravili Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, Zadruga zveza Slovenije ter Hmezd Kmetijstvo Žalec. Na poljih Žovneka v bližini Braslovca se je za najboljšega orača Slovenije potegovalo 57 tekmovalcev, med njimi tudi 12 žensk iz raznih krajev Slovenije. Tekmovanje je potekalo samo en dan, tekmovali pa so v spretnostni vožnji z dvoosno prikolico in oranju. Ekipo celjske regije so zastopali mladi traktoristi iz Polzele, Petrovč, Laškega, Šoštanja in Šempetra. Zmagal je Jože Zver iz Pomurja, drugi je bil Franc Ronk iz Šoštanja, Vinko Zupanc iz

Petrovč je bil devetintrideseti, Tomaž Terček s Polzele šestintrideseti, Andrej Kramer iz Šempetra petintrideseti itd. Povedati velja, da so se med prvih deset v končni konkurenci uvrstile kar tri članice, in to iz Pomurja in Podravja. Ekipo je zmagala ekipa Pomurja s 1913,38 točk, sledi Podravje 1743,85, Celjska regija 1658,77, Ljubljanska 1217,65 točk itd.

Na koncu tekmovanja je bila v hotelu Prebold krajša slovesnost, na kateri je vse pozdravil predsednik skupščine občine Žalec Milan Dobnik, pokale in priznanja pa je najboljšim podelil predsednik Zveze organizacij za tehnično kulturo Jože Dular.

T. TAVČAR

Domovina je ena sama

Tona-Milivoja Pipana poznajo predvsem starejši občani naše doline, še posebej Žalčani, katerih sokrajan je že od leta 1954. Njegov spomin seže v čas, ko je bil Tone v plavi uniformi čuvar javnega reda in miru, v službi organov za notranje zadeve. Sedaj je že 17 let upokojen, z njim pa se lahko najpogosteje srečate v žalskem športnem centru ob teniških igriščih. Tone Pipan je dobrotljivejši, človek resnice, naostrenega jezika in predvsem velik domoljub. To slednje pa mu daje čas njegove mladosti, ki jo je preživel v okupirani Primorski, pod fašistično Italijo.

Anton Pipan

Tone Pipan je Kraševac, ne samo rojen na Krasu, tudi drugače je še vedno del tiste krajine, ki ga je obdajala v letih njegove mladosti in ga, tako kot večino Primorcev, naredila revolucionarja in sovražnika fašističnih zavojalcev. Tudi v njegovem besedišču še vedno prevladujejo besede, ki sta mu jo dala mati in okolje, v katerem je takrat živel. Njegov značaj je težko opredeliti ob površnem poznavanju, prav togovo pa je, da mu je dela pečat kraška burja in krajina.

Pogovor s Tonetom je zanimiv, okrog naju sicer sedijo privrženci tenisa, kar pa mojega sogovornika prav nič ne moti, saj je tak rekoč živi inventar teniških igrišč. Brez dlake na jeziku komentira, kritizira, očita, nasprotuje, pa tudi hvali. Pa naj gre za stare ali nove oblastnike.

Vzgojen v duhu revolucionarja

Italijanska zasedba Primorske po končani prvi svetovni vojni je ljudi na tem ozemlju naredila revolucionarje. Tudi Pipanova družina, v kateri je bilo pet otrok, je spadala mednje. Otroci so bili že vzgojeni v tem duhu. Njihov sorodnik, Ivan Pipan, pa je bil tudi vodja Labinske republike. Vsi so sovražili zavojalce in Musolinijeve privržence, ki so jim prepovedovali govoriti materin jezik. Padeč Italije septembra 1943 je

bil za te ljudi nepozabno doživetje, čeprav so na pravo svobodo in na priključitev matični domovini morali čakati še skoraj dve leti. To pa je bil tudi čas, ko se je Tone seznanil z »ribeli«, kakor so takrat rekli partizanom v njihovih krajih.

»Že dalj časa se je pri nas govorilo o »ribelih«, ki so v hosti, in spomladi 1943 sem naletel na njih. Zabičali so mi, da moram biti tiho, o tem srečanju si nisem upal povedati niti mami, očeta pa so nam že leto poprej odgnali fašisti. Kmalu sem postal njihov zaupnik in aktivist. Nosil sem jim hrano in druge potrebščine, potem pa sem začel dobivati tudi določene naloge. Želel sem se vključiti v odred, vendar sem moral po nalogu Branka Kodriča ostati na terenu in tam opravljati potrebne naloge v okviru obveščevalnega centra 9. korpusa...«

Jezan, razočaran nad starim in novim

Z našim sogovornikom klepetava o času vojne in času miru, ki pa se ob dogodkih v Jugoslaviji vse bolj zastrahuje bliža v čase, ko je namesto razuma govorilo orožje. Povojne dogodke, ki sedaj burijo duhove, ocenjuje na svoj način. Kočevski Rog, Teharje in drugi kraji so žalostni pomniki nekega časa in prostora, a v revoluciji, takšni ali drugačni, nekaj običajnega. Če bi zmagali

okupatorji in njihovi pomagači, bi verjetno bilo stanje še mnogo hujše. Pri tem pa ve, da so šli v smrt tudi resnično nedolžni ljudje, kar pa je cena vsake revolucije. Jezi pa ga tudi, da se vse to naprtuje slovenski partizanski vojski, saj so bili ob koncu vojne na našem ozemlju tudi drugi partizanski odredi iz Jugoslavije, ki so delovali vsak na svojo pest. Vojna se je sicer končala s kapitulacijo, 9. maja 1945, vendar so okupatorji vojaki in kvizlingi, ki niso predali orožja, poslali v smrt v zadnjih dneh, od 10. do 15. maja, številne borce NOB. Padlo je veliko najboljših sinov slovenskega naroda, kar pav gotovo ne bi bilo potrebno, je pristavil naš sogovornik.

»Močno zamerim bivšim oblastnikom, ki so me učili reda in discipline, da so pripeljali voz tako globoko in dopustili, da se dogaja to, kar se. Prav tako pa sem razočaran, jezen in ne vem kaj še ob dejstvu, da nova oblast negira naš NOB in nas z nekimi spravnimi dejanji poskuša izenačevati s tistimi, ki so bili na strani okupatorja, si s tem ščitili glavo in udobneje živeli. Pomiritev nikakor ne more pomeniti, da smo pozabili na vse žrtve belogardizma in domobrantsva. Grobovi teh žrtev niso raztreseni samo po vsej Sloveniji, ampak tudi na Rabu, v Dachau, Auschwitzu itd. Spravitelji se morajo zavedati, da lahko sprejo že pomirjeno, še hujše sprejo lahko tudi tiste, ki niso bili nikoli sprti, se pravi povojno generacijo. Politične strasti bi morale najti svoje naboje kje drugje, ne pa na vojnih žrtvah, to lahko pripelje do ponovnih tragedij...«

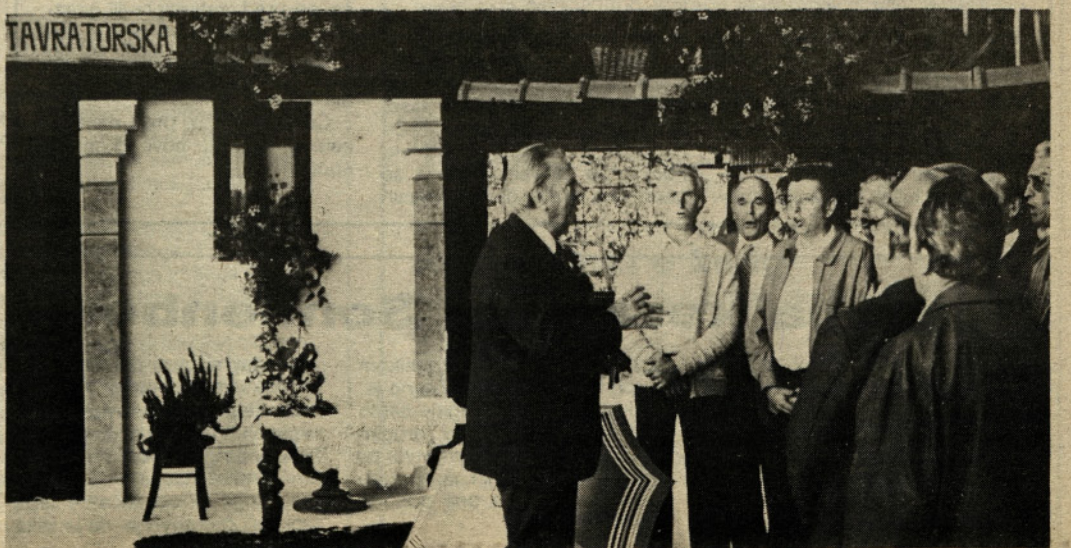
Naš sogovornik Tone je ob tem izjavljanju povzdignil glas, ki je njegovo misel še podkrepil. Sicer pa smo pogovor speljali v drugo smer in ga pobarali še o njegovem delu in življenju v organih za notranje zadeve in službovanjih v raznih krajih Slovenije. To pa je bila snov za še obširnejše pisanje, kar pa nam prostor ne omogoča. Morda pa kdaj drugič? Pa srečno, Tone.

DARKO NARAGLAV

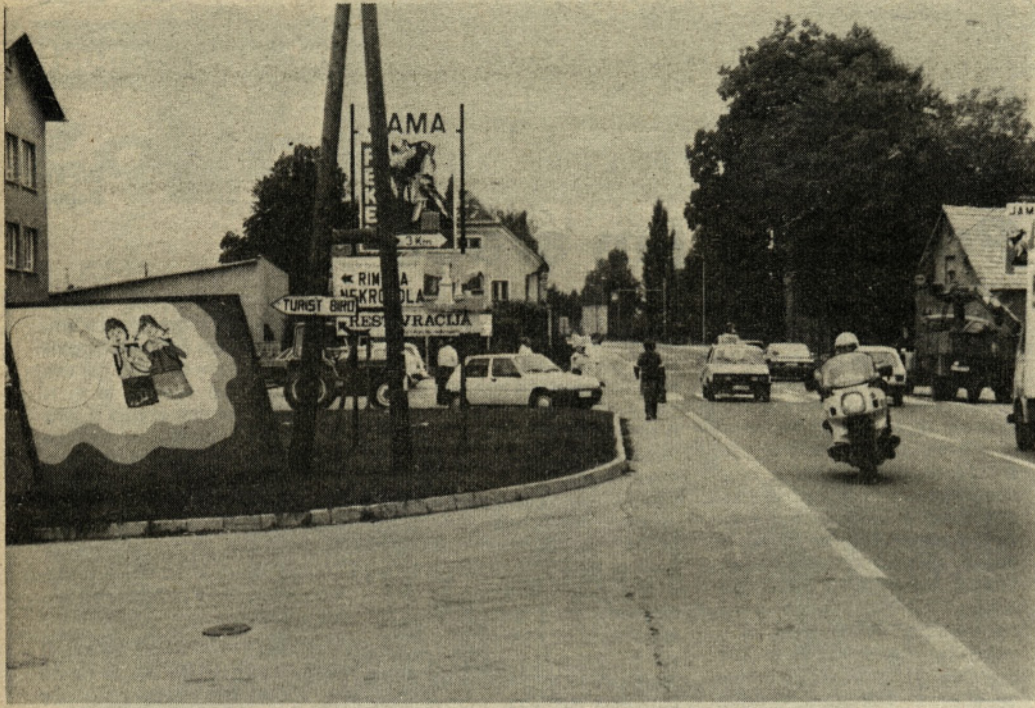
10 let restavratorskega dela

Zlatko Krčmar je med zbiralci starin in umetnin uveljavljen zasebnik, z restavriranjem pa je ohranil precej dragocenega pohištva. Pred dnevi je v Petrovčah odprl prodajno-razstavnih salon, v katerem bodo odslej zbiralci našli marsikaj zanimivega. Slovesnosti ob odprtju salona so se udeležili številni krajanji, v umetniškem programu pa so sodelovali godbeniki iz Libov, obrtniški oktet iz Celja, moški pevski zbor iz Petrovč (na posnetku med nastopom), ansambel Mira Klinca. Salon je v imenu občinske skupščine odprl Henrik Krajnc, posvetil pa pater Ivan Arzenšek.

Prvi šolski dnevi so minili brez prometnih nesreč, v katerih bi bili udeleženi šolarji. Zato so poskrbeli člani sveta za preventivo v cestnem prometu, ZŠAM, prometnih komisij v krajevnih skupnostih in miličniki. Posnetek je z akcije v Šempetru.

Šola — skrb ali veselje?

Prvi šolski dan je za večino otrok dan radovednosti, ponosa in tihe radosti nad tem, da so končno v hiši učenja. Tu bodo zadostili naravni težnji po znanju in učenju, ki jo nosijo v sebi. Za razliko od otrok pa so starši na prvi šolski dan večinoma zaskrbljeni. Kako bo v šoli, kako se bo privadil, ali se bo dobro učil, ga bodo sprejeli in razumeli so vprašanja, ki si jih zastavljajo starši. Skrb je upravičena, saj je šola dejansko nekakšen izziv in preizkus tako staršev kot otrok. Prvošolček bo domov prinesel tudi dodatno delo: moral bo pisati domače naloge, potreboval bo pomoč pri učenju, skrbeti bo moral za potrebnost, za varno pot v šolo in nazaj, za to, da ne bo zamudjal pouka, za svojo osebno higieno in še vrsto tega.

Ena najbolj zakoreninjenih zmot je prepričanje, da je za vstop v šolo dovolj obvladavanje branja in pisanja ter štetje do deset. Raziskovalci so ugotovili, da pozneje v znanju ni razlik med učenci, ki so začeli brati pred vstopom, in onimi, ki so se naučili tega v šoli. Zrelost za šolo je precej več: otrok zna sam povedati preproste stavke, pravilno razume govor drugih, jim zna prisluhniti (tega se žal od večine odraslih, celo od vodilnih ljudi ne bo mogel naučiti), dela po navodilih odraslih in opravi naročeno, z vrstniki se ne pretepa, ne uničuje stvari, v skupini vrstnikov ni osamljen ali odrinjen, odrasle pričanja vikati, ima dober besedni zaklad. Otrokovemu umsko, čustveno in socialno dozorevanje se pod vplivom staršev, vzgojiteljev ali učiteljev pospešuje ali pa tudi zavira. Ob premišljeni pomoči zmore otrok razviti svoje umske sposobnosti, lahko pa celo zaostane, če nima spodbud. Jezikovno je lahko zaostal, če so se starši premalo pogovarjali z njim, če ni obiskoval celoletne priprave na šolo ali je bil pre malo v družbi vrstnikov, podobno pa se lahko zgodi tudi z ostalimi sposobnostmi: gibanjem, likovno ali prostorsko predstaviteljnostjo.

Kaj lahko torej sami naredimo, da bo otrok v šoli uspešen.

Recepta za vse, kot vemo, ni saj pri vzgoji in izobraževanju isti recept dá pri dveh otrocih povsem različne rezultate ali pa dva recepta pripeljeta pri istem otroku do enakega rezultata. Najboljši »učitelji« so lastne izkušnje iz vzgoje starejših otrok, tuje izkušnje

in intuicija (navdih, slutnja, notranji glas).

Izkušnje, ki se v šolski praksi nenehno potrjujejo.

Otrok bo v šoli uspešen, če se bo doma počutil varnega in bo čutil, da ga starši sprejemajo. V šoli bodo pač bolj zahtevali kot sprejemali. Varnost je torej otrokova najmočnejša potreba, ki jo lahko zadovolji le v toplem domačem okolju. Čutili mora, da ga imajo starši radi, ker je njihov, in ne zato, ker je ubogljiv, sposoben ipd. Če mu na primer rečemo: »Ne maram te, ker si bil včeraj poreden,« dojamemo samo prvi del stavka in ta ga močno prizadene. Enako se zgodi pri besedah: danes te imam rad, ker si bil ubogljiv. Če ta potreba po varnosti ni zadovoljena, se bo otrok trudil pridobiti naklonjenost staršev. Poskušal se bo še bolj potootčiti, kot je. Močil bo posteljo, govoril bo otročje, zlahka se bo razjokal. Nenehno bo hotel imeti ob sebi starše, zato jih bo premišljeno prezaposloval s svojim obnašanjem.

Današnja družbena kriza ne prizanaša niti otrokom, če jih odrasli pri tem dovolj ne zaščiti. Krizni zarodki so že globoko v družinskem tkivu, tako da pokajo še tako močne vezi med starši in otrokom. Materialna blaginja in potrošništvo sta starše odtujila otrokom, oče je postal skrbnik, mati skrbnica. Otroci so vse bolj zbegani in ogroženi, ko išče svoje gnezdo v »razdrapani« družinski krošnji. Išče kraj, kjer bi ga nekdo zaščitil, a ga ne najde. V primeru vedno pogostejših ločitve med starši se nežne vezi med otrokom in odhajajočim staršem pretirajo in počasi odmirava vse, kar ga je vezalo na to osebo. Vedno več je takšnih staršev, ki se bolj ukvarjajo sami s seboj kot s tistimi, ki dozorevajo ob njihovih nogah. Ne posvečajo jim dosti več časa in pozornosti kot svojemu avtomobilu ali pa toaleti. Raje služijo svojim božanstvom: MATERIALIZMU in PRIDOBITNIŠTVU brez primere. Pri tem jih največkrat žene zavist do premožnejših. Ne sprevidijo, da njihovem otroku ne zadostijo pripravljena postelja, kup igračk, hrana in obleka. Tako njihovi otroci v najnežnejših letih nimajo roke, ki bi jih pobozala, ne besed, ki bi jih pomirile v stiski, ali pa ne dobijo tistega, kar v nekem trenutku najbolj potrebujejo.

Za učno neuspešnostjo se ponavadi skriva tudi ponočevanje otrok,

predolgo gledanje televizijskih oddaj, ki jim temeljito razmajajo koncentracijo in zmešajo bioritem, pa tudi preveč nekontroliranega prostega časa, neurejena domača prehrana, prezaposlenost staršev. Otroci namreč bolj kot odrasli potrebujejo red, urejenost, umirjenost in dovolj dosledne starše. Kako naj bodo otroci umirjeni, če so njihovi starši, vzgojiteljice ali učitelji nervozni? Nemir poraja nemir in mir poraja mir.

Svoj prosti čas lahko starši zapolnijo z dodatno zaposlitvijo, ki bo povečala družinski proračun, lahko pa ga posvetijo svojemu otroku, vendar v tem primeru ne bo dodatnega denarja, bo pa otrok zato bogatejši. Tisti starši, ki skupaj z otrokom iščejo in sledijo njegovim interesom, so na pravi poti. Pri načrtovanju družinskega življenja moramo nujno upoštevati tudi otrokove želje. Čas otrokove igre se z vstopom v šolo ne preneha, pri mnogih otrocih se še poveča kot protiutež šolskim zaposlitvam.

Še posebej je pomembna izkušnja mnogih staršev v zvezi z učnimi navadami. Če se ne oblikujejo v prvem razredu, ima otrok težave vse do osmega razreda, če pa starši spremljajo in nadzirajo otrokovo domače delo že takoj v prvem razredu, jim tega pozneje ne bo več treba, ker bo otrok že samostojen. Čas, porabljen v prvem razredu, se bo kasneje staršem bogato obrestoval.

Kljub vsej skrbi pa se lahko pojavijo učno-vzgojne težave. Otroci so pač nepredvidljivi. Šola in starši imajo pri vzgoji in izobraževanju otrok iste cilje, le poti so včasih različne. Večkrat pride do težav samo zaradi tega. Izkušnje kažejo, da je takrat najbolje takoj obiskati razrednika, šolskega svetovalnega delavca ali vzgojno posvetovalnico. Ko je težava razkrita, je že na pol poti rešena. Najslabše jo je tiščati v sebi in se z njo obremenjevati. Današnja šola namreč pomaga staršem v enakopravnem dialogu. Že zdavnaj so minili časi, ko je bil učitelj nadrejen staršem in so ti do njega imeli preveliko spoštovanje.

Zavedati se moramo, da življenja brez težav pač ni, ne pa niso zato, da nas slabijo, temveč da nas krepijo. Enako je tudi pri otrocih, le da jim moramo starši stati ob strani in jim pomagati.

Tone Leskovec

Odprla so se vrata vrtcev in šol

Od tretjega septembra je v naših šolah in vrtcih spet živahno. Učilnice in igralnice so se napolnile z mladimi srci, željnimi učenosti od prvega do osmega razreda osnovnih šol, glasbene vzgoje in oddelkih glasbene šole ter skrbne predšolske vzgoje in varstva v otroških vrtcih. Nekaj skupin slednjih je delovalo tudi med počitnicami.

V vseh šolah in v Vzgojnovarstvenem zavodu so se na novo šolsko leto 1990/91 skrbno in temeljito pripravili. Po poročilih ravnateljev in gradbenika je bilo precej sanitarij, kuhinj, učilnic in igralnic prebeljenih, obnovljena pa tudi tla, ki so ponekod že povsem dotrajala. V vseh zgradbah so bila izvedena vzdrževalna dela, v novejših razumljivo manj kot v starejših.

Prvič po več letih je bilo zajeto v program osnovnega šolstva nekaj sredstev za naložbe, občutnejše pa so se zvišala tudi sredstva amortizacije, saj so leta vrednostno padala več let zapored. Tako je uspelo v Braslovčah zgraditi štiri nove učilnice s kabineti, v Preboldu je bil zgrajen nadzidek z dvema učilnicama. V Petrovčah so poleg pridobitve

zemljišča in objektov ob šoli ureddili dodatno učilnico. Iz teh treh naložb je še nekaj nepravilnih obveznosti, za kar pričakujemo iz proračuna občine dodatna sredstva.

V Grižah so nadaljevali z urejanjem učilnice za računalništvo, v Polzeli so obnovili del ravne strehe, na Vrnskem pa so pripravili ureditev šolske knjižnice. V novem vrtcu v Žalcu sta bili dokončno urejeni še dve igralnici in upravni prostori, dela za dograditev kuhinje pa so še v teku. V šoli na Gomilskem so bila opravljena dela pred proslavitvijo 180-letnice šole.

Omenimo naj tudi razumevanje krajanov, saj smo pri vseh večjih delih dobili denar iz krajevnih samoprispevkov ali posebne prispevke staršev in krajanov, nekateri kolektivni šol in VVZ pa so prispevali celo enodnevni zaslužek.

Število oddelkov in učencev se je v novem šolskem letu povečalo. V 202 oddelkih osnovnih šol je vključenih 4530 učencev. Od teh ima 440 učencev v 20 oddelkih podaljšano bivanje. Na osnovni šoli Ljuba Mikuš, šoli s prilagojenim programom, še deluje odde-

lek delovnega usposabljanja s šestimi učenci.

Zaradi različne oddaljenosti od šol koristi prevoz po zakonu o osnovni šoli 881 učencev. V šoli malicajo vsi učenci razen treh — iz zdravstvenih razlogov. Število kosil pa je že padlo na 1677 koristnikov. Staršem priporočamo, da za zdravje in primeren razvoj omogočijo svojim otrokom uživanje zdrave prehrane, ki je na tej razvojni stopnji izrednega pomena.

Prvi šolski dan je bil za vseh 543 prvošolcev in njihovih staršev na vseh šolah nadvse prijeten in nepozaben vstop v šolo — velik korak v življenju našega malčka. Starši so bili z novimi svečanostmi na šolah izredno zadovoljni. Prvi teden je potekala široka varnostna akcija sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri skupščini občine Žalec skupno s pionirji prometniki, delavci milice, člani ZŠAM in narodne zaščite v KS. Vsem iskrena hvala za plemenito dejanje, tudi vsem voznikom, saj na srečo ni bilo nobene prometne nesreče z udeležbo otrok. Vsi ravnajmo tako, da jih tudi v bodoče ne bo.

Janez Meglič

VEČ POZORNOSTI DUŠEVNO PRIZADETIM

Pri lovski koči v Založah je bilo v soboto srečanje vredno vse pozornosti. Zbrali so se namreč duševno prizadeti otroci s svojimi starši in skrbniki. Srečanje je organiziralo Društvo za pomoč duševno prizadetim osebam v žalski občini, za kar ima največ zasluga predsednik Richard Kopusar. Poleg strokovnega posveta s starši je bil tudi veseli del. Na sliki: Udeleženci srečanja na Lovski koči.

TONE TAVČAR

Vabimo vas v:
MEDUGORJE
3 dni, odhod 11. oktobra, cena 890,00 din
MÜNCHEN (Oktoberfest)
2 dni, odhod 29. septembra, cena 1.098,00 din
NAJČENEJE V SEPTEBRU POREČ:
— hotel Delfin, tedenski paket 1.239,00 din
— hotel Lotosi, tedenski paket 1.099,00 din
— možna rezervacija za manjše ali večje število dni
— namestitve primerna za zaključene skupine, intenzivne vaje zborov,
— priprave športnikov ...
TERME ČATEŽ: tedenski pa-

ket že za 2.270,00 din
Z agencijo DOBER DAN na vse kontinente sveta:
prodajamo letalske vozovnice in aranžmane letalskih prevoznikov ADRIA in JAT.
V agenciji lahko oddaste čestitko ali mali oglas za Novi teden & Radio Celje lahko pa se kulturno sprostite ob razstavi našega največjega slikarja — naivca Josipa Generaliča. Razstava bo v galeriji DOBER DAN odprta do 30. septembra.
Naš telefon: 063/701-305, fax: 063/701-285
Delovni čas: od 8. do 12. in od 13. do 17. ure
sobota od 8. do 12. ure
DOBER DAN — vsak dan

Križanka za kratek čas

A crossword puzzle grid with various words filled in. The grid includes words like LETUŠ, SAVINJA, PRESEK, SKLAD. FRIDERIK ŠIRCA, VELETOK V AZILI, NENADEN DVIG, GLASB. KOMPOZICIJA, ABELOV BRAT, VEVIŠENA LIRSKA PESEM, ČLOVEK, KI SE POTECLJE ZA SLUŽBO, ČAČAK, ZDRAVSTV. VARNOST. BAPORA, KRALJEVO ZAHODNA MORAVA, RAJNA, OBEJENO TRAJANJE, POMOŽNI DUVONIKI PRI RAŠI, GLADNEJE DESK, KIJ, TOLKAC, MESTO NA SEVERU ČILA, SAVINJČAN, OZEK KOS PAPIRA, AVTOR JANEZ KORENT, JAKOB Š OJ TRIGLAV NOJ DOH, ERICH KANGEL, KRAJ PRI KRANJU, HLEMET JUB, JRB. PISEC (MLADEN), EVITEK, IRSKA (PEŠNIŠKO), KRAJ NA NOTRANJI, IČBALNA TRACEV, DIŠAVA, MIIGRAL. (RYAN) IVJE, SL. PESNICA (VIDA), RUS. VLAD. NASLOV, KRAJ V VZH. HRVAT., IVANI KRILOV, PRITOK RENA V ŠVICI, MIK, DALM. Ž. IHE.

Strokovni nasveti

Telesna dejavnost je koristna le, če je redna in prilagojena posameznikovemu telesnemu stanju, konstituciji, starosti, njegovi osebnosti in načinu odzivanja. Za nekoga je to pohod na gore, tek na smučeh ali kolesarjenje, za tretjega plavanje ipd.

Vsaka rekreativna dejavnost, ki jo gojite zavzeto in z občutkom zadoščenja, je koristna. Enotnih in za vse enakih napotkov ni. Velja pa načelo: telesne napore je potrebno stopnjevati po korakih — z začetnim ogrevanjem, večanjem intenzivnosti in s končno sprostitvijo.

Dobro je, če goji vsakdo nekaj dejavnosti te vrste, ki jih potem izbira in kombinira glede na čas, ki ga ima, vremenske razmere in obdobje leta.

Tako je približno enakomerno razgiban vse leto, dovolj tudi v obdobjih večjih delovnih obreme-

nitev in v manj idealnem vremenu. Prav prezaposlenost in slabo vreme sta namreč najpogostejši izgovori za tiste, ki za telesno dejavnost niso kaj prida motivirani. Če je dejavnost povezana z družbo, je še prijetnejša, vendar naj se ne izrodi v zagnano primerjanje pretečenih kilometrov ipd.

Telesna dejavnost je primerna — ustrezna, če se je treba zanjo potruditi toliko, da trud ne preide v mučenje, če se je veselje in se ne silite z njo, če vam je prijetna, zabavna in spodbudna, ne pa le neko nujno zlo, prisila ali celo obsedenost. Ustrezna je, če o njej odločate vi, ne pa ona o vas, če ne zanika vaših življenjskih vrednot in vas ne spravlja v nasprotje s samim seboj. Mora biti takšna, da zahteva od vas, da daste nekaj od sebe — zase.

Adi Vidmajer

Smisel in vrednost planinstva

Vse mogoče se navaja: Hoja v breg je koristna za mišičevje vsega telesa in še za dihalne in krvne organe. Sonce, veter, dež in sneg povzročajo fiziološke dražljaje na koži. Na presnovno in dihanje celic — hoja v breg ugodno vpliva.

Planinstvo vzgaja k pogumu, samopremagovanju in tovarištvu; gora s svojimi nevarnostmi pospešuje in krepi te kreposti. Ali pa je morda smisel v posebno intenzivnem doživljanju narave? Brezmejnih razgledi z vrhov, panorama gorskih grebenov, veličastne stene, pretresljiva nežnost in vitalna moč planinske favne in flore v rednem boju za obstanek, vse to človeka osrečuje in uči. Skala, pečina, ledenik ponujajo probleme in obljublajo raziskovalcem nova spoznanja. Ljudje in pokrajine omogočajo zanimive poglede na znanost o zemlji in o ljudeh.

Zgodovinska situacija je za današnjega človeka v tem, da ga rastoča civilizacija trga z naravne poti, človek postaja suženj svoje okolice, poklica, denarja, svojih strasti. Tem nefiziolo-

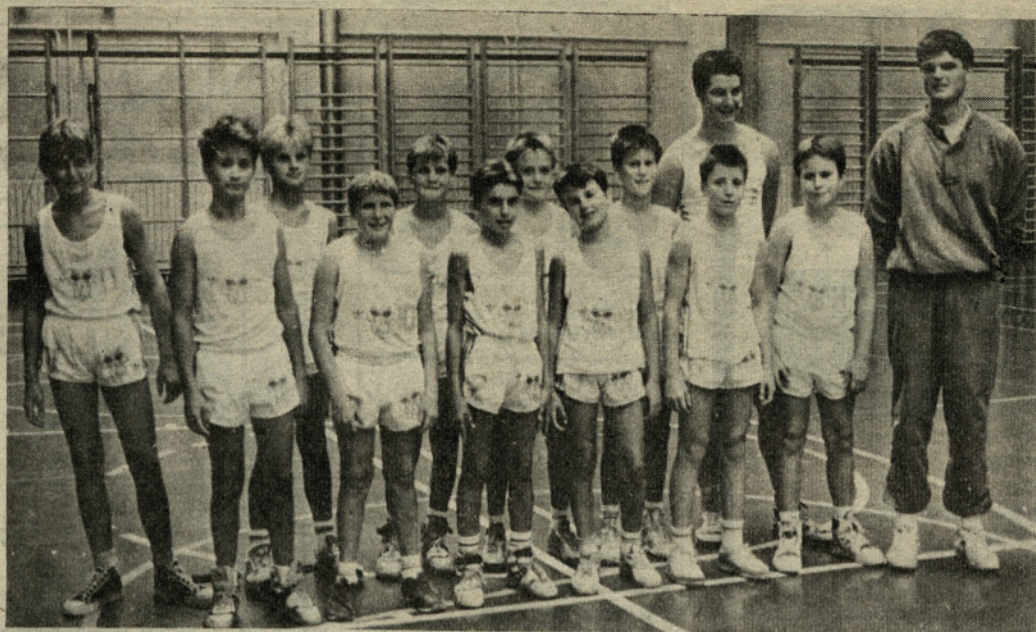
škim dražljajem vsakdanjosti skuša človek ubežati v prostem času.

To pa ni lahko in tu začne planinstvo dobivati svoj pomen-smisel. Kdor si za svoj prosti čas izbere gore, najde v njih sebi ustrezno okolje, gre proti močnejšemu, vendar naravnemu elementu in ob njem spozna meje svojega bitja, preizkusi, kaj je težnost, kaj ravnotežje, z obema nogama stoji na zemlji. To doživljanje mu daje spoznanje nove resnice in ga obogati, mu omogoča spoznanje »stvari na sebi« odkriva pa tudi samega sebe, uči se ceniti preprostost in užitek, ki jih civilizacija ne daje. Etična vrednost planinstva so izkušnje in spoznanja, ki bi jih težko dobili kje drugje.

Velika knjiga narave je v gorah večno odprta in na voljo človeku ne glede na razred in sloj, starost in razumsko sposobnost.

Tudi najbolj preprosto bitje lahko gane lepota in poezija gorskega sveta.

Adi Vidmajer

ČETRTI V SLOVENIJI • Mladi košarkarji Žalca, ki jih uspešno vodi Mitja Turnšek, so tudi letos nastopili za pokal Šumija. V predtekmovalju so premagali ekipe Celja, Laškega, Maribora, Hrastnika in Ljubljane-Bežigrad, na finalnem turnirju pa so nato osvojili četrto mesto, kar je za mlade košarkarje OŠ Peter Šprajc-Jur iz Žalca velik uspeh. Na posnetku s trenerjem Mitjem Turnškom.

T. TAVČAR

Planinski šahovski turnir

V soboto, 29. septembra, ob 9. uri dopoldan pripravljajo prebolski planinci v Domu pod Reško planino 1. planinski šahovski turnir posameznikov.

Turnir je odprtega tipa, za igro pa bodo veljala ustaljena pravila za hitropotezna tekmovalna šahovska zveza Slovenije, in to švicarski sistem s tempom 5 minut za igralca. Število kol bo določeno pred pričetkom turnirja glede na število udeležencev. Vsak udeleženec mora razpolagati s šahom in šahovsko uro. Prijavnina za igranje na turnirju pa znaša 50 din za udeleženca.

Za uspešne igralce so predvideni trije pokali ter več praktičnih in denarnih nagrad. Prav gotovo bo zanimivo in veselo, zato planinci — šahisti pot pod noge in tega dne v Dom pod Reško planino.

—DAR—

Iščejo nove rokometašice

V telovadnici osnovne šole v Žalcu že od leta 1986 redno trenirajo rokometašice iz osnovne šole Peter Šprajc-Jur Žalec, Miroslava Širca iz Petrovc in podružnične šole Velika Pirešica. Z rednimi treningi so se uspele uvrstiti v enotno republiško ligo, kar šest njihovih igralk pa je vključenih v republiško pionirsko rokometašno reprezentanco.

Da bi rokometašice v Žalcu zaživel polnokrvno, so k sodelovanju pritegnili dva nova trenerja, potrebujejo pa tudi nove igralke, torej dekleta, ki se navdušujejo za rokometa. Delo je trdo, toda rodi uspehe in ti so spodbuda za nadaljnje delo, ki ponovno prinaša nova spoznanja, prijateljstva, spoznavanje z novimi kraji... Dekleta, letniki 78 in 80, so sedaj na vrsti, da nadaljujejo prve uspehe svojih predhodnic, seveda pa se morajo s tem strinjati tudi njihovi starši. Informacije dobite pri svojih učiteljih telesne vzgoje in ravnateljih, preko katerih se boste povezale s trenerji.

Leon Bauer, pilot, ki je dvakrat zapored državni prvak v rallyju

Bralcem bi radi predstavili še enega vrhunkega športnika iz naše občine. Govorim o Leonu Bauerju, športnemu pilotu, ki je letos že drugič zapored osvojil naslov državnega prvaka v rallyju. Pri petnajstih letih je začel jadрати z jadralnimi letali, leta 1973 je prestopil na motorna letala, od leta 1981 pa se ukvarja z motornim športnim tekmovaljem. Začel je kot kopilot na evropskem prvenstvu v rallyju, kasneje kot posameznik v preciznem letenju, pri čemer je za Jugoslavana dosegel kar lepe rezultate. Zadnja leta pa se zelo pogosto pojavlja na državnih tekmovaljih v kategorijah preciznega letenja ter rallyja. V obeh disciplinah je posegel po najvišjih mestih. Pri teh tekmovaljih moraš biti zelo zbran in imeti veliko znanja, saj so pravila tekmovalja zelo stroga. Natančnost je potrebna predvsem pri disciplini preciznega letenja, ker pa je človek takrat v letalu sam, to zahteva še toliko večje napore od tekmovalca. Novembra bo v Argentini svetovno prvenstvo v preciznem letenju, ki se ga bo udeležilo pet Jugoslovancev, dva iz Slovenije, dva iz Bosne in Hercegovine ter eden iz Srbije. In med njimi bo tudi Leon Bauer. Sam Leon pravi, da tam pričakujejo uvrstitev pod polovico udeležencev, saj je potrebno za boljše uvrstitev tudi več trenirati. »Tekmovalci iz tuje se tega načela držijo, nam pa je to težje, saj se z letenjem ukvarjamo večinoma ob vikendih,« pravi Leon Bauer.

V časih, ko je bil Leon Bauer še šolar in študent, mu je letenje pomenilo rekreacijo in zabavo. Sedaj pa je to zanj šport, ki se ga je treba zelo resno lotiti, saj je potrebna tudi velika odgovornost. Sicer pa, veliko sreče v Argentini.

MEDNARODNA RAZSTAVA PSOV

Kinološko društvo Žalec bo pripravilo v nedeljo, 30. septembra, s pričetkom ob 8. uri na stadionu v Žalcu mednarodno razstavo nemških ovčarjev. Na njej se bodo predstavili psi iz Jugoslavije, Italije, Avstrije, Češke in Slovaške republike. Sodelovali bodo tudi člani Kinološkega društva iz Žalca.

T. T.

Strelstvo

Občinsko prvenstvo

Na novozgrajenem strelišču na MK orožje v Šempetru je potekalo letošnje občinsko prvenstvo. V streljanju z MK puško je slavila ekipa SD Slavko Šlander iz Šempetra s 1377 krogi pred ekipo SD Polzela in SD Braslovčev. Tudi posamezno je zmagal član SD Slavko Šlander, in sicer Štefan Ošep s 503 krogi pred Matjažem Kraljem iz Braslovčev in Martinovičem iz SD Žalca.

V streljanju z MK pištolo drulov je bil ponovno najboljši Štefan Ošep s 402 krogi pred Kotnikom—Šempeter in Muhedinovičem—Bratov Hrvatini Liboje.

Memorial Jožeta Klanjška

Na avtomatskem MK strelišču v Šempetru je bilo konec avgusta veliko republiško tekmovalje s puško malega kalibra. Udeležilo se ga je kar 15 ekip, to je 60 tekmovalcev iz vse Slovenije. Udeležili so se ga tudi najvišji predstavniki strelske zveze Slovenije, med njimi Božena Ostrovršnik, namestnica Janeza Janše, Kosta Bizjak, predsednik SZS, Edo Progar, sekretar SZS, predstavniki TO Žalec in komandant pokrajinskega štaba TO, Ivan Gorenak.

Največ uspeha so imeli strelci SD Celje, ki so zmagali z 963 krogi pred ekipo Kamnika in ekipo SD NTU Slovenj Gradec. Posamezno je zmagal Sašo Podgornik iz Kamnika pred klubskimi tovarišim Radežem in tretjim Mladencem Melanškom iz SD Juteks Žalec.

Republiško prvenstvo

Na strelišču v Celju je potekalo prvega in drugega septembra letošnje republiško prvenstvo v streljanju z MK puško v trojnem položaju. Tekmovalje so izvedli člani SD Celje pod pokroviteljstvom pokrajinskega štaba TO. Tekmovali so: članice, pri katerih je zmagala ekipa SD Avgust Mamerič iz Maribora s 1319 krogi, posamezno pa je bila najboljša Petra Mohorko, SD Proleter Ljubljana. Pri mladinkah je zmagala Kavarjeva iz Radovljice, ekipno pa je naslov osvojila ekipa SD Partizan Julek iz Radovljice.

V konkurenci mladincev je zmagala ekipa SD Ptuj s 1417 krogi, posamezno pa Sašo Podgornik iz Kamnika s 509 krogi. Pri članih je slavila ekipa Kamnika s 1517 krogi, posamezno pa Branko Kurnik iz Maribora, ki je s 525 krogi postal letošnji republiški prvak. Pokale in diplome je podelil komandant pokrajinskega štaba TO, polkovnik Ivan Gorenak.

5. kolo republiške lige-vzhod

Na šempetarskem strelišču je potekalo peto kolo prve republiške lige-vzhod, ki se ga je udeležilo 15 ekip. Rezultati: 1. SD Kamnik, 760 krogov; 2. Panovec, Nova Gorica, 739 krogov; in 3. mesto SD Slavko Šlander Šempeter, 731 krogov. Posamezno: 1. Repič, Kamnik, 259 krogov; 2. Bernard Martinovič, SD Juteks Žalec, 258 krogov in 3. Irena Perne, SD Trzin pri Ljubljani, 254 krogov.

J. Pukmajster

Gorski tek na Čreto

Planinsko društvo Vransko in TVD Partizan Vransko pripravljata v soboto, 29. OKTOBRA 1990 ŽE ČETRTI GORSKI TEK NA ČRETO. Start je predviden ob 9.30 izpred osnovne šole Vransko, prijave pa bodo organizatorji zbirali do 9. ure.

Proga poteka po že markirani trasi, v ta namen pa bosta še posebej označeni progi Vransko—Priloge—Koča na Čreti, kjer bo tudi cilj.

Tekmovalci bodo razdeljeni v štiri starostne skupine, in sicer do 30 let, od 31 do 40 let, od 41 do 50 let in nad 50 let. Če se bodo prijave tudi tekmovalke, bodo pripravili tudi žensko kategorijo.

Proga je dolga šest kilometrov, njena višinska razlika pa je 630 metrov. Najboljši tekmovalci bodo prejeli nagrade, vsi udeleženci pa spominske medalje. Poskrbjeno bo tudi za tople napitke in prigrizke v planinskem domu.

Ljubitelji planin in teka, preizkusite svoje sposobnosti na dokaj zahtevni progi.

VABLJENI!

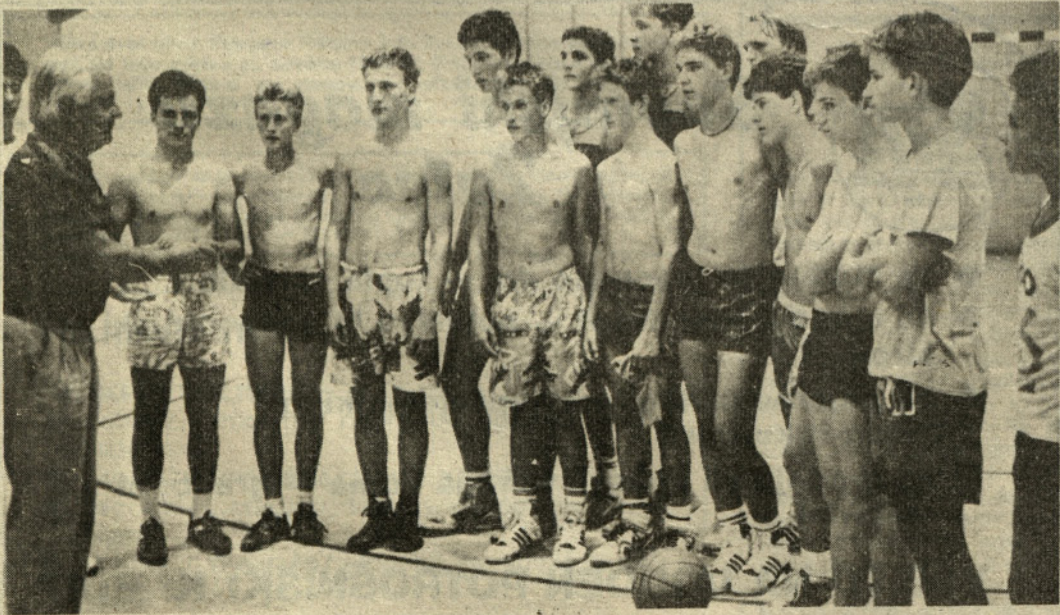
Za pokal maršala Tita

Marljivi strelski delavci SD Slavko Šlander iz Šempetra so na 20-mestnem avtomatskem strelišču v Šempetru pripravili še eno zahtevno tekmovalje. Tokrat je šlo za republiško tekmovalje za pokal maršala Tita. Nastopilo je 18 štiričlanskih ekip, ki so se pomerile s serijsko malokalibrsko puško 60 streljev iz Štor. Strelci SD Slavko Šlander so bili peti, Kotnik iz Šempetra pa je med posamezniki zasedel odlično tretje mesto.

Na koncu je bila krajša slovesnost, na kateri je Konrad Kolšek, poveljnik pete armijske oblasti, najboljšim strelcem podelil pokale in priznanja. (na sliki)

T. TAVČAR

NOVI KOŠARKARSKI SODNIKI — Košarkarski klub na Polzeli je pripravil prejšnjo soboto seminar za nove košarkarske sodnike. Vabilu se je odzvalo 25 mladih iz žalske in velenjske občine, ki so najprej pisali teste, s tem opravili teoretični del, nato pa še praktičnega. Seminar je vodil znani mednarodni sodnik Kruno Brumel iz Ljubljane, ki je dejal, da je vesel, da se mladi odločajo ne samo za igranje košarke, temveč radi grede tudi med tiste, ki delijo pravdo na košarkarskih igriščih. Na sliki: Kruno Brumel z sodniki pripravniki na Polzeli med pogovorom.

TONE TAVČAR

KOMPAS

MINIMUNDUS za otroke — 6. 10.
DUNAJ — musical 42nd street — 13. 10.
BENETKE — slikarska razstava TIZIAN — 27. 10.
CARIGRAD — 18. in 25. 10. — 4 dni

● **ZELO UGODNO:**
 Mali Lošinj in Rovinj od 6. 10. dalje
 (možnost organiziranega prevoza)
 PARIZ — 4 ali 5 dni, 31. 10., letalo

TUNIZIJA — 4 dni, 28. 10., letalo
 CIPER — 5 dni, 24. 10., letalo
 MAROKO — 8 dni, 24. 10., letalo
 LONDON — 4 oz. 5 dni, letalo
 NIZOZEMSKA — 4 dni, 18. 10., letalo
 RIM — 4 dni, 11., 18., 25. 10., avtobus
 AZURNA OBALA 4 dni, oktob., novemb., avtobus
 EGIPT — 6,8 ali 9 dni, november, letalo

INFORMACIJE ● PROGRAMI ● PRIJAVE
Kompas Žalec, telefon: 714-155

FOTO TONICA

Žalec
 Šlandrov trg

foto atelje za barvno in
 črno-belo fotografijo

Fotografije za dokumente
 v barvni in črno-beli tehniki
v treh dneh
ali ekspresno
v 10 minutah!

Telefon: 063/712-252

Se priporočamo!

Hmezad AGRINA Žalec
BLAGOVNICA AGRINA

vam nudi

barvne televizorje GOLDSTAR za samo
5.990,00 dinarjev

15 LET

ko poslovni stik in nakup postaneta harmonija izpolnjenih želja

**TRADICIJA TREH
 GENERACIJ**

**ZLATARSTVO
 KRAGL
 ŽALEC**

- predelava starega zlata
- izdelava po naročilu
- graviranje
- odkup starega zlata

Prodaja na obroke!

ŽALEC,
 Šlandrov trg 2
 (nasproti starega Ferralita)
 Telefon: 063/712-303

NASVETI OKULISTA:
 ● v ponedeljek za očala
 ● v torek za leče

- hitra izdelava očal (dva dni)
- popravila očal
- kontaktne leče

**SERVIS
 GOSPODINJSKIH APARATOV**

● gorenje ● elma ● iskra ● tiki

- popravilo gospodinjstvih aparatov
- popravilo in čiščenje bojlerjev (3-mes. garancija)

**DUŠAN ZAJC,
 ŠEMPETER 152
 Tel.: 063/701-038**

Sprejem strank od 10. do 16. ure

Trgovinica za najmlajše
FRKLJA
 Šlandrov trg 32, Žalec

- stajice
- otroški vozički
- oblačila za otroke
- vse vrste plenic
- CHICCO oprema za dojenčke
- igračke

**SERVIS
 in izolacije**

zamrzovalnih skrinj,
 hladilnikov in malih
 gospodinjstvih apar-
 ratov

NON STOP po konku-
 renčnih cenah

**MILAN TERGLAV,
 Polzela 137/a,
 telefon 721-406**

**KAKO
 DO POCENI
 GUME ZA
 VAŠ AVTO?**

**VULKANIZACIJA
 DEJAN ŠTEFANČIČ,
 ŠEMPETER**
 (pri odcepu za jamo Pekel)

Uvožene gume za
CITROEN GS
 (145 x 15 in 155 x 15)
 in **PIRELLI** (vseh dimenzij)

**GUME NOVE IN
 OBNOVLJENE**
 z montažo in
 uravnoveženjem na
 najnovejšem digitalnem
 aparatu

DOBAVA AVTOPLAŠČEV
 za osebna in tovorna vozila
 podjetij

Vsak dan od 8. do 18. ure,
 sobota od 8. do 12. ure.

KONKURENČNE CENE IN
 OBROČNO
 ODPLAČEVANJE

**MOŠKO IN ŽENSKO
 FRIZIRANJE ODSLEJ
 TUDI NA VAŠEM DOMU!**

Pokličite nas na telefonsko
 številko: **711-133**

**MATEJA VELIGOŠEK,
 Griže 69**
 (prej zaposlena pri Danici
 Zagode v Žalcu).

NAMA

HMEZAD TP NAMA, p. o., Žalec
 INF. TELEFON ŽALEC (063) 711-231, LEVEC 26-313

- alkoholne in brezalkoholne pijače
- topli sendviči
- hot-dog

ODPIRALNI ČAS

Ponedeljek — petek
 od 5.30 do 20. ure
sobota:
 od 5.30 do 14. ure

VABLJENI!

MESKO

Soseska V.
 Žalec
 tel.: 711-225

KO MESO DIŠI ŽE V MESNICI

NUDIMO:

- vse vrste svežega mesa in delikates
- ugoden nakup sveže junetine
- odlične domače piščance
- teletino in domače kunce

Odprto: vsak dan od 8. do 19. ure,
 sobota od 7. do 12. ure

Mesec **OKTOBER**
 tradicionalni **MESEC BLAGOVNICE**
AGRINA

MESEC UGODNIH NAKUPOV

Nudimo vam pestro izbiro blaga po zelo
 ugodnih cenovnih in kreditnih pogojih.

Obiščite nas, z nakupom v blagovnici
AGRINA boste gotovo zadovoljni!

15 LET

ko poslovni stik in nakup postaneta harmonija izpolnjenih želja

**Savinjski magazin
 Žalec**

- za hladnejše jesenske dni — topla oblačila
- za opremo stanovanj — pohištvo in gospodinjstvi stroji
- za prijetne užitke — TV sprejemniki in video-rekorderji
- za gradnjo ali obnovo vašega doma — gradbeni material

**VSE TO NA UGODEN POTROŠNIŠKI KREDIT
 DO ŠEST MESECEV IN BREZ POLOGA**

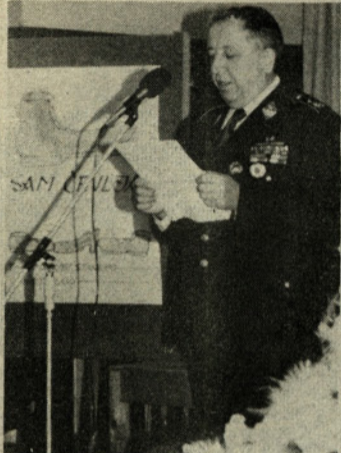
Izkoristite priložnost, dokler je možnost!

GASILSTVO

70 let PGD Prebold —
Dolenja vas — Marija Reka

Gasilstvo ima v naši občini bogato in dolgoletno tradicijo. Tako rekoč vsaka vas ima svoje gasilsko društvo, katerih korenine segajo v čase požarnih bramb. Vsako leto je vrsta jubilejnih praznovanj, ki zaznamujejo njihovo dolgoletno delovanje. Letos so med njimi tudi gasilci gasilskega društva Prebold — Dolenja vas — Marija Reka, ki sodijo v sam vrh gasilstva v naši občini. Svoj jubilej so praznovali pred kratkim v okviru krajevnega praznika.

Že v navadi je, da se ob jubilejnih spominjamo prehojene poti društva, zato naj bo tudi tokrat tako. Tudi zaradi tega, ker se društvo lahko pohvali tudi z mednarodnimi uspehi. Gasilsko društvo

RUDI HERMAN — predsednik društva med slavnostnim govorom.

je v kraju pod Žvajgo začelo svoje delo kmalu po končani prvi svetovni vojni, točneje leta 1920. Tako kot druga društva je bilo tu-

di preboldsko ves čas vpeto v skupen boj proti rdečemu petelinu in je nepogrešljivo pri družabnem življenju na vasi. Žal je bil arhiv med vojno uničen, tako da ni popolnejših podatkov iz tega obdobja. Po vojni pa se začenja strma in uspešna pot društva, ki se kaže v izgradnji novega in velikega gasilskega doma, ki je še danes v ponos gasilcem in kraju. Za domom, ki so ga predali namenu leta 1955, so kupili gasilsko vozilo in novo motorno brizgalno Rosenbauer. Leta 1977 pridobi društvo novo avtociстерno in nov kombi. Deset let kasneje se njihov strojni park poveča za gasilsko vozilo Unimog, ki so ga prejeli v dar od prijateljskega društva iz Unne iz ZR Nemčije, lansko leto pa so jim podarili še kombinirano gasilsko vozilo DEUTZ. Sicer pa je društvo danes opremljeno in usposobljeno za reševanje vseh kemičnih in ostalih požarov. Prav tako pa velja povedati, da je društvo v vseh teh povojnih letih č. usvečalo veliko pozornost vzgoji članstva, pionirjev in mladine. Vsa leta so se udeleževali tekmovanj v občini in v republiki, pa tudi v sosednji Avstriji in ZR Nemčiji. Na tekmovanjih so bili vedno med najboljšimi, o čemer pričajo tudi njihove vitrine, prepolne pokalov

Branko Verk podeljuje republiško priznanje poveljniku društva Jožetu Jagru

in drugih odličij, ter stene v gasilskem domu, obložene s priznanji, ki so jih prejeli na tekmovanjih in ob drugih priložnostih. Na mednarodnih tekmovanjih pa je leta 1974 ženska desetina osvojila bronaste tekmovalne značke, istega leta pa je bila tudi prva na republiškem tekmovanju v Velenju. Še mnogo bolj uspešni pa so bili moški, saj so na mednarodnih tekmovanjih osvojili kar sedem bronastih in šest srebrnih tekmovalnih značk. Na republiških tekmovanjih pa so trikrat osvojili zlato tekmovalne značke. Vsi ti rezultati kažejo na veliko psihofizično in strokovno usposobljenost moške desetine. Precej članov bi lahko uvrstili med inventar, saj so s srcem in telesom vpeti v gasil-

stvo. Živa legenda pa je prav gotovo Herman Rudi, ki ima res veliko zaslug za uspešno delo društva, saj je bil od leta 1955 do 1981 njihov poveljnik, od takrat dalje pa je predsednik društva. Sicer pa so bili povojni predsedniki še Miha Lapan, Franc Zupan, Franc Verk in Ivan Petrovec. Med poveljniki pa najdemo še Miha Lapan, Slavka Bolteta, Jožeta Jermana st. in od leta 1982 dalje Jožeta Jagra, ki ima nemalo zaslug za uspešno operativno delo društva, vključno z zadnjim tekmovalnim uspehom v Avstriji na velikem mednarodnem tekmovanju, kjer so osvojili prvo in tretje mesto.

Svoj jubilej so lahko praznovali ponosno in zravnano, saj so poleg tekmovalnih uspehov uspešno opravljali svoje poslanstvo in pomagali povsod, kjer je bila pomoč potrebna, ko je šlo za človeška življenja in premoženje. Ob njihovem prazniku je bilo tako društvu kot posameznikom podeljeno več republiških in občinskih gasilskih priznanj in odlikovanj. Republiško priznanje, in sicer plamenico II. stopnje, je prejelo društvo in njihov poveljnik Jože Jager, gasilsko odlikovanje III. stopnje pa je prejel Alojz Kranjec. **Občinska priznanja**, in sicer zlato plaketo, je prejelo društvo, občinsko odlikovanje I. stopnje pa so prejeli Ivan Jerman, Jože Jerman in Marjan Lubej, občinska odlik. II. stopnje pa so prejeli Janez Stergar, Milan Kupec in Darjo Kranjec. Podeljenih pa je bilo še več jubilejnih društvenih plaket.

D. Naraglav

Črna pika

V novi rubriki Črna pika bomo izpostavljali tiste probleme, ki mečejo slabo luč na občino. K sodelovanju vabimo tudi vas, bralci. Opozarjajte nas na različne nepravilnosti ali slabosti, mi pa jih bomo zabeležili in ujeli v objektiv. Lahko pa jih tudi sami poslikate, jih opišete in postavite vprašanje odgovornosti. Namen akcije je zlasti z budnim očesom opozoriti in poiskati odgovorne in z javno pobudo prispevati k hitrejšemu odpravljanju težav, ki vas težijo.

Tokrat smo se lotili žalske obvoznice. Semaforizirano križišče že vse od postavitve ne deluje, prometnih nesreč pa je vedno več. Pred dnevi je obvoznica terjala tudi novo smrtno žrtev. Križišče je neprimereno za tovorni in avtobusni promet, pravijo strokovnjaki, ki so ga načrtovali in gradili. Kar 120 krajanov, ki živijo ob obvoznici, se je pritožilo zaradi hrupa, ki ga povzroča tudi poškodovano cestišče. Torej, primer je več kot očiten za črno piko, ki jo namenjamo republiški upravi za ceste. Vprašanje pa zastavljamo tudi občinskemu sekretariatu za varstvo okolja: Zanimivo bi bilo izvedeti, zakaj semaforji ne delajo, kdo z njimi upravlja, kdo je cesto projektiral in kdo nadziral izgradnjo obvoznice in zakaj ni bila zgrajena protihrupna zavesa.

— jk

Dežurstvo na vodovodu

Za popravilo okvar na glavnih vodih v občini Žalec so dežurni:

od 24. 9. do 1. 10. 1990 **Tone Jager, Prebold 62/a, tel.: 723-097**

od 1. 10. do 8. 10. 1990 **Jakob Olip, Pongrac 11**
od 8. 10. do 15. 10. 1990 **Marko Dolinar, Griže 35, tel.: 712-844**

od 15. 10. do 22. 10. 1990 **Vlado Šuper, Vel. Pirešica 5/e**
od 22. 10. do 29. 10. 1990 **Bogdan Pantner, Polzela 209**

Opomba: dežurni se nahaja v Komunalnem podjetju Žalec od 12. do 12.30 le v času prostih dni (sobota, nedelja, praznik), ob delavnikih popoldne pa je doma. Sporočila lahko oddate tudi v nabiralnik pri sedežu DO.

Hišni svet ulice Florjana Pohlina 1 in 2 v Žalcu išče kurjaka za peč na trdo gorivo za sezono 1990/91. Pričetek dela s 15. oktobrom 1990, ostalo po dogovoru. Informacije po telefonu: 713-497.

V Žalcu prodam večjo novo hišo za 80% uradne cenvite. Resnemu kupcu podarim kompletno opremljenost, vključno s telefonom in TV-sistemom. Hiša ima sončno ogrevanje in odlično lokacijo. Možnost obrti! Telefon: dopoldne 711-225, popoldne 711-511.

POGREBNE STORITVE

HITRO IN SOLIDNO

- dobava kompletne pogrebne opreme (krste, križi, žare)
- postavitve mrtvaškega odra na domu
- vse vrste prevozov, tudi na upepeljitev v Ljubljano
- dobava in montaža betonskih žarnih niš za žarni pokop
- ureditev kompletne dokumentacije

**DELAMO
NON STOP**

**IVAN STEBLOVNIK,
BRASLOVČE, PARIŽLJE 11,
telefon: 721-667, 721-395**

Nova gasilska avtociстerna

Ob praznovanju krajevnega praznika v KS Griže je bila osrednja prireditev ob prevzemu nove gasilske avtociстerne. V letnem gledališču, kjer je bila slovesnost, je zbranim spregovoril predsednik GD Griže Janko Randl, v imenu Občinske gasilske zveze predsednik Rudi Herman. Ob tem so podelili plakete društva, prejeli so jih Miran Krajšek, Rafko Dolinšek in Marjan Žohar. Na sliki: S slovesnosti ob prevzemu nove avtociстerne.

T. TAVČAR

V SPOMIN

Petru in Mateju Kaču

Bil sem zemljak, vsak svoj korak svoji sem zemlji podaril... sem pred letom dni zapisala v neobjavljen nekrolog ob tragični smrti Petra Kača. Njegova življenjska nit je bila pretrgana v trenutku, ko je cesta, daleč od doma, terjala davek človeka in vzela najdražje družini, prijateljem, svojem. Le sekunda, ta majhen delček časa, je ženi in trem otrokom iztrgala najdražje. Vzgojen v ljubezni in spoštovanju do vsakogar in do vsega. Svojo vrlino, pridobljeno od staršev, je znal in mogel vpletati v svoj vsakdan. Kje se konča in kje začne resnica? Morda tu, ko je tudi usoda postala nerazumljiva, ker je tako nevljudna: vstopa, ne da bi potrkala. Brez kančka vesti se zgodi, da je živim vzeto tisto, česar ne bi dali nikomur. In po letu dni, preden je napolnil dvajseto jesen, je za svojim očetom odšel sin Matej. Izbral si je enako pot, poslovil se je podobno očetu. Ljubezen ju je združevala pri delu, pesmi in veselju, in

kaj ju združuje sedaj? Kaj je, če bolečina otopi in je ne čutiš več, ker veš, da je s tem zadoščeno temu, kar ljubiš? Matej je v svoji pridnosti in predanosti domu, službi, prijateljem bil enak svojemu očetu. Mlad, pa vendar odrasel v svoji duši, ki je morda tiho hrepenela po izgnanem pred letom dni... Kaj ga je vodilo, da je tisto popoldne odšel z doma? Zakaj — in še nič koliko drugih vprašanj. Ostala je mati z dvema otrokoma, odšla sta oče in sin. Zdrženi ostajajo doma, in le eden je težko sam. In solze, ta tihi jezik bolečine, bodo še dolgo v Kačevem domu budile boleča jutra. A dobrim in v ljubezni živim in vzgojenim je smrt naravna in dobrodošla kot sen. In spomin — ni ga moč izbrisati. Ostaja nam edini zaveznik. Peter in Matej KAČ ostajata med nami in med svojimi, z vso resničnostjo, občudovano s spoštljivim spominom.

JOŽICA OCVRK

**JOŽE STRAHOVNIK
POGREBNE STORITVE
ŽALEC, VREČARJEVA 3
Telefon: 063/712-261**

Z dolgoletno tradicijo vam ob boleči izgubi bližnjega nudimo po konkurenčnih cenah:

- veliko izbiro krst in opreme
- prevoz z avtofurgonom (vključno na upepelitev)
- dekoracijo sobe, postavitve odra na domu
- izkop grobnih jam in ureditev grobov
- postavitve žarnih niš
- ureditev kompletne dokumentacije
- nudimo tudi vence in cvetje

**NA USLUGO SMO VAM OB VSAKEM ČASU
Hvala za zaupanje**

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža in očeta

Jožeta Jaklina

se iz srca zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali. Iskrena hvala sorodnikom, godbi iz Zabukovice, GD Griže ter gospodu župniku za opravljen obred.

Posebna hvala družini Leskovšek in Golavšek ter Vinku Ježovniku

Žalujoči: žena Berta, hčerki z družinama in ostalo sorodstvo

*Tam, kjer si ti, ni sonca, ne luči,
le tvoj nasmeh nam v srcih še živi
in nihče ne ve, kako zelo boli,
ko zavemo se, da več te ni.*

*Kako je naša hiša prazna,
ker tebe, ati, v njej več ni,
prej bila nam tako prijazna,
zdaj otožna, tuja se nam zdi.*

V SPOMIN

Tih in boleč je spomin na 20. september leta 1987, ko se je za vedno od nas poslovil preljubi mož in ati

Ivan Krsnik

iz Trnave.

Žalujoči: žena in sinovi

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi dragega moža, očeta in starega ata

Antona Medveda

upokojenega tkalskega
mojstra iz Prebolda

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam pomagali in nas tolažili v najtežjih trenutkih. Lepa hvala zdravnikom, posebno dr. Rijavcu, in medicinskemu osebju za pomoč v času bolezni. Hvala vsem, ki ste ga spremlili na zadnji poti, darovali cvetje in izrekli sožalje. Posebna hvala govorniku, pevcem, godbi in gasilcem ter g. župniku za opravljen obred.

Žalujoči: žena Milka, sin Drago z ženo Marijo ter vnukinja Nataša in Mateja

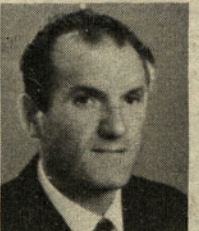
ZAHVALA

Nepričakovano nas je zapustila draga mama, stara mama in teta

Marije Kreže

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam ob težkih trenutkih stali ob strani. Hvala tudi za darovano cvetje, govor in g. župniku za opravljen cerkveni obred.

Vsi njeni

*Ljubil si svojo družino,
ljubil si delo in dom,
ostala je grenka bolečina,
ko odšel si v večni dom.*

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

Stanka Novaka
iz Zg. Ložnice pri Žalcu

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, govorniku, pevcem DU Griže, godbi Zabukovica, župniku Vikiju, sodelavcem DU Griže, GD Ložnica ter vsem, ki ste darovali cvetje in drugo pomoč in ga pospremlili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Zofka, hčerki Dragica in Lidija ter sin Stanko z družinami

Čudovito, enkratno doživetje...

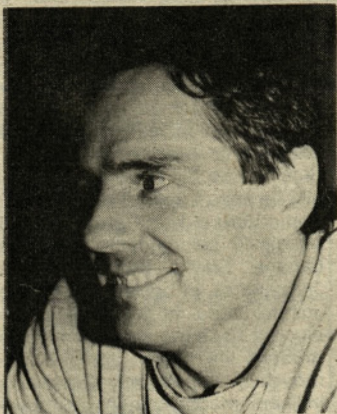
Nekaj mnenj obiskovalcev Snežne jame na Raduhi

V času od otvoritve (14. julija letos) pa do prvega septembra je kraški alpski biser — Snežno jamo na Raduhi — obiskalo že veliko planincev in mnogih drugih obiskovalcev iz Slovenije, Hrvaške in tudi tujine. Vsi pa so si edini, da gre za čudovito, neokrnjeno, in kapniško bogato jamo, ki se po svojih ogromnih prostorih z bogato zasiganimi stenami, kapniškem okrasju najrazličnejših oblik in velikosti postavlja ob bok vsem drugim jamam svetovnega slovesa.

V marsičem, še zlasti pa z ledeno dvorano, kapniki iz jamskega mlekalmonita, minimalnim posegom v njeno prvobitnost in z načinom obiska, ki poteka ob sijaj karbidnih — acitilenskih — svetilk in strokovnem vodenju jamarjev, pa jih presega. Kljub večletnim raziskavam pa še vedno deluje skrivnostno in od časa do časa razveseli preboldske jamarje z novimi odkritji. Eno zadnjih je bilo pred kratkim, ko so skozi ozko razpoko prišli v povsem nov in čudovit erozijski rov, ki se dokaj strmo spušča in pripelje v sistem rovoev, ki so nižji od prejšnjih in tvorijo nov izziv za nadaljnja raziskovanja. Kaj pa o jami menijo nekateri naključno izbrani obiskovalci, pa v naslednjih vrsticah.

MITJA BREZNIK — LJUBNO: »Čeprav sem skoraj domačin, si niti v sanjah nisem predstavljal, da skriva Raduha v svojih nedrjih kaj tako lepega in skrivnostnega. Za jamo sem vedel že dalj časa in tudi gledal sem lanskoletno Poletno noč na televiziji, vendar sem šele danes spoznal, kakšna je v resnici ta jama. Njen ogled je prava majhna avantura, ki mi bo ostala še dolgo v spominu. Prav gotovo pa se bom v jamo še vračal, saj vsega ni mogoče videti, kljub dveurnem sprehajanju po njenih čudovitih prostorih...«

ANI ZAMERNIK — LUČE: »Danes sem bila prvič v jami. Bilo je resnično čudovito, prekrasno in nisem si mislila, da je tako lepa

Mitja Breznik

in velika. Sprva sem se s strahom podala v njeno notranjost, ko pa sem zagledala ledeno dvorano s čudovitim ledenim portalom, mi je od presenečenja skorajda zastal dih. Čeprav mi je o vsem tem že pripovedoval mož, ki je lansko leto pel v jami ob snemanju Poletne noči, si nisem predstavljala, da

Ani Zamernik

omogočili, da lahko občudujemo to kraško, alpsko, podzemeljsko bogastvo, ki ga vsaj na taki nadmorski višini doslej še nisem imel priložnost občudovati in spoznavati. Še posebno pa ne na tak način, saj smo se s karbidovkami v roki počutili kot jamarji in to daje obisku še dodatno privlačnost...«

MAJDA HVALEC — POLZELA: »Super! Super! To, kar sem danes doživela, mi bo ostalo še dolgo v spominu. Jama je resnično vredna ogleda in čeprav sem že bila tako v Škocjanski kot tudi v Postojnski pa Peklu in še kje, je ogled te jame svojevrstno doživetje. Mislim, da je reklame za jamo še premalo, saj tudi sama verjetno tega ne bi danes videla, če se ne bi namenili na Raduhu. Prav gotovo pa bom še kdaj prišla...«

JOŽE ŽAKELJ — VRHNIKA: »Za jamo sem zvedel po radiu. Z družino smo sklenili, da si to čudo v nedrjih Raduhe ogledamo in se prepričamo na lastne oči, kakšna je jama. Sedaj, ko je to za nami, lahko rečem, da sem izjemno presenečen in navdušen hkrati nad vsem, kar sem videl in doživel skozi popotovanje po teh velikih in lepih podzemeljskih dvoranah. Predvsem pa sem vesel, da je jama ohranila svojo naravno podobo in da jo pri urejevanju niso pokvarili. Jamarjem želim, da tako kot sedaj jamo ohranjajo tudi v bodoče in je ne pokvarijo z elektrifikacijo ali drugimi posegi...« — DAR —

Da se časi res spreminjajo, dokazuje tudi gornji posnetek, ki bi ga pred leti nikakor ne uspeli narediti. Dva župana, celjske in žalske občine, takole skupno nasmejana ob predaji štafete na že tradicionalnem maratonu iz Celja v Logarsko dolino, sta vsekakor spodbuda za sodelovanje ne le na športnem področju, marveč tudi na vseh ravneh, ki so občinama skupne.

V. CK

OBNOVLJENA RAVLANOVA KAPELA — Ravlanovo kapelo v Vinski gori, ki jo je leta 1925 postavil Vinko Krajnik, je načel zob časa. Krajanji so se s prostovoljnimi delom lotili obnove, posnetek pa je s slavnostne maše.

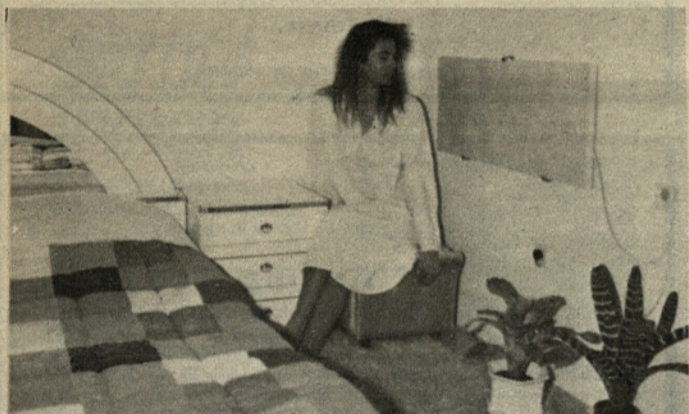
Jože Žakelj

Majda Hvalec,

Avgust Palir,

je to resnično tako lepo. Mislim, da se tega ne da opisati, ampak je potrebno doživeti...«

AVGUST PALIR — POLZELA: »Z enim stavkom povedano — čudovito, enkratno nepozabno doživetje. Vse priznanje preboldskim jamarjem, ki so nam s svojim delom in požrtvovalnostjo

- Prodaja zlata in srebra, ročnih unikatov
- Turistična agencija
- Prodaja marmornih grelnih plošč **MAR-MOTERM**

Podjetje za trgovino in transport Ul. Savinjske ceste 7, Žalec, telefon 712-220

TRGOVINA »KOŠARICA« Perno 17/a pri Veliki Pirešici

vam nudi vsak dan od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 15. ure in ob nedeljah od 9. do 11. ure

po nizkih cenah
belo moko 25 kg — 4,60 za kilogram
polbelo moko 25 kg — 3,50 za kilogram
sladkor 50 kg — 9,90 za kilogram
koruzo 50 kg — po 4,00 za kilogram
pralni prašek — uvoz 5 kg — 115,00 din ter ostala živila, pijače in krmila po konkurenčnih cenah. Možnost naročila po telefonu 779-220 in dostave na dom.

Hmelj obče, hmelj osebno

Piše: Mare Cestnik

V večni denarni stiski, ki mi drugače sicer ne jemlje preveč delovnega in ustvarjalnega zagona, ki pa me dela krajšega za uredniške nacrte, rojevajočih se vsakodnevno v malce prenapeti glavi, sem sredi niča, ko nisem najbolje vedel, kje naj pričnem, izbrskal iz predala že malce zaprašen naslov Hansa Lochhuberja, po petih letih, kar sem obiral pri njem, že Johanna in gospodarja, ter mu napisal pismo. Potrkal sem na staro prijateljstvo ali vsaj znanstvo, obudil spomin na to, da niti nisem bil slab delavec, ga naravnost zaprosil, če bi mi lahko za takratno obiranje priskrbel kakšen posej. Čez štirinajst dni sem že dobil odgovor: on ima po mojem odhodu na morje sicer druge ljudi, neka dva rajsarja iz mojih krajev, je pa malo potelefoniral okrog in povprašal na časopisne oglase; našel je nekaj primernega, zavrtel številčnico, se pri končni številki zmotil in poklical sosedstvih, ki so bili dali oglas: tako in tako, pravzaprav bi tudi oni rabili dobrega delavca, imajo namreč 35.000 kosov hmelja, toda še nikoli niso imeli pri hiši tujca, Jugoslavija ni na dobrem glasu in tako naprej. Vrli Hans (Johann) jim je bil dal zagotovilo ter jim na svojo odgovornost obljubil, da jim zame ne bo žal. Domenjeno — potrjeno.

Z vlakom sem se zgodaj zjutraj pripeljal v Salzburg ter tam izstopil. Hmeljarsko služenje trdne nemške valute je prišlo tačas že toliko v modo, da si je bilo treba po novem za sezonsko delo priskrbeti delovni vizum. Čakalnica nemške carine je šumela od balkanskih jezikov, če bi odpovedali vsi drugi čuti, bi jih bil tudi zavonjal: razcefrane prenatlačene potovalke, plastične vrečke z malicami, lužica od razbite steklenice sivovke in rdečkasti potoček soka od taljenega mesa, zarka zamaščenost, razstreljanje odpadkov, vpijete in vročičen dren, na vseh koncih polomljena nemščina. Prvič me je do dna duše postalo sram barve svojega potnega lista, čeprav v tisto čredo nisem spadal niti po zunanosti in še manj po obnašanju. Sicer je dovolj tudi hojladri alpskega gnoja, toda iskrenosti na ljubo, tudi trojica drugih Slovencev, prav tako obiralcev, ni izstopala s čim ponižujočim. Carinikom nisem zameril, če so me z vsemi drugimi dali v isti pisnik, v resnici pa sem si oddahnil šele v Münchnu.

Na nizke bavarske griče se je spustila že zrela celinska noč, ko so me pripeljali k mojim novim delodajalcem. Bruck, vas na obrobju večjega mesta, velika

hiša sredi nje, čisto dvorišče in velik vlažen divji kostanj. Vstopil sem, pozdravil in ponudil roko. Ženska zrelih štiridesetih let me je premerila od glave do pete in hladno odzdravila, malo svetlolako dekletca se je skrilo za točilni pult z lesom opažene gostilne. Nič kaj dosti nismo govorili, stara mi je pokazala pladenj ter suho pripomnila, kdaj se bo pri njih vstajalo. Četudi vzdražen od poti in vsega novega, sem zaspal kot ubit.

Že v dveh dneh pa smo si postali na moč domači: stari Franz mi je nekam strmežljivo in v zadregi pokazal, kako naj s hmeljem stremim stroju, velikemu rohnečemu Wolfu, njegov starejši sin Peter se mi je predstavil mimogrede, medtem ko sva iz strojne lope potiskala prazen voz, Siegfried srednji od otrok, me je prišel po vrnitvi iz šole opazovat z očitno mešanimi občutki, šefica Herta mi je prinašala pladenj z obloženimi kruhki in limonado ter takrat, ko je stroj stal, počistila vse od enega kota do drugega, mala Ingrid se je mojim očem umikala, stara mamica pa me je hahljaje razvajala z najboljšimi jedli. Že drugega večera smo se zmenili tudi kar za naslednje leto, povedali so mi, da so od začetka zaradi moje slovanške identitete, študentskega videza in kajenja cigar vame hudo dvomili in da zdaj kar nič več ne pomišljajo. S Franzem sva predelala politiko. S Petrom šport, s Herto kulinariko, s staro mamico, deset let vdovo, preresetala prednosti samskega stanu. Spet mi je še kako prav prišlo znanje jezika in sposobnost prilagajanja, navsezadnje tudi to, da sem delal kolikor mogoče dobro ter pokazal zanimanje. Po svoje sem postal njihov ljubljencek, Herta me je zaspala s sladkarijami ter mi kupovala cigare, mi prala in odnašala na pošto, vabilo so me gledat televizijo, Peter mi je v sobo prinesel svoj kasetofon. Enkrat v življenju sem lahko bil s svojo dobro vilo zadovoljen.

Za delo, ki sem ga opravljal, nisem potreboval fakultete, me je pa zato ubijala duhamornost enih in istih gibov, kratkih in na moč preprostih delovnih procedur, monotono rohnenje stroja, razvlečenost enoličnih ur od šestih zjutraj do sedmih zvečer. Delovni dan sem si razdelil na štiri dele, razmejene z obroki, izračunal število voz med, recimo, kosilom in popoldnansko malico, se tolažil s sončno uro, ki je metala sence po dvorišče in pročelju hiše. Stroj je

pohlastal hmeljske vrvi eno za drugo, na koncu sem pomel po vozu in s kidačo zmetal na vrtljivo mrežo še odlomljene češulje in odpadle kobuljice, potisnil voz na plano, počakal, da so pod streho zapeljali naslednji voz; z enim pogledom sem ocenil, kako je hmelj naložen, potegnili voz malo naprej ali malo nazaj, prijel za vrhno panogo; in spet od začetka. Stroj je redkokdaj zatajil, če kaj, se je zataknilo v »hekslerju«, puhalniku, ki je zmetalo zelenje metal na plano.

Takrat je še ne tako stari, toda sivi Franz krucifiksal v eni sami nekajminutni potezi, mencial in si popravil klobuk. Nasploh sem po klobuku odkril, kakšne volje je gospodar: če si ga je potisnil na zatilje, je bil zaspán, jezen ali zaskrbljen, bolj pa ko se je kratki krajec bližal očem, bolj se mu je zdelo vse lepo in prav — če ga je imel tako nizko, da sta lahko majhni modri očesi le polovično gledali v svet, si lahko s pravico pričakoval, da bo vsak hip začel od ugodja prestji.

Včasih sem po napol izpraznjem vozu tudi zaplesal ter si sirovko metlo nameril kot kitaro, drugič sem mastno preklinjal in brcal v lesene stranice. Gledal sem lastovke, ki so se pred selitvijo na jug po žičah in drevesih nabirale v jate. Nekega dne so od treh popoldne do devetih zvečer vozili skozi vas tanki, tovornjaki in oklopniki. Ni minil dan, da ne bi s cestje prihajali firbci in zabodeno buljili v moje početje.

Če bi me vprašali po vremenu, sem imel najraje dež, naravnost užival sem ob pogledu na dežne kaplje, ki so se odbijale od velikih blatnih luž, ter se s suhega pod streho v mislih norčeval iz onih, ki so morali, prevlečeni z dežnimi oblekami, delati v hmeljiščih. Ne, tudi sonce mi ni bilo odveč...

Minil je prvi teden, minil je drug, vse dneve sem sproti pozabljaj, nepriljubljenega me vožul zaključek.

Vsesplošno zadovoljstvo. Delo je bilo dobro opravljeno, zaslužek izplačan več kot pošteno. Poslovili smo se prirsčno, si obljubili, kar si prijatelji obljublja jo ob slovesih, se porokovali ter si pomahali. Pri Mayerjih me je kljub očitnemu kupoprodajnemu odnosu čakal drugi dom.

V Münchnu sem si naprej kupil za sto mark najboljših kubanskih cigar.

ZASEBNA TRGOVINA
BARVE - LAKI
VALTER KOMPAN
DOBRIŠA VAS 18
PRI ŽALCU

Delovni čas: od 6. do 18. ure,
sobota od 7. do 12. ure